

**14. pielikums. Pārskats par sabiedrības, institūciju sniegtajiem iebildumiem,
priekšlikumiem**

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
Raisa Šmite	1.1.	Ņemot vērā ziņojumā pausto SIA "Eolus" vēlni uzstādīt parka celtniecības brīdī jaunākās paaudzes vēja ģeneratorus, kuri uz šo brīdi vēl pat nav izgudroti, tad nākas secināt, ka tas šobrīd neļauj pilnvērtīgi izvērtēt visus aspektus ietekmē uz vidi, jo nav zināms ne paredzamais mastu augstums un rotora diametrs, ne radīto trokšņu stiprums, ne citi raksturlielumi.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējums nav izstrādāts noteiktam vēja elektrostaciju modelim. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir vērtēti vairāki līdzīgi staciju modeļi, kas šobrīd ir pieejami tirgū. Veicot ietekmes uz vidi novērtējumu, ir vērtēti noteikti, ar vēja elektrostacijām vai to darbību saistīti raksturlielumi, kas var radīt negatīvu ietekmi uz vidi, dabas vērtībām un sabiedrības veselību, analizējot potenciāli nelabvēlīgākos scenārijus – lielākais staciju augstums, augstākais trokšņa emisijas līmenis, nozīmīgākā mirgošanas efekta ietekme u.c.</p> <p>Šāda pieeja nodrošina to, ka, mainoties vēja elektrostaciju modeļu piedāvājumam tirgū, paredzētās darbības ierosinātāji var izvēlēties jebkuru staciju modeli, ja izvēlētais stacijas raksturlielumi nepārsniedz šajā ietekmes uz vidi novērtējumā vērtētos staciju vai ar to darbību saistītos raksturlielumus, kas var radīt negatīvu ietekmi uz vidi, dabas vērtībām un sabiedrības veselību.</p> <p>Piemēram, ja ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātā tiek konstatēts, ka nevienas vērtētās stacijas radītais trokšņa piesārņojuma līmenis nerada būtisku</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>apdraudējumu sabiedrības veselībai, kas pārsniedz normatīvajos aktos noteiktos robežlielumus, paredzētās darbības ierosinātāji ir iespējas izbūvēt jebkuru no šajā ziņojumā vērtētajām stacijām, kā arī jebkuru citu staciju, ja tās radītais trokšņa līmenis nav lielāks, par šajā ziņojumā vērtēto staciju radīto trokšņa līmeni.</p> <p>Pamatojoties uz iepriekš minēto, var norādīt, ka turpmākajā plānošanas procesā paredzētās darbības ierosinātāji nevarēs izvēlēties tādas stacijas, kuru radītā negatīvā ietekme uz vidi, dabas vērtībām un sabiedrības veselību ir lielāka nekā šajā ziņojumā vērtētā, vai ietekmes samazināšanai nav iespējams pielietot ziņojumā aprakstītos risinājumus līdzvērtīga ietekmes līmeņa nodrošināšanai.</p>
	1.2.	<p>Apšaubāmi ir ziņojumā veiktie trokšņa aprēķini un analīzes, kuri balstīti tikai un vienīgi uz ražotāja sniegto informāciju. Uzskatu, ka ražotājs šajā situācijā ir ieinteresētā persona un balstīt visu trokšņa aprēķina analīzi uz šiem datiem ir neobjektīvi. Tāpat ņemot vērā, ka pēc VES nodošanas ekspluatācijā neviena institūcija šo nekontrolēs, uzskatu, ka šie rādītāji ir izvērtējami pastiprināti rūpīgi.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Jebkura vēja elektrostacija pirms nonākšanas tirgū tiek testēta un sertificēta, tajā skaitā attiecībā uz trokšņa emisijas līmeni. Testēšana attiecībā uz trokšņa emisijas līmeni tiek veikta atbilstoši starptautiskajam standartam IEC 61400-11:2012 "Vējturbīnas. 11. daļa: Akustisko trokšņu mērīšanas metodes" un to veic akreditēta laboratorija. Ņemot vērā to, ka ražotāji informāciju par vēja elektrostaciju radīto trokšņa līmeni pamato ar neatkarīgu laboratoriju veikto mērījumu rezultātiem, nav</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>pamata uzskatīt, ka ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai izmantotās informācija ir apšaubāma.</p> <p>Vairākās valstīs, tajā skaitā Zviedrijā, uzstādīto vēja elektrostaciju atbilstību ražotāja sniegtajai informācijai pārbauda arī pēc parka nodošanas ekspluatācijā, kad faktiskā trokšņa līmeņa mērījumi tiek veikti atbilstoši iepriekšminētā standarta prasībām. Sertifikācijas procesu izbūvējamajiem parkiem plāno veikt arī paredzētās darbības ierosinātāji. Latvijā šobrīd šāda veida regulējuma, kas noteiktu obligātu sertifikāciju, nav, tomēr nav pamata uzskatīt, ka izbūvētā vēja elektrostaciju parka radītais trokšņa līmenis netiks kontrolēts. Atbilstoši 2014. gada 7. janvāra MK noteikumiem Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" Veselības inspekcija kontrolē saimnieciskās darbības radīto trokšņa robežlielumu ievērošanu, bet trokšņa mērījumus veic akreditēta laboratorija. Veselības inspekcija savā 2018. gada 18. septembra vēstulē Nr. 2.3.4-2/24343/ ir norādījusi, ka pēc vēja parku nodošanas ekspluatācijā ir jāveic mērījumi tuvākajās dzīvojamās apbūves teritorijās pie vēja elektrostaciju maksimālās noslodzes.</p>
	1.3.	Pamatojoties uz to, ka zemes VES izvietojumam tiks nomātas no privātpersonām un juridiskām personām un netiks iegādātas īpašumā. Aktuāls ir jautājums, kas notiks pēc 20 – 25 gadiem,	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>kad vēja ģeneratori būs nolietojušies un būs nepieciešama to demontāža. Pašsaprotams, ka ielieto betonu un armatūras daudzumu pamatu izbūves nodrošināšanai no zemes izcelt vairs nebūs iespējams, bet kurš būs atbildīgs par masta un rotora demontāžu un utilizēšanu, ja pēkšņi izrādīsies, ka šo iekārtu faktiskais īpašnieks uz to brīdi nevēlas vai nevar to izdarīt? Vai faktiskie zemju īpašnieki būs spējīgi veikt tik apjomīgus demontāžas darbus vai tas nonāks pašvaldības darbu sarakstā un kļūs finansiāli nerealizējams?</p>	<p>Saskaņā ar Būvniecības likumu (spēkā no 01.10.2014) par būvju demontāžu ir atbildīgs būves īpašnieks, kas pēc būves ekspluatācijas termiņa beigām veiks būves nojaukšanu, tajā skaitā, ja nepieciešams, pamatu demontāžu. Lielākoties gan praksē tiek demontēti tikai vēja elektrostaciju virszemes daļa – masts, spārni, gondola, bet uz esošajiem pamatiem tiek uzstādītas jaunas VES. Šādu procesu, piemēram, ir veikusi arī AS Latvenergo, kas Ainažos uzstādītās vēja elektrostacijas demontēja un pēc demontāžas uz esošajiem pamatiem uzstādīja jaunas VES.</p> <p>Zemes īpašnieks nav atbildīgs par tam nepiederošas būves nojaukšanu. Pašvaldība ar domes lēmumu var uzdot būves īpašniekam veikt būves demontāžu. Ja būves īpašnieks nepilda tam uzdotos pasākumus noteiktajos termiņos, tad pašvaldība var veikt lēmuma piespiedu izpildi ar aizvietotājizpildes palīdzību, uzliekot tās izpildes izmaksas būves īpašniekiem.</p>
	1.4.	<p>Būtu jāprecizē cik un kādas jaunas darba vietas ir paredzēts radīt un kādus speciālistus piesaistīt.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 4. nodaļā ir sniegta informācija par potenciālo darba vietu skaitu, kas attiecināms uz VES parku būvniecības un ekspluatācijas laiku. Ņemot vērā, ka gan būvniecības procesā, gan ekspluatācijas procesā iesaistīto</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			personu skaits ir tiešā veidā atkarīgs no izbūvējamo VES skaita, kā arī darba organizācijas kārtības, šajā paredzētās darbības plānošanas stadijā nav iespējams noteikt precīzu darba vietu skaitu, kā arī specializāciju.
	1.5.	Ņemot vērā, ka piebraucamo ceļu izbūve vai daļēja izbūve ir vajadzīga, lai nodrošinātu celtniecības darbus, piegādātu materiālus un liela izmēra un smaguma detaļas, (neskaidrs ir jautājums, kādā stāvoklī šie ceļi paliks pēc būvdarbu pabeigšanas) tāpat, lai vēlāk apkalpotu vēja ģeneratorus, nevar uzskatīt to par ieguldījumu ceļu infrastruktūras uzlabošanā, bet tikai un vienīgi par paša attīstītāja ieguldījumu sava projekta realizācijas nodrošināšanai.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Lai nodrošinātu piekļuvi plānotajām vēja elektrostacijām ir paredzēts izmantot ne tikai privātus ceļus, bet arī publisko ceļu infrastruktūru – pašvaldības autoceļus. Satiksmes kustību pa pārbūvētajiem publiskās infrastruktūras ceļiem nav paredzēts ierobežot, tādēļ, ja ceļš pārbūves rezultātā tiks uzlabots, ieguvēji būs visi šī ceļa izmantotāji. Ņemot vērā to, ka visā VES parku ekspluatācijas laikā ir nepieciešams nodrošināt tādu piebraucamo ceļu kvalitāti, kas garantē piekļūšanas iespējas VES apkalpojošajai tehnikai, paredzams, ka, pabeidzot būvdarbus, publiskās infrastruktūras ceļi tiks sakārtoti un uzturēti.
Ingmārs Bergmanis	2.1.	Ziņojumā nepilnīga (nav izsmeljoša) informācija par vibrācijas ietekmi uz apkārtējo vidi, cilvēkiem, dzīvniekiem, kas atrodas tuvumā esošajās viensētās un ciemos, kas ir ļoti aktuāli. Jūs ziņojat, ka Latvijā VEG radītā vibrācijas ietekme uz vidi un cilvēkiem (dzīvo radību) nav izpētīta un nav nekādu normatīvo aktu. Jūsu sniegtā informācija ir nepatiesa. Vibrāciju mēra un nosaka saskaņā ar Latvijas valsts standartiem LVS ISO 2631 –	2003. gada 25. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 341 "Noteikumi par pieļaujamiem vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās" bija spēkā līdz 2010. gada 30. jūnijam. Ministru kabinets vai Saeima nav izdevusi jaunu normatīvo aktu, kas noteiktu pieļaujamās vibrācijas lielumus dzīvojamo un publisko ēku telpās, tādēļ ietekmes uz vidi

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>1:2003 "Vispārējās ekspozīcijas uz cilvēka ķermeni novērtēšana" – 1.daļa: un "Vispārējās prasības" LVS ISO 2631 – 2:2006 "Vibrācijas ekspozīcijas uz cilvēka ķermeni novērtēšana". 2.daļa: Ilgstošā un triecienu izsuktā vibrācija ēkās (1 līdz 80 Hz)". Kā arī MK noteikumi Nr. 341 (25.06.2003. (protokola Nr. 37.2)) "Noteikumi par pieļaujamajiem vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās", kas izdoti ar MK iekārtas likuma 14. panta pirmās daļas 3. punktu, nosaka pieļaujamās vibrācijas lielumus dzīvojamo un publisko ēku telpās, lai nodrošinātu iedzīvotāju veselības aizsardzību pret vibrācijas nelabvēlīgo ietekmi.</p>	<p>novērtējuma ziņojumā ir norādīts, ka <i>vēja elektrostaciju izraisītās vibrācijas līmenis, kā arī tā ietekme uz tuvumā esošajām teritorijām Latvijā netiek ierobežota ar normatīvos aktos noteiktiem robežlielumiem.</i></p> <p>Vēstulē minētie standarti tiek izmantoti vibrācijas novērtēšanai, tomēr tie raksturo novērtēšanas metodiku, nevis nosaka pieļaujamās robežvērtības.</p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 3.5.4. nodaļa papildināta.</p>
	2.2.	<p>Ziņojumā praktiski nav informācijas par novērojumiem un ietekmi uz gājputniem, kuri rudenī un pavasarī masveidā koncentrējas plānotajā Vēja elektrostaciju parku teritorijā. Teritorija no laika gala zināma kā gājputnu pārlidošanas ceļš, kur katru gadu novērojami tūkstošiem gulbju (gan paugurknābja, gan ziemeļgulbju), kā arī tūkstošiem dažādu sugu zosis, dzērves, ķīvītes u.c. gājputnu sugas. Pamatojoties uz teritorijā esošo blīvo ceļu tīklu, katru gadu gājputnu pārlidošanas laikā ir novērojams liels tūristu (putnu novērotāju) apmeklējums, cilvēki brauc ģimenēm. Kaut gan, kā jau iepriekš minēju, nez kāpēc ziņojumā nekas konkrēts par rudens, pavasara novērojumiem nav minēts</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Paredzētās darbības ietekmi uz ornitofaunu ir novērtējis Dabas aizsardzības pārvaldes sertificēts eksperts, kura atzinums ir pievienots ziņojuma 4. pielikumā.</p> <p>Eksperts ir veicis teritorijas novērošanu gan pavasara un rudens migrācijas sezonās, gan vasaras periodā, kad aktīvākie ir dienas plēsīgie putni. Eksperta atzinumā ir iekļauta informācija gan par novērojumu laiku, gan par novērotajām putnu sugām.</p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautie secinājumi par paredzētās darbības ietekmi uz</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			ornitofaunu, kā arī sniegtās rekomendācijas ietekmes mazināšanai ir balstītas uz eksperta atzinumu.
	2.3.	<p>Ekspertu aprēķinātais VES trokšņa līmenis, vēja elektrostacijām darbojoties ar maksimālo skaņas jaudas līmeni dienā konkrētajā attālumā (kurā atrodas viensētas) ir 35 – 39 decibelu. MK noteikumi Nr. 16 (07.01.2014.) nosaka, ka trokšņa līmenis nakts laikā dzīvojamās telpās nevar pārsniegt 30 decibelu, bet dienas laikā nevar pārsniegt 35 decibelu. Vadoties pēc zinātniskiem pētījumiem, VES radītais troksnis kļūst nepanesams cilvēkiem pie būtiski zemāka trokšņa līmeņa, nekā tas ir citu trokšņu gadījumā, piemēram – transporta radītais troksnis. Tā piemēram 35 decibelu skaļu VES radīto troksni, cilvēki izjūt kā 45 decibelu troksni¹. Vēja ģeneratori rada aptuveni 40-45 dBA troksni 1.48 km rādiusā. Vairāki vēja ģeneratori vienā apvidū rada lielāku troksni, kam palielinās arī uztveres rādiuss².</p> <p>Nemot visu iepriekš minēto vērā, ir nepieciešams novērtēt trokšņa līmeni, vibrāciju, ko radīs šie 51 milzīgie vēja ģeneratori uz apkārtējo vidi, viensētām, kā arī uz sabiedriskām ēkām. Iepazīstoties ar ziņojumu, nav skaidrs, vai dotie aprēķini ir domāti uz visiem VES torņiem kopā, vai tikai uz vienu.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros ir vērtēts visu vēja elektrostaciju radītais kopējais trokšņa līmenis.</p> <p>Veicot ietekmes uz vidi novērtēšanu, ir aprēķināts trokšņa līmenis gan gada vidējiem diennakts perioda rādītājiem, kuriem 2014. gada 7. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 16. "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 2. pielikumā ir noteikti robežlielumi, gan novērtēts maksimālais trokšņa līmenis, kāds varētu ietekmēt parku tuvumā esošās dzīvojamās un sabiedriskās apbūves teritorijās, VES darbojoties pie nominālās jaudas, (skat. ziņojuma 3.5.2. nodaļu).</p> <p>Saskaņā ar aprēķinu rezultātiem, realizējot 1. paredzēto darbību alternatīvas pilnā apjomā, nevienā apbūves teritorijā VES radītais trokšņa līmenis rādītājam L_{diena} nebūs augstāks par 32 dB (A),</p>

¹R. James et al., Wind-Turbine Noise. What Audiologists Should Know. *Audiology Today*. 2010, Jul – Aug, p.23.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>rādītājiem L_{vakars} un L_{nakts} - nebūs augstāks par 31 dB (A). Saskaņā ar aprēķinu rezultātiem, realizējot 2. paredzēto darbību alternatīvas pilnā apjomā, nevienā apbūves teritorijā VES radītais trokšņa līmenis rādītājam L_{diena} nebūs augstāks par 35 dB (A), rādītājiem L_{vakars} - nebūs augstāks par 34 dB (A), bet L_{nakts} - nebūs augstāks par 33 dB (A). Aprēķinātie trokšņa līmeņi ir ievērojami zemāki, nekā spēkā esošie vides trokšņa robežlielumi.</p> <p>2014. gada 7. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 16. "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 4. pielikumā ir noteikti robežlielumi iekštelpām. Dzīvojamajām telpām tie ir 35 dB (A) dienas un vakara laikā un 30 dB (A) nakts laikā. Šie robežlielumi ir norādīti arī Ingmāra Bergmaņa vēstulē. Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros nav vērtēts paredzamais trokšņa līmenis ēku iekštelpās, tomēr ņemot vērā to, ka aprēķinātais trokšņa līmenis vidē ir ne vairāk kā par 3 dB (A) augstāks nekā iekštelpu robežlielums, nav pamata uzskatīt, ka paredzētā darbība varētu radīt trokšņa robežlielumu pārsniegumus iekštelpās, jo pat ēkām ar sliktu skaņas izolāciju, piemēram, bojātiem logiem, skaņas izolācijas līmenis parasti ir augstāks par 3 dB (A).</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>Specifiska sabiedrības reakcija uz VES radīto troksni ir konstatēta ne tikai Pedersena³ veiktajā pētījumā, uz ko atsaucas Ingmāra Bergmaņa norādītā ziņojuma autori. Paaugstināta jutība pret VES radīto troksni ir konstatēta arī citos pētījumos, un šis aspekts tiek izcelts arī Pasaules Veselības organizācijas sagatavotajās trokšņa vadlīnijās⁴. Šī iemesla dēļ Pasaules Veselības organizācija rekomendē noteikt stingrākas prasības VES radītājam troksnim, proti, 45 dB (A) diennakts vidējam rādītājam L_{dvn}. Atsaucoties uz šī ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros veiktajiem aprēķiniem, paredzams, ka vēja elektrostaciju parku "Pienava" un "Dobele" radītais trokšņa līmenis dzīvojamās apbūves teritorijās rādītājam L_{dvn} būs zemāks nekā 40 dB (A), kas ir par 5 dB (A) zemāks, nekā Pasaules Veselības organizācijas rekomendētais robežlīmenis.</p> <p>Ingmāra Bergmaņa vēstulē norādītā informācija, it kā atsaucoties uz ziņojumu par VES radīto troksni², nav patiesa. Minētajā ziņojumā norādīts, ka VES rada 40-45 dB (A) lielu trokšņa līmeni 1000 pēdu rādiusā. 1000 pēdas ir aptuveni 305 m, nevis 1,48 km. Jānorāda, ka šajā ziņojumā vērtētās skaļākās VES,</p>

³ E. Pedersen et al., Response to noise from modern wind farms in The Netherlands, Journal of the Acoustical Society of America, 2009 Aug., 126(2)

⁴ World Health Organisation, Environmental noise guidelines for the European region, 2018

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			darbojoties ar nominālo jaudu, 305 m attālumā no masta rada trokšņa līmeni, kas ir augstāks par 45 dB (A).
	2.4.	Neatradu ziņojumā par VES torņu radīto magnētisko lauku ietekmi (izplatību) uz apkārtējo vidi.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Skat. ziņojuma 3.7. nodaļu.
Oskars Jēkabsons	3.1.	Lūdzam pārskatīt un precizēt potenciālo vēja parka radīto ietekmi uz dzīvojamo māju "Geidas". Pašreizējā IVN ziņojumā 48.lpp 2.1. tabulā norādīts attālums no tuvākās stacijas PA-WT-201 mājai "Geidas" - 880 metri (līdz izpētes teritorijas robežai 480m), mājai „Lūši” -651metrs (līdz izpētes teritorijas robežai 438m). Taču kartē 46.lpp. 2.2. attēls skaidri parāda, ka māja "Geidas" attiecībā pret staciju PA-WT-201 ir tuvāk, nekā māja "Lūši", kā arī attālums līdz izpētes teritorijas robežām ir būtiski atšķirīgs, kas liecina, ka skaitļi nav norādīti precīzi, vai attēla mērogs un proporcijas nav atbilstošas. Vairākās vietās IVN ziņojumā māja Lūši minēta kā tuvākā dzīvojamā māja. Lūdzam precizēt attālumus. Kļūdas gadījumā lūdzam pārvērtēt skaņas un citas ietekmes attiecībā pret mājām „Geidas”.	Precizēta ziņojuma 2.1. un 3.5.3. nodaļa par attālumu līdz viensētām "Geidas" un "Lūši". Gan trokšņa, gan mirgošanas efekta ietekmes aprēķinu modeļos abu viensētu novietojums ir pareizi, tādēļ izmaiņas nav nepieciešams veikt.
	3.2.	Lūzdu precizēt mirguļošanas efekta ietekmi. IVN ziņojumā 3.11 tabulā norādīts, ka mājai „Geidas” mirguļošanas efektu radīs stacijas P-WT-001; P-WT-006; PA-WT-202. Lūzdu precizēt, vai mirguļošanas efektu neradīs arī stacijas P-WT-003 un PA-WT-	Veikts kļūdas labojums ziņojumā, precizējot 3.11. tabulā sniegto informāciju. 10. pielikumā sniegtā informācija attiecībā uz ietekmes laiku nemainās.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		201. Kļūdas gadījumā lūdzu precizēt mirguļošanas radīto ietekmi uz mājām „Geidas”.	
	3.3.	Ņemot vērā, ka saskaņā ar IVN ziņojumu privātmājai “Geidas”, un arī citām mājām ir paredzams būtisks mirgošanas efekta ieteicamo robežvērtību pārsniegums, kādas ir likumiskās iespējas iedzīvotājiem pieprasīt staciju darbības ierobežošanu, ja šobrīd likumdošana to strikti nepieprasa, bet IVN ziņojuma 3.6. nodaļā ieteikuma formā aprakstītas novēršanas un mazināšanas iespējas. Kā iedzīvotājiem tiks garantēts, ka pēc uzbūvēšanas šis ieteikums tiks ievērots un mirgošana tiks ierobežota? Kādā institūcijā iedzīvotājiem jāgriežas, ja šie ieteikumi netiks ievēroti?	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir rekomendēts ieviest pasākumus mirgošanas efekta ietekmes laika ierobežošanai. Šīs rekomendācijas primāri vērtēs Vides pārraudzības valsts birojs, kas, izdodot atzinumu, var norādīt obligātos risinājumus ietekmes uz vidi mazināšanai, ar kādiem paredzētā darbība ir realizējama. Obligātie risinājumi var tikt noteikti ne tikai tajās jomās, kurās Latvijā ietekmes ierobežošanai tiek piemēroti robežlielumi.</p> <p>Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu vērtē pašvaldība, kas pieņem akceptu par paredzētās darbības atļaušanu. Pašvaldība akcepta lēmumā var noteikt, ka paredzētā darbība ir realizējama, ievērojot Vides pārraudzības valsts biroja atzinumā norādītos pasākumus ietekmes uz vidi mazināšanai, kā arī noteikt papildu pasākumus, kas nepieciešami iedzīvotāju veselības aizsardzībai.</p> <p>Paredzētās darbības ierosinātajam ir saistošs pašvaldības lēmums, un plānoto VES parku ir iespējams izbūvēt un ekspluatēt, tikai tad, ja tiek ievēroti visi akcepta lēmuma nosacījumi.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>Ja pašvaldība un/vai VPVB ir izvirzījis nosacījumu, ka VES parka ekspluatācijas laikā ir realizējami pasākumi mirgošanas efekta ierobežošanai, bet paredzētās darbības ierosinātājs vai jebkura cita persona, kas veic VES parka ekspluatāciju, šos nosacījumus neievēro, iedzīvotājiem ir tiesības vērsties ar sūdzību jebkurā no iestādēm, kas izvirzījusi nosacījumus.</p>
	3.4.	<p>Ņemot vērā, ka stacijas PA-WT-201 aizsargjosla skar arī nekustamo īpašumu „Geidas” (1.7.nodaļa, 1.3. attēls), lūdzu skaidrot, ar kādiem ierobežojumiem jārēķinās nekustamā īpašuma īpašniekam. Vai, piemēram, uzstādāmās brīdinājuma zīmes atradīsies uz lauksaimniecības zemēm, un traucēs lauku apstrādi? Vai būvniecības darbi būs jāsaskaņo tā, lai netraucētu lauksaimniecisko darbību (sējas, ganību periodi u.c.)? Vai ekspluatācijas laikā jārēķinās ar ierobežojumiem ziemā, apledoju dēļ, cilvēkiem uzturēties aizsardzības zonā - meža darbu, grāvju kopšanas un rekreācijas nolūkos? Vai un kā darbības ir jāsaskaņo? Vai ir paredzēti ierobežojumus kompensējoši pasākumi?</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir sniegta informācija par speciālām prasībām, kas izriet no Aizsargjoslu likuma un ir attiecināmas uz vēja elektrostaciju aizsargjoslu.</p> <p>Brīdinājuma zīmes par aizsargjoslu pamatā ir paredzēts izvietot pie ceļiem. Ja zīmes tiks izvietotas ārpus ceļu nodalījuma joslām, tad to izvietojums tiks skaņots ar nekustamā īpašuma valdītāju, izvietojot tās tādā veidā, lai tas netraucētu veikt zemes izmantošanu, tajā skaitā lauksaimniecisko darbību.</p> <p>Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 35. pantu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ja objektam ir noteikta aizsargjosla, tā īpašniekam vai valdītājam ir atļauts aizsargjoslā veikt attiecīgā objekta ekspluatācijai, remontam, atjaunošanai,

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>pārbūvei nepieciešamos darbus. Par to rakstveidā brīdināms zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs vismaz divas nedēļas pirms darbu uzsākšanas, izņemot avāriju novēršanas vai to seku likvidēšanas darbus, kurus var veikt jebkurā laikā bez brīdinājuma.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aizsargjoslās, kas ir lauksaimniecības zemēs, plānotie ekspluatācijas, remonta, atjaunošanas un pārbūves darbi veicami laikposmā, kad šīs platības neaizņem lauksaimniecības kultūras vai kad ir iespējama lauksaimniecības kultūru saglabāšana, izņemot avāriju novēršanas vai to seku likvidācijas darbus, kurus var veikt jebkurā laikā. <p>Pamatojoties uz iepriekš minēto var secināt, ka par plānotajiem būvdarbiem zemes īpašnieks tiek informēts un tie tiek veikti laikā, kad tas netraucē lauksaimnieciskās darbības veikšanu.</p> <p>Nav paredzams, ka zemes īpašnieku darbības varētu tikt ierobežotas ziemas laikā, tajā skaitā, veicot meža darbus, grāvju kopšanu vai apmeklējot teritoriju jebkuru citu iemeslu dēļ. Zemes īpašniekam nav jāskaņo savā īpašumā veicamās darbības ar vēja elektrostaciju parka valdītāju, ja vien šīs darbības nevar apdraudēt vēja elektrostacijas. Staciju</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>apledošanas gadījumā to darbība tiek apturēta automātiski, un to ir iespējams atjaunot tikai stacijas apkalpojošā personāla klātbūtnē. Ja stacijas apkalpojošais personāls konstatēs, ka, atjaunojot apledojušas stacijas darbību, ir nepieciešams īslaicīgi ierobežot personu piekļuvi apdraudējuma zonai, kurā varētu krist no stacijas spārniem atdalījušies ledus gabali, tas veiks nepieciešamās darbības iedzīvotāju drošības garantēšanai. Nav paredzams, ka pārvietošanās ierobežojumi iedzīvotāju drošības garantēšanai varētu būt ilglaicīgi. Paredzams, ka detalizēti rīcības ārkārtas situācijās tiks aprakstītas VES parku civilās aizsardzības plānā.</p> <p>Aizsargjoslu likumā ir atrunāta kārtība, kādos gadījumos zemes īpašniekam ir tiesības saņemt kompensāciju no personas, kurai par labu ir noteikta aizsargjosla.</p>
Aldis Mežvids	4.1.	Gribētu vērst uzmanību uz faktu, ka nav saprotams kā SIA ELLE ir aprēķinājuši VES radītā trokšņa līmeņus (9. pielikums) un trokšņu izplatīšanās attālumus līdz apdzīvotām vietām. Ir jāsecina, VES parku "Dobele" un "Pienava" VES radītie trokšņa aprēķini iegūti no E.2. pielikuma "Trokšņa piesārņojuma modelēšanas ievades dati". Atverot pielikumā esošos divus PDF formātā esošos dokumentus, redzams, ka vienā dokumentā ir 1318 lpp., bet otrā dokumentā ir 1443 lpp. no kurām nevar neko saprast.	Izstrādājot ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, ir vērtēts vēja elektrostacijas Nordex N149 radītais troksnis, kas ir skaļākā no šī ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros analizētajām stacijām, proti, ir vērtēts sliktākais iespējamais scenārijs. Paredzams, ka, izbūvējot jebkuru citu ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros vērtēto staciju, trokšņa piesārņojuma līmenis būs zemāks.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>Ir jāsecina, ka SIA ELLE norādītie VES parku "Dobele" un "Pienava" trokšņu izplatīšanās zonas nav noteiktas un aprēķinātas pareizi un ieinteresētās sabiedrības daļa, iespējams, tiek maldināta, kas arī redzams no publiskās apspriedes protokola. VES radītos trokšņus nevar mērīt, prognozēt un aprēķināt, ja nav zināms, kāds konkrēti VES modelis tiks VES parkā uzstādīts, kur konkrēti atradīsies, kā arī nav aprēķināti apakšstaciju trokšņi kopā ar prognozēto VES troksni, jo arī apakšstaciju atrašanās vietas nav zināmas.</p>	<p>Pamatojums, kādā veidā ir noteikts skaļākais VES modelis, ir sniegts ziņojuma 3.5.2. nodaļā.</p> <p>Ņemot vērā, ka jaudas paaugstināšanas apakšstaciju novietojums ir atkarīgs no VES skaita un novietojuma, precīza to atrašanās vieta šobrīd nav noteikta. Piemēram, paredzētās darbības ierosinātais VES parkā "Dobele" plāno izbūvēt 23 VES, bet ornitologs un sikspārņu eksperts rekomendē atteikties no 4 VES būvniecības. Ja Vides pārraudzības valsts birojs ekspertu rekomendācijas uzskatīs par pamatotām, aizliedzot 4 VES būvniecību, staciju skaita izmaiņu rezultātā mainīsies arī optimālais jaudas paaugstināšanas apakšstacijas novietojums. Tādēļ ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir noteikts minimālais attālums, kādā noteiktas skaņas jaudas apakšstacijas ir iespējams izbūvēt no publiskās un dzīvojamās apbūves teritorijām, kā arī noteiktas darbības, kas paredzētās darbības ierosinātājam ir jāņem vērā, ja tas plāno izbūvēt apakšstacijas ar lielāku skaņas jaudu vai izvietot tās tuvāk dzīvojamās vai publiskās apbūves teritorijām.</p> <p>Visi trokšņa līmeņa aprēķini ir veikti, ievērojot 2014. gada 7. janvāra Ministru kabineta noteikumus Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība"</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>noteikto kārtību un izmantojot noteikumos norādītās aprēķinu metodes.</p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma E.2. pielikums "Trokšņa piesārņojuma modelēšanas ievades dati" saīsināts, saglabājot tajā tikai ievades datus par trokšņa avotiem. Vēl vairāk saīsināt ievades datus nav iespējams, nezaudējot nozīmīgu informāciju, kas raksturo avotu radītās emisijas.</p>
Aurels Alvils Purics	5.1.	Vēlos, lai projekta īstenotāji sniegtu plašāku informāciju par iespējamajām veselības problēmām ar zemas frekvences zonām ar dažādiem uzticamiem pētījumiem (zinātniskiem, ne privāto, iesaistīto kompāniju sniegto).	Ziņojuma 3.5.3. nodaļā papildināta ar zemas frekvences skaņas aprēķiniem. Ziņojuma 3.7. nodaļā papildināta ar informāciju par Dānijā un Kanādā veiktu epidemioloģisku pētījumu rezultātiem
Dzintra Paegle	6.1.	Ja tiks izbūvēts VES "Pienava", kritīsies nekustamā īpašuma vērtība visā apkārtnē, arī mana īpašuma vērtība samazināsies, ņemot vērā kaitējumu un neērtības, ko radīs šis VES. Jautājums – Kas man atmaksās zaudēto īpašumu vērtību, ja tiks izbūvēts VES "Pienava"?	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Augstākā tiesa ir atzinusi, ka īpašuma vērtība to ietekmējošo objektīvo faktoru dēļ principā ir mainīgs lielums un tā svārstības pašas par sevi nevar būt atlīdzinājuma pamats, bet ir īpašnieka risks attiecīgā brīdī piedzīvot vērtības krišanos vai arī ieguvums, piedzīvojot tās pieaugumu. Peļņas gūšanas iespēja ir atkarīga no situācijas tirgū un saglabājas tik ilgi, kamēr īpašums tiek pārdots. Situācijā, kad īpašums joprojām atrodas personas īpašumā, tā tirgus vērtību starpības atlīdzināšana var veicināt personas iedzīvošanos [...], jo personai joprojām ir tiesības brīvi rīkoties ar īpašumu, tostarp atsavināt to</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>nākotnē par cenu, kas var arī pārsniegt iepriekš noteikto tirgus vērtību. Turklāt attiecīga darījuma īstenošanas un peļņas gūšanas iespēja tieši vai pastarpināti var būt atkarīga ne vien no situācijas tirgū, bet arī gan no citu personu (arī iestāžu) rīcības, kas parastā gadījumā ir nepieciešama darījuma noslēgšanai (piemēram, kadastrālā uzmērīšana, novērtēšana u.tml.), gan no subjektīviem faktoriem, tostarp darījuma pušu interesēm un rīcības⁵.</p> <p>Tiesu praksē ir atzīts: "Lai cilvēks būtu izolēts no citu cilvēku ietekmes, viņam būtu jādzīvo uz vietas salas tālu no apdzīvotām vietām, auto, kuģu un gaisa satiksmes ceļiem. Dzīvojot citur, cilvēkam līdz zināmai robežai jāpiecieš citu fizisko personu, kā arī juridisko personu radītie trokšņi, smakas un citi vides piesārņojumi." Ietekmes robežas demokrātiskā iekārtā parasti nosaka likums un no tā izrietošie normatīvie akti. Ja to nav, rīcība ir atvasināma no Satversmē garantētajām tiesībām uz veselību, dzīvību, privātās dzīves neaizskaramību un īpašumu⁶.</p> <p>Personai pienākas zaudējumu atlīdzība par īpašumam noteiktajiem ierobežojumiem, ja tie neatbilst Latvijā spēkā esošajām tiesību normām, tas ir, ja ierobežojumi ir prettiesiski. Piemēram, par</p>

⁵ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2013. gada 11. novembra sprieduma lietā Nr. SKA316/2013 7

⁶ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2013. gada 12. jūlija spriedums lietā Nr. SKA-759/2013

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>prettiesisku īpašuma tiesību ierobežojumu varētu tikt uzskatīts arī piesārņojums, kas pārsniedz normatīvajos aktos noteiktos robežlielumus. Veicot plānoto vēja elektrostaciju parku "Pienava" un "Dobele" ietekmes uz vidi novērtēšanu, nav konstatēts, ka paredzētās darbības realizēšanas gadījumā varētu rasties tāds prettiesisks īpašuma tiesību aprobežojums, kas pārsniegtu Latvijā spēkā esošos vides kvalitātes normatīvus.</p> <p>Normatīvie akti neparedz personai tiesības prasīt atlīdzinājumu par nekustamā īpašuma vērtības krišanos, ko rada izmaiņas apkārtējā ainavā. Tieši pretēji – Latvijas administratīvo tiesu praksē ir atzīts, ka tas, ka dzīvojamā māja atradās klusā, nepiesārņotā vietā ar nelielu transporta plūsmu, kā arī apkārt līdz šim bija ne pārāk urbāniska vide, nenozīmē, ka blakus esošie zemesgabali nevarētu tikt apbūvēti. Neviena persona, kuras īpašumam blakus atrodas brīvi, neapbūvēti zemesgabali, nevar paļauties, ka blakus esošie brīvie zemesgabali paliks neapbūvēti. Personai ir jārēķinās, ka arī blakus esošā īpašuma īpašniekam ir tādas pašas tiesības izmantot savu īpašumu, arī apbūvēt⁷.</p>
	6.2.	Ko iegūs diskomfortā dzīvojošie iedzīvotāji?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u>

⁷ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010. gada 11. jūnija rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA431/2010

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			Informācija par paredzētās darbības sociāli-ekonomiskajiem aspektiem ir sniegta ziņojuma 4.1. nodaļā, kurā iekļauta informācija arī par sabiedrības ieguvumiem.
	6.3.	Kādēļ neviens nebrīdina par projekta kaitējumu apkārtējiem? Kādēļ tiek maldināti iedzīvotāji, slēpjot patieso ietekmi uz apkārtējo vidi un dzīvo radību?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 3. un 4. nodaļā ir detalizēti vērtēta paredzētās darbības ietekme gan uz sabiedrību, gan uz vidi un dabas vērtībām. Paredzamās ietekmes ir vērtējuši attiecīgajā jomā kompetenti eksperti. Ietekmju novērtēšanai ir izmantotas gan faktisko datu apkopošanas un analīzes metodes, gan prognozēšanas metodes. Ziņojumā ir analizēta ietekmju atbilstība gan Latvijas normatīvo aktu prasībām, gan citu valstu normatīvo aktu prasībām, ja attiecīgajā jomā Latvijā nav spēkā esoša regulējuma. Ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma rezultātiem tiek iepazīstināta gan sabiedrība, gan kompetentās institūcijas, tādēļ nav pamata uzskatīt, ka paredzētās darbības ierosinātājs neinformē sabiedrību un kompetentās institūcijas par paredzamajām ietekmēm vai maldina, slēpjot patieso ietekmju apmēru.
Ģirts Pēterons	7.1.	SIA "ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN ENVIRONMENT" izstrādātajā dokumentā "Vēja elektrostaciju parku "Dobele" un "Pienava" būvniecība Dobeles un Tukuma novados Ietekmes uz	Precizēta ziņojuma 2.1., 2.2., 2.4., 3.5., 3.6 nodaļa, 2., 9. 10. pielikums.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>vidi novērtējuma ziņojums" ir ignorēta viensēta "Rožkalni" ar adresi "Rožkalni", Dobeles pagasts, Dobeles novads.</p> <p>Šajā dokumentā nevienā pētījumā tā nav ņemta vērā un nav pat pieminēta. Informēju, ka uz man piederošās zemes Dobeles pagastā ar kadastra numuru 46600040037 notiek viensētas "Rožkalni" būvniecība saskaņā ar Dobeles pagasta būvvaldes izsniegtu atļauju. Šī viensēta ir apdzīvota, lai arī vēl nav pabeigts būvniecības process un tā nav nodota ekspluatācijā.</p> <p>Pamatojoties uz iepriekš minēto, lūdzu atzīt SIA "ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN ENVIRONMENT" izstrādāto "Vēja elektrostaciju parku "Dobele" un "Pienava" būvniecība Dobeles un Tukuma novados Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums" par nepilnīgu un nederīgu vai pilnveidojamu.</p>	
SIA Jens Thorup LTD, SIA Baltic Candles LTD	8.1.	<p>Perspektīvais VES Dobelē ir viens no lielākajiem un blīvākajiem vēja parkiem – starp atsevišķajiem vēja ģeneratoriem ir ļoti neliels attālums, kas būtiski atšķiras no esošo vēja parku situācijas. Vai esošie aprēķina modeļi ir piemērojami šādai jaunai situācijai? IVN nebija rodama atbilde uz šo jautājumu.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>2013. gada 30. aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" ir noteikts, ka vēja elektrostacijas drīkst izvietot ne tuvāk kā trīs rotora diametru attālumā vienu no otras. Paredzams, ka VES parkos "Pienava" un "Dobele" varētu tikt izvietotas VES ar rotora diametru līdz 150 m, tādejādi minimālajam attālumam starp tām ir jābūt vismaz 450 m. Pamatojoties uz enerģijas ražošanas efektivitātes aprēķiniem, kurus ir veikuši paredzētās darbības ierosinātāji, šāds attālums ir nepietiekams efektīvai enerģijas ražošanai, tādēļ attālums starp</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>parkos izvietotajām stacijām ir ievērojami palielināts. VES parkos "Pienava" un "Dobele" stacijas ir paredzēts izvietot ne tuvāk kā 600 m attālumā vienu no otras, iespēju robežās nodrošinot vismaz 700 m lielu attālumu.</p> <p>Nepamatots ir apgalvojums, ka VES parki "Pienava" un "Dobele" būs viens no blīvākajiem VES parkiem. Piemēram, VES parkā pie Ventspils attālums starp stacijām ir aptuveni 500 m, bet VES parkā pie Grobiņas 200 – 300 m.</p> <p>Attālums, kādā VES parkā tiek izvietotas stacijas, neietekmē to aprēķinu modeļu darbību un precizitāti, kas izmantoti šī ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai.</p>
	8.2.	IVN ziņojumā nav rodams apraksts par metodēm, ar kuru palīdzību tiek veikta datu izvērtēšana, nav sniegti izejas dati vispārpieejamā formā, nav norādīti aprēķini un aprēķinu metodes, nav minētas statistiskās izpētes metodoloģijas un nav pievienotas tik svarīgas daļas kā trokšņu aprēķini un vēja plūsmas datu analīze. Vienīgā sniegtā informācija ir programmu, kuras izmantotas aprēķinu veikšanai, nosaukums. Nav norādīts, kas veicis šos aprēķinus, kā arī nav sniegti izejas dati.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Informācija par izmantotajām novērtēšanas metodēm ir sniegta ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 5. nodaļā. Informācija par analīzei un aprēķiniem izmantotajiem datiem, pieeju un metodēm ir sniegta arī katrā nodaļā, kas veltīta noteikta ietekmes veida novērtēšanai.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>Informācija par vēja apstākļu raksturojumu paredzētās darbības teritorijā ir sniegta ziņojuma 1.3. nodaļā.</p> <p>Aprēķinu programmatūras ievades dati ir sniegti ziņojuma E.1 un E.2. pielikumā. Dati sagatavoti atbilstoši normatīvo aktu prasībām.</p> <p>Aprēķinus, kas saistīti ar gaisa piesārņojuma, trokšņa, tajā skaitā infraskaņas, mirguļošana efekta, vides riska novērtēšanu, ir veikusi SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment".</p>
	8.3.	Tāda ļoti nozīmīga tēma zemfrekvences skaņa, kurai ir ļoti būtiska un kaitīga ietekme uz cilvēku veselību, ir tikai formāli aplūkota uz puslappuses kā abstrakts apraksts, nevis reāli esoša problēma, jo to nav iespējams aprēķināt.	Informācija par zemas frekvences troksni ir iekļauta ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 3.5.3 nodaļā. Šī nodaļa ir papildināta ņemot vērā sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos komentārus.
	8.4.	Vēl kāds šokējošs fakts ir, ka vēja ģeneratoru precīza atrašanās vieta nav fiksēta - nav sniegtas koordinātas, un tekstā ir minēts, ka vietas izvēle apzināti tiek saglabāta "elastīga" un var mainīties „100 metru rādiusā". Tas nozīmē, ka faktiskā vēja ģeneratoru atrašanās vieta var būtiski atšķirties no tās, kas norādīta ziņojumā. Tas pats attiecas uz transformatora apakšstaciju, kabeļu līniju utt. atrašanos, kas nav konkrēti zināma. Tas liek secināt, ka galu galā VES parks var būt daudz lielāks un atrasties daudz tuvāk man piederošajam zemes gabalam, nekā pašlaik norādīts ziņojumā. Tas nav pieņemami un ir vērtējams kā apzināta cilvēku mānīšana!	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 1.1. nodaļā ir norādīts, ka lielākoties VES ir paredzēts novietot pie zemes vienību robežām, tādējādi mazinot lauku bloku fragmentāciju un nodrošinot to, ka arī pēc VES parka izbūves teritorija var tikt pilnvērtīgi izmantota lauksaimnieciskajai ražošanai. Vietās, kur līdz šim nav panākta vienošanās ar pieguļošo nekustamo īpašumu valdītājiem, VES novietotas tādā attālumā no zemes vienību robežas, kas nodrošina iespēju tās izbūvēt</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>atbilstoši spēkā esošajam būvniecības regulējumam. Ņemot vērā iepriekš minēto un to, ka sarunas par VES izvietojuma vietām ar pieguļošo nekustamo īpašumu valdītājiem vēl tiek turpinātas, VES novietojums būvprojektu izstrādes laikā var tikt precizēts, novietojot VES tuvāk zemes vienību robežām, ja tiks noslēgta vienošanās ar pieguļošo zemju valdītājiem. Paredzams, ka novietojuma izmaiņas, salīdzinot ar ziņojuma 1.2. attēlā redzamo novietojumu, nebūs lielākas par 100 m.</p> <p>Paredzams, ka VES pārvietošana varētu tikt veikta tikai parka iekšienē, jo pārvietot tās tuvāk dzīvojamajām teritorijām nav iespējams, ņemot vērā 2013. gada 30. aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" prasības.</p> <p>Jaudas paaugstināšanas apakšstaciju precīzs novietojums šobrīd nav noteikts, jo apakšstaciju izvietojums ir atkarīgs no parkos izbūvēto VES skaita un novietojuma. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir iekļauti nosacījumi staciju izvietojumam.</p> <p>Visas kabeļu līnijas – gan no VES uz jaudas paaugstināšanas apakšstaciju, gan no jaudas paaugstināšanas apakšstacijām uz valsts</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			elektroapgādes tīkla apakšstacijām, ir paredzēts izvietot ceļu nodalījuma joslās.
	8.5.	Nav skaidrs, kādēļ IVN ir pasūtīts tik agrīnā projekta stadijā, kad vēl nav pieņemti lēmumi par svarīgākajiem jautājumiem. No investora puses nav pieejami sekojoši lēmumi: - Precīzs vēja ģeneratoru izvietojums (koordinātas); - Uztādāmo ģeneratoru tips/modelis; - Mastu augstums; - Transformatora apakšstacijas izvietojums; - Pieslēguma iespējas pie augstsprieguma elektrotīkla; Šādu būtisku lēmumu trūkuma apstākļos nav skaidrs, kādēļ tika uzsākts IVN. Ja vēja ģeneratoru izvietojums tiks mainīts, vai tiks izstrādāts jauns IVN?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Viens no likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" definētajiem ietekmes uz vidi novērtējuma principiem ir: ietekmes novērtējums izdarāms pēc iespējas agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā. Šobrīd par paredzēto darbību ir pieejams pietiekams informācijas apjoms, lai veiktu ietekmes uz vidi novērtējumu un izvērtētu ietekmes gan kvantitatīvā, gan kvalitatīvā kontekstā. Kārtību, kādā tiek vērtētas izmaiņas akceptētās darbībās, nosaka likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".
	8.6.	Programmā tika noteikts "...procesa ietvaros tiks vērtēts gan plānotās elektropārvades līnijas novietojums, gan saražotās enerģijas nodošanas kopējā tīklā tehniskais risinājums." Šis punkts ir formāli apskatīts IVN ziņojuma 1.4., 1.6.4. un 3.8. punktā, bet apraksts ir ļoti vispārīgs, un detalizēta informācija nav sniegta. Trūkst informācijas par transformatoru izvietojumu, kabeļu ieguldīšanas dziļumu un to izmēriem, zibensaizsardzību un zemējumu, jaudas tipu, pārvades attālumiem, jaudas paaugstināšanas apakšstacijām, utt.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Precīzs jaudas paaugstināšanas apakšstaciju, kabeļlīniju novietojums, kā arī tehniskais risinājums tiks noteikts būvprojekta izstrādes laikā, kad būs zināms precīzs izbūvējamo VES skaits, novietojums, kā arī pievedceļu novietojums. Jaudas paaugstināšanas apakšstacijas tiks izvietotas kādā no zemes vienībām, ar kuras valdītāju jau šobrīd ir noslēgts nomas līgums par VES parku būvniecību.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>Galvenā paragrāfā izmantotā terminoloģija ir ".. Paredzams...", "... tiks precizēts...", "... viena apakšstacija varētu tikt izbūvēta..." utt., kas liecina, ka šajā jautājumā ir sākts izstrādāt konceptuālas idejas. Kad tās tiks pabeigtas?</p> <p>Saskaņā ar vienīgo vispārīgo elektrības apgādes shēmu elektrība „pazūd” AST110kV transformatorā. Var pieņemt, ka realitātē tas tā nenotiks. Informācija nav sniegta!</p> <p>Tāpat arī nav norādīts, kā tiks uzstādītas kabeļu līnijas - zem zemes vai virs zemes? Trūkst informācijas! "Jaudas paaugstināšanas apakšstacijas" un transformatoru atrašanās vietas nav norādītas. Vai zemes gabali šo instalāciju nolūkiem ir iegādāti vai iznomāti?</p>	<p>Elektrība nepazūd AST110kV transformatorā. Izmantojot AST apakšstacijas, VES saražotā elektroenerģija tiek nodota kopējā tīklā.</p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir norādīts, ka elektroenerģijas pārvadei tiks izmantotas tikai zem zemes izbūvētas kabeļlīnijas.</p>
	8.7.	Izpēte par to, "... un kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.." nav veikta un to nav iespējams veikt, jo nav noteikts galīgais vēja ģeneratoru izvietojums (par IVN programmas 3. punktu).	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Uzsākot ietekmes uz vidi novērtējuma procesu, tika noteikta plānoto VES parku "Pienava" un "Dobele" izpētes teritorija, kas ietvēra ne tikai tos zemes gabalus, kas nepieciešami VES izbūvei. Ietekmes uz vidi novērtējuma kontekstā par darbības vietu ir uzskatāma noteiktā izpētes teritorija, kurā ietilpstošo un piegulošo īpašumu valdītāji ir apzināti un informēti par paredzēto darbību normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.</p>
	8.8.	Par Programmas II daļas 3. punktu.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>Trūkst informācija par "teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" abos perspektīvajos vēja parkos. Vienīgā pieejamā informācija ir, ka tie tiks izvietoti uz lauksaimniecībā izmantojamās zemes un būvniecība ir atļauta. Nav pieejama informācija par to, vai uz šīs zemes ir atļauts būvēt vēja ģeneratorus.</p> <p>Saskaņā ar pieejamo informāciju, vairāki zemes gabali ir iznomāti. Par kādu periodu ir noslēgti nomas līgumi? Ko ir atļauts darīt uz šiem zemes gabaliem?</p>	<p>Informācija par paredzētās darbības atbilstību teritorijas plānojumam ir sniegta ziņojuma 2.2. nodaļā, bet informācija par nepieciešamajām izmaiņām teritorijas plānošanas dokumentos ir sniegta ziņojuma 6.3. nodaļā.</p> <p>Paredzēto darbību ierosinātāji ir vienojušies ar 17 nekustamo īpašumu valdītājiem, gan juridiskām, gan fiziskām personām, par VES parku būvniecības plānošanu to valdījumā esošās zemes vienībās. Nomas līguma nosacījumi netiek analizēti ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā.</p>
	8.9.	<p>Programmas II daļas 4. punkta prasība nav izpildīta, jo uzdevums bija "... izdarot zinātniski pamatotus secinājumus par ietekmi un tās būtiskumu pie atšķirīgām ietekmes novērtējumam pakļautajām alternatīvām ...". Nav sniegti aprēķini un metodoloģijas apraksti, kā arī izejas dati. Ir norādīta tikai informācija par izmantotajām programmām, bet nav paskaidrots, kādēļ šīs programmas ir izvēlēta</p>	Skat. 8.2. punktu
	8.10.	<p>Par Programmas II daļas 5. punktu.</p> <p>Nav norādītas alternatīvas. Kā alternatīva ir minēts dažāds vēja ģeneratoru skaits, palielinot to par sešiem ģeneratoriem vai diviem ģeneratoriem attiecīgi Pienavas vai Dobeles vēja parkā, bet tās nav uzskatāmas par reālām alternatīvām, bet gan korekcijām. Alternatīvas nozīmētu atšķirīgu mastu augstumu,</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā ir novērtētas divas paredzētās darbības apjoma alternatīvas. Vērtējamo darbību 1. alternatīvas paredz, ka VES parkos tiks izbūvēts par 8 VES mazāk, salīdzinot ar 2. alternatīvu ietvaros plānoto apjomu. 1. alternatīva ir uzskatāma par atbilstošu Programmas 5.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>atšķirīgus ģeneratoru veidus, citu izvietojumu, utt., kas nav sniegts.</p> <p>Trūkst izpēti par "... atteikšanos no paredzētas darbības."</p> <p>Trūkst paskaidrojuma par uzdevumu "... jāpamato izvēlētais variants."</p>	<p>nosacījumam: <i>vērtējot arī pilnīgu vai daļēju atteikšanos no paredzētās darbības.</i></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros ir salīdzināti dažādi vēja elektrostaciju modeļi, dažādi VES augstumi, vērtējot tos kā tehnoloģiskās alternatīvas. Katram ietekmes veidam tiek vērtēts potenciāli nelabvēlīgākais scenārijs, proti tehnoloģiskā alternatīva, kuras izvēles gadījumā ir sagaidāma vislielākā ietekme uz vidi.</p> <p>Informācija par iespējamo alternatīvu izvērtējumu ir sniegta ziņojuma 8. nodaļā, tajā skaitā pamatojot gan tehnoloģisko, gan apjoma alternatīvu priekšrocības un trūkumus.</p>
	8.11.	<p>Par Programmas II daļas 7. punktu.</p> <p>Prasība par "... novērtējumā izmantotās prognozēšanas un novērtēšanas metodes.." nav izpildīta – metodes nav norādītas.</p> <p>Prasība par "... ietekmes novēršanas un samazināšanas pasākumus,.." nav izpildīta.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Par novērtēšanas metodēm skat. 8.2. punktu.</p> <p>Informācija par ietekmes novēršanas un samazināšanas pasākumiem, paliekošajiem ietekmēm, ietekmju būtiskumu un atbilstību normatīvo aktu prasībām ir sniegta ziņojuma 6. un 7. nodaļā.</p>
	8.12.	<p>Par Programmas II daļas 8. punktu.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>IVN ziņojumā nav iekļauts "plānotās situācijas plāns ar visām paredzētās darbības teritorijām..."; ir iekļauts tikai situācijas plāns ar aptuvenu vēja ģeneratoru izvietojumu. Sīkāka informācija nav sniegta. Nav iekļauts "plānotais situācijas plāns infrastruktūras jomā (= elektrības kabeļu maršruti, transformatori, utt.)</p> <p>Trūkst informācija par ģeneratoru nojaukšanas procesu, kas būs jāveic pēc 20-30 gadiem. Kāda būs nojaukšanas secība, pamatu nojaukšanas, kabeļu demontāžas utt. process? Kas par to maksās?</p>	<p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir iekļauts VES novietojuma plāns, pievedceļu novietojuma plāns, meliorācijas objektu pārbūves plāns. Attiecībā uz elektropārvades līniju novietojumu ziņojumā ir norādīts, ka tās tiks izvietotas ceļu nodalījuma joslās.</p> <p>Jaudas paaugstināšanas apakšstaciju precīzs novietojums šobrīd nav noteikts, jo apakšstaciju izvietojums ir atkarīgs no parkos izbūvēto VES skaita un novietojuma. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir iekļauti nosacījumi staciju izvietošanai.</p> <p>Par VES nojaukšanu skat. 1.3. punktu.</p>
	8.13.	<p>Par Programmas II daļas 10. punktu.</p> <p>Trūkst saraksts par "... pieaicināti nozaru eksperti...".</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanas procesā iesaistītie eksperti ornitoloģijas, sikspārņu, augu sugu un biotopu, kultūrvēstures un ainavu aizsardzības jomā ir sagatavojuši atzinumus par paredzēto darbību, kas pievienoti ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pielikumos.</p> <p>Pārējās novērtējuma sadaļas ir izstrādājis SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" personāls, par kuru kompetenci un atbilstību likuma Par ietekmes uz vidi novērtējumu 17. panta 11</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			punkta prasībām, kā arī ziņojuma saturu atbildību uzņemas SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" valdes priekšsēdētājs, parakstot ziņojumu.
	8.14.	<p>Par Programmas III daļu.</p> <p>Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties vai kurām iesniedzams Ziņojums: Trūkst informācija par to, vai ir veiktas konsultācijas un saziņa ar visām šīm institūcijām.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums, atbilstoši Programmas prasībām, ir iesniegts Valsts vides dienesta Ventspils un Jelgavas reģionālajās vides pārvaldēs, Dobeles un Tukuma novada domēs, Dabas aizsardzības pārvaldē un Veselības inspekcijā. No visām minētajām institūcijām ir saņemts rakstveida viedoklis par sagatavoto ziņojumu.</p>
	8.15.	<p>Par Programmas IV daļas 1.1. punktu.</p> <p>Pēc ziņojums ir nav skaidrs, vai vēja parks tiek izvietots tur, kur plānots pašlaik. 1.1. punkta trešajā rindkopā ir norādīts: "... Izpētes teritorijā iekļauto zemes vienību platība ir lielāka, nekā nepieciešams abu VES parku izbūvei, un tā tika noteikta, lai nodrošinātu elastīgu pieeju parku plānošanai,...", kas, vērtējot kopā ar faktu, ka ģeneratoru izvietojuma koordinātas nav norādītas un iepriekš ir minēts, ka "Paredzams, ka novietojuma izmaiņas, salīdzinot ar 1.2. attēlā redzamo novietojumu, nebūs lielākas par 100 m (ziņojuma 8.lpp.), ir secināms, ka faktiski var netikt realizēts ziņojumā norādītais novietojums, bet pēc iespējami pozitīva lēmuma pieņemšanas par VES parka</p>	Skat. 8.4. punktu.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		būvniecību vēja ģeneratoru faktiskais izvietojums var pilnībā atšķirties no ziņojumā sniegtā.	
	8.16.	Par Programmas IV daļas 1.2. punktu. Ir sniegta tikai fragmentāra informācija; nav vispārīga apraksta par to, kā darbosies VES parks. Nav veikts salīdzinājums ar pasaulē valdošo praksi.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> VES parku izveides un darbības detalizēts apraksts un procesa tehnoloģiskā shēma, kā arī salīdzinājums ar pasaulē izmantotajām tehnoloģijām ir sniegts ziņojuma 1. nodaļā. Informācija par paredzēto darbību atspoguļota kontekstā, kas attiecinām uz ietekmes uz vidi novērtējuma procesu.
	8.17.	Par Programmas IV daļas 1.3. punktu. Vēja apstākļu raksturojums ir veikts kā centiens aplūkot šo tēmu, bet nav zināms, kurš speciālists to veica un pētīja; ir sniegta tikai informācija par programmu, kas tika izmantota šiem nolūkiem. Kādēļ tika izvēlēta šī programma, nav norādīts, tāpat kā, ar ko šī programma ir labāka vai sliktāka, salīdzinot ar citām programmām. Nav sniegti izejas dati, kas tika ievadīti programmā. Nav sniegti aprēķinu scenāriji - vājš vējš, spēcīgs vējš, vētra. Aprēķinu izdrukas nav sniegtas kā pielikumi. Nav paskaidroti aprēķina algoritmi. Sadaļā tiek izmantotas daudzas nepamatotas frāzes un vispārīgi izteicieni, kas nav pamatoti ar metodoloģiskiem aprakstiem vai aprēķiniem, piemēram: "... balstīta uz ilgtermiņa novērojumu datiem..." - dati nav norādīti; "... analizējot aprēķināto vidēja ātrumu 10 gadu periodā..." - nav norādīta aprēķinu metodoloģija.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Informācija par vēja apstākļiem paredzētās darbības teritorijā ir balstīta uz ilgtermiņa novērojumu datiem tuvākajā valsts meteoroloģiskā tīkla stacijā Dobelē, kas atrodas aptuveni 7 km uz dienvidiem no paredzētās darbības teritorijas, kā arī uz novērojumu datiem, kas iegūti no paredzētās darbības teritorijā uzstādītās SODAR (<i>Sonic Detection And Ranging</i>) stacijas. SODAR stacijas dati ir SIA "Eolus" īpašums. Dati par novērojumiem valsts meteoroloģiskā tīkla stacijā Dobelē ir pieejami Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrā, kā arī lejupielādējami centra mājaslapā www.meteo.lv .

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		Analīzes un aprēķinu process ir pilnība nepārskatāms, un rezultāti ir prezentēti bez jebkāda analītiska paskaidrojuma.	Sagatavojot ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, tika izmantoti meteoroloģiskie dati, kas pēdējos 10 gados reģistrēti valsts meteoroloģiskā tīkla stacijā Dobelē. Ilgtermiņa novērojumu dati pārrēķināti no novērojuma punkta augstuma uz VES augstumu, izmantojot aprēķinu kārtību, kas rekomendēta dokumentā "Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz vidi novērtējumam un rekomendācijas prasībām vēja elektrostaciju būvniecībai". Helmana eksponentes noteikšanai izmantoti novērojumu dati no SODAR stacijas.
	8.18.	<p>Par Programmas IV daļas 1.4. punktu.</p> <p>"...spārnu pretapledošanas pasākumi..." nav paskaidroti. IVN ziņojumā ir norādīts, ka tas ir ražotāja uzdevums. Nav sniegta informācija par riskiem, kas saistīti ar ledus bloku atdalīšanos no rotoriem ziemas laikā un iespējamo attālumu, kādu tie var nolidot. Ledus var sakrāties arī uz ģeneratoriem, kas nedarbojas.</p> <p>"...izvietojums konkrētajās teritorijās..." nav norādīts; teritorija ir aptuveni nofiksēta, bet nav nofiksēts konkrēts ģeneratoru izvietojums. Nav norādīts, kā ir izvēlētas teritorijas robežas un kādi bija izvēles kritēriji.</p> <p>Trūkst informācijas par iespējamu gruntsūdens piesārņojumu būvniecības laikā, veicot urbšanas darbus, un ietekmi uz Dobeles pilsētas un Pienavas ciema dzeramā ūdens apgādi.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Informācija par VES apledošanas riska novērtējumu ir sniegta ziņojuma 3.14. nodaļā. Ietekmes būtiskuma novērtējums kā arī risinājumi ietekmes mazināšanai ir noteikti ziņojuma 7. nodaļā. Aplidojums no stacijas, kas nedarbojas, var krist tikai tādā attālumā no VES torņa, kas ekvivalents stacijas rotora rādiusam. Ledus krišanas attālums no strādājošas stacijas ir lielāks, nekā no stacijas, kas nedarbojas.</p> <p>Par VES izvietojumu skat. 8.4. punktu. Pamatojums VES parka teritorijas izvēles kritēriji ir aprakstīti ziņojuma 1.1. nodaļā.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			Ne Pienavas ciemā, ne Dobeles pilsētā gruntsūdeņi netiek izmantoti dzeramā ūdens apgādei. Būvniecības darbu radītā ietekme ir raksturota ziņojuma 3.1. nodaļā.
	8.19.	Par Programmas IV daļas 1.5. punktu. Trūkst informācijas par " nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas". Trūkst informācijas par „ atmežošanas" nepieciešamību un noteiktu zemes daudzumu, kā arī nepieciešamību pārveidot lauksaimniecības zemes par apbūves teritorijām.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Informācija VES parku būvniecībai nepieciešamo teritorijas platību ir sniegta ziņojuma 1.5. nodaļā, tajā skaitā analizējot objektu izvietojumu uz nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemēm. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir norādīts, ka paredzētās darbības ietvaros nav plānots veikt meža zemju transformāciju.
	8.20.	Par Programmas IV daļas 1.7. punktu. Ir norādīts, ka netiks uzstādītas nekādas īpašas ierīces putnu un /vai sikspārņu atbaidīšanai, jo vēja ģeneratori jau ražotnē ir aprīkoti ar īpašām iekārtām. Nav sniegta informācija par šo aprīkojumu un tā darbību.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā nav norādīts, ka vēja ģeneratori ražotnē tiek aprīkoti ar speciālām iekārtām putnu un sikspārņu atbaidīšanai. Ziņojumā, atsaucoties uz sikspārņu eksperta sagatavotajā atzinumā izvirzītajiem nosacījumiem, ir norādītas VES, kurām ir izmantojams īpašs darbības režīms ietekmes mazināšanai uz sikspārņu populācijām (tā saucama <i>bat mode</i>). Skat. ziņojuma 3.10.3. nodaļu.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
	8.21.	Par Programmas IV daļas 1.8. punktu. Trūkst informācijas par elektrokabeļu līniju instalācijām un ar to saistīto aprīkojumu.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Informācija ir sniegta ziņojuma 1.4. nodaļā.
	8.22.	Par Programmas IV daļas 3.2. punktu. Nav sniegta informācija par vēja ģeneratoru izbūvi un iespējamo apdraudējumu būvniecības laikā. Ģeneratora detaļas ir ļoti smagas, un to montāžai ir nepieciešamas liela izmēra iekārtas. Būvniecības laikā ir iespējami dažādi apdraudējumi videi un cilvēkiem. Trūkst informācijas par transportēšanas ceļiem (ziņojumā ir minēta transportēšana ar kuģi, bet kā tiks noorganizēta transportēšana no kuģa uz būves vietu?). Līdz pat 98 m garās rotoru lāpstīņas var būt ļoti grūti transportēt. Vai gar transportēšanas ceļiem ir izcirsti koki, pārvietotas elektrokabeļu līnijas utt.? Ir jānodrošina ielu plāns, norādot vietas, kur garās kravas mašīnas nevar apgriezties un veicamos papildu pasākumus, norādot kravas automašīnu apgriešanās rādījumus. Ģeneratoru pacelšanas laikā ir iespējama eļļas noplūde, kas var izraisīt grunts piesārņojumu. Kā tas tiks novērsts? Vai ir citi iespējami piesārņojuma faktori un avoti?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Plānoto vēja elektrostaciju parku būvniecībai, līdzīgi kā jebkuru citu objektu būvniecībai, līdz būvdarbu uzsākšanai ir jāizstrādā darba aizsardzības plāns, ievērojot normatīvo aktu prasības. Izstrādājot darba aizsardzības plānu, tiek izvērtēti apdraudējumi būvdarbu veikšanas laikā un noteikti risinājumi apdraudējumu samazināšanai vai novēršanai. Kā norādīts ziņojuma 1.6.6. nodaļā VES komplektējošo daļu piegādi uz paredzēto darbību teritoriju veiks VES ražotājs vai tā autorizēts transporta uzņēmums. Paredzams, ka detalizēts VES transportēšanas plāns tiks izstrādāts būvprojektu sagatavošanas laikā, sadarbojoties paredzēto darbību ierosinātajiem un izvēlētajiem VES ražotājiem. Transportēšanas plāna izstrādes laikā tiks ņemti vērā transportējamo VES komplektējošo daļu izmēri, svars, ceļu kapacitāte, kā arī cita veida ierobežojumi, piemēram, tiltu, viaduktu un cita veida objektu novietojums transportēšanas maršrutā vai autoceļu tuvumā.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>Vēja elektrostaciju būvniecības laikā, līdzīgi kā jebkuru citu objektu, kuru būvniecībai tiek izmantota tehnika, pastāv risks, ka no izmantotajām tehnikas vienībām varētu notikt eļļu, citu smērvielu vai degvielas noplūde. Pasākumi, kas mazina šāda veida risku, tiek plānoti būvprojekta izstrādes laikā, izvirzot nosacījumus būvdarbu organizācijas plānā. Informācija par iespējamo grunts piesārņojuma risku un darbībām ar piesārņoto grunti ir sniegta ziņojuma 1.6.6. un 3.1. nodaļā.</p>
	8.23.	<p>Par Programmas IV daļas 3.4. punktu.</p> <p>Trūkst informācijas par gaisa piesārņojumu un piesārņojuma līmeņiem/izplatības iespējamā generatora aizdegšanās gadījumā. Cik tālu var izplatīties dūmi? Vai pastāv iespēja, ka tiks ietekmēta Dobeles pilsēta? Tehniski nav iespējams nodzēst degošu generatoru. Nav aprakstīts mežu aizdegšanās un lauksaimniecības platību bojājumu risks.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Vērtēt iespējamo gaisa piesārņojumu vēja elektrostacijas aizdegšanās gadījumā ir bezjēdzīgi. Protams, vēja elektrostacijās, līdzīgi kā jebkurā citā objektā var izcelties ugunsgrēks. Globālā Vēja enerģijas padome (GWEC) ir aplēsusi, ka gadā vidēji uz 19 230 vēja elektrostacijām notiek viens ugunsgrēks. Paredzēt to, "vai?" un "kad?" ugunsgrēks izcelsies kādā no VES parkos "Pienava" un "Dobele" uzstādītajām vēja elektrostacijām, nav iespējams, kā arī nav iespējams prognozēt gaisa piesārņojuma izplatību, nezinot meteoroloģiskos apstākļus iespējamā ugunsgrēka izcelšanās laikā. Kā norādīts ziņojumā, plānoto vēja elektrostaciju parki ir objekti, kuriem tiks izstrādāts civilās aizsardzības</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			plāns, kurā tiks identificētas nepieciešamās rīcības un atbildīgās personas avārijas situācijās.
	8.24.	<p>Par Programmas IV daļas 3.5. punktu.</p> <p>Šajā sadaļā tiek aplūkota skaņa tikai dzirdamajā diapazonā (20Hz - 140Hz), bet pilnībā tiek ignorēti citi skaņas līmeņi, it īpaši infraskaņa (0Hz-20Hz), kas ir bīstama. Cilvēki to nedzird, bet tā ir sajūtama līdz pat 50 km attālumā no avota. Problēmu var pastiprināt rotora ātrums, kas pārsniedz 300km/h, kā rezultātā ģenerators sāk darboties kā rezonators un pastiprina šo skaņas efektu. [GuGZ Gutachter und Sachverstaendigen Zentrum fuer Umwelt-Messungen GmbH], Š iemesla dēļ ieteicamais minimālais attālums no vēja ģeneratoriem ir 3-5 km. Šie fakti tiek pilnībā ignorēti.</p>	Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 3.5.3. nodaļa papildināta ar VES zemas frekvences skaņas novērtējumu, aprēķinātās vērtības salīdzinot ar Dānijā noteiktajiem robežlielumiem.
	8.25.	<p>Par Programmas IV daļas 3.6. punktu.</p> <p>Trūkst informācijas par ēnu garumu, ko rada rotoru, un mirgošanu.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>VES mirgošanas efekta ietekmes novērtējuma rezultāti ir sniegti ziņojuma 3.6. nodaļā un 10. pielikumā.</p>
	8.26.	<p>Par Programmas IV daļas 3.8. punktu.</p> <p>Trūkst "sliktākā gadījuma scenārija" analīzes - kas notiek, ja masts salūzt vai saplīst rotors. Nav minētas dabas parādības un to iespējamā ietekme uz rotoru, piemēram - zibens, izteikti spēcīgs vējš (vētra, orkāns), to iespējamības biežums.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ar paredzēto darbību saistīto avārijas situāciju risku un ietekmes novērtējums ir sniegts ziņojuma 3.14. nodaļā.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>Informācija par plānoto VES noturību izteikti spēcīga vēja apstākļos, kā arī par līdz šim Dobeles novērojumu stacijā reģistrēto maksimālo vēja brāzmu stiprumu ir sniegta ziņojuma 1.3. nodaļā.</p> <p>Vēja elektrostacijas, līdzīgi kā jebkurš cits objekts, nav pasargātas no zibens, tādēļ VES ir aprīkotas ar aizsardzības sistēmām, kas samazina zibens radīto bojājumu rašanās varbūtību un šo bojājumu apmēru (atbilstoši standartam LVS EN 61400-24:2010 Vējturbīnas. 24. daļa: Zibensaizsardzība (IEC 61400-24:2010)). Jānorāda, ka, atbilstoši Globālās Vēja enerģijas padomes (GWEC) apkopotajiem datiem, zibens ir biežākais ugunsgrēku cēlonis vēja elektrostacijās. Jebkura zibens izlāde VES tiek uzskatīta par avārijas situāciju, kuras iestāšanās gadījumā stacijas darbība tiek automātiski apturēta, bet darbības atjaunošana ir iespējama tikai pēc ekspluatācijas drošības apstākļu novērtēšanas. Kā norādīts ziņojumā, plānoto vēja elektrostaciju parki ir objekti, kuriem tiks izstrādāts civilās aizsardzības plāns, kurā tiks identificētas nepieciešamās rīcības un atbildīgās personas avārijas situācijās</p>
	8.27.	<p>Par Programmas IV daļas 3.18. un 3.19. punktu.</p> <p>Trūkst pētījumu par "... kumulatīvo ietekmju identificēšana un šo ietekmju izvērtējums,...".</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Izstrādājot ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, ir vērtētas ne vien ar paredzēto darbību saistītās</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>Pēdējā laikā ir manīti ziņojumi par iespējamām vietējo laika apstākļu izmaiņām, ko izraisa lielie vēja parki ar blīvi izvietotiem ģeneratoriem, kādi būtu arī perspektīvie Pienavas un Dobeles VES parki. Vienu no visdetalizētākajiem pētījumiem ir veikusi Amerikas Meteoroloģijas Sabiedrība (American Meteorological Society) 2016. gada martā. IVN ziņojumā nav minēts nekas par šādu iespējamu ietekmi.</p>	<p>ietekmes, bet gadījumos, kad paredzētās darbības ietekmes ar citu objektu radītām ietekmēm var radīt kumulatīvas ietekmes, ir vērtēta arī kopējā ietekme. Piemēram, trokšņa un gaisa piesārņojuma novērtējums.</p> <p>Lai gan komentāra iesniedzējs, nav sniedzis precīzu informāciju par pētījuma nosaukumu un autoriem, iepazīstoties ar AMS mājaslapā publicētajiem pētījumiem, tika pieņemts, ka komentāra sniedzējs atsaucas uz Niranjana S. Ghaisas un Cristina L. Archer pētījumu "<i>Geometry-Based Models for Studying the Effects of Wind Farm Layout</i>", kas 2016. gada martā publicēts AMS tīmekļa vietnē. Šajā pētījumā ir analizēta VES izvietojuma ietekme uz enerģijas ražošanas potenciālu, vērtējot VES savstarpēji izraisīto vēja ātruma samazinājumu (<i>wake effects</i>). Plānojot VES izvietojumu parkos "Pienava" un "Dobele", ir analizēta staciju izvietojuma ietekme uz enerģijas ražošanas potenciālu, tādēļ stacijas ir izvietotas ne mazāk kā 600 m attālumā viena no otras, lai gan normatīvie akti pieļauj tās izvietot pat 3 rotora diametru attālumā vienu no otras. Palielinot attālumu starp VES, savstarpēji izraisītā vēja ātruma samazinājuma ietekme uz enerģijas ražošanas potenciālu ievērojami sarūk.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			VES savstarpēji izraisītajam vēja ātruma samazinājumam ir ietekme uz enerģijas ražošanas potenciālu, kas aplūkojama paredzētās darbības efektivitātes, nevis ietekmes uz vidi kontekstā.
	8.28.	Par Programmas IV daļas 5.1. punktu. Nav sniegta informācija par aprēķinu metodēm un aprēķinu bāzi (tikai nosauktas izmantotās programmas). Nav sniegta informācija par problēmām, kas radušās ziņojuma sagatavošanas laikā.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Par metodēm skat. 8.2. punktu. Ziņojuma sagatavošanās laikā nav identificētas problēmas, kas liegtu izvērtēt paredzētās darbības ietekmi uz vidi.
	8.29.	Par Programmas IV daļas 7. punktu. NAV veikta alternatīva varianta izpēte.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Skat. 8.10. punktu.
	8.30.	Par Programmas IV daļas 8. punktu. Nav sniegta informācija par monitoringa prasībām. Ņemot vērā projekta komplekso raksturu, būtu sagaidāms, ka skaņas mērījumi ir jāveic obligāti.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ziņojuma 9. nodaļā ir sniegti nosacījumi vides monitoringa veikšanai. Pamatojoties uz ekspertu vērtējumu, būt veicams ornitofaunas un sikspārņu populāciju monitorings. Latvijas normatīvie akti nenosaka, ka pēc paredzētās darbības realizācijas ir jāveic vides trokšņa monitorings. Šādu nosacījumu ir izvirzījusi Veselības inspekcija (skat. inspekcijas vēstuli Nr. 2.3.4-2/24343 ziņojuma 14. pielikumā).

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
	8.31.	IVN (190.lpp.) minēts, ka saskaņā ar Nīderlandē izstrādātajām vadlīnijām maksimālais VES mehānisko bojājumu risku ietekmes zonas rādītājos potenciālajām VES ir 230 m. Tas nesaskan ar citu valstu izstrādātajām rekomendācijām un vadlīnijām - tā, piemēram, 2014. gadā Somijas Veselības Ministrijas ziņojumā ir ieteikts noteikt 2 km minimālo attālumu starp VES un dzīvojamām ēkām; tāpat arī 2016. gadā Bavārijas federālā valdība pieņēma likumdošanas aktu, nosakot 2 km minimālo attālumu starp VES un dzīvojamām ēkām. Arī Īrijā un Austrālijā tiek apsvērta līdzīga attāluma prasība, savukārt Skotijā valdība ierosinājusi noteikt 2-2.5 km minimālo attālumu starp VES un apdzīvotām vietām.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Iniciatīvas un normatīvais regulējums, kas nosaka minimālos attālumus no VES līdz apdzīvotām vietām nav saistīts ar mehānisko risku ietekmes zonas lielumu, par ko sniegta informācija ziņojuma 3.14. nodaļā.</p> <p>Arī Latvijā ir noteikti minimālie attālumi, kādos VES parkus var izbūvēt no apdzīvotām vietām, viensētām, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Skat. 2013. gada 30. aprīļa Ministru kabineta noteikumus Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi".</p>
	8.32.	IVN nav vērtēta VES Atstarošanās/Atspīduma ietekme. Jāveic atspīduma/atstarošanās efekta ietekmes izvērtējums un tā mazinošu pasākumu priekšlikumu izstrāde atbilstoši VPVB IVN programmai un IVN vadlīnijām.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Visām ietekmes uz vidi novērtējuma procesā vērtētajām VES pamatkrāsojumam tiek izmantotas gaiši pelēku toņu pusmatētas krāsas, kuru atspīduma rādītājs ir mazāks par 30% (atbilstoši standartam LVS EN ISO 2813:2015 "Krāsas un lakas. Spīduma noteikšana 20°, 60° un 85° leņķī" (ISO 2813:2014)). Šādu krāsojumu šobrīd izmanto visi lielākie VES ražotāji, tādejādi būtiski samazinot gaismas atstarošanos no VES struktūrām un novēršot atstarošanās potenciālo negatīvo ietekmi uz sabiedrību.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
	8.33.	IVN nav vērtēta "0" jeb pilnīgas atteikšanās no paredzētās darbības alternatīva. Veikt IVN sagatavošanu ievērojot Likuma par IVN 17. panta (3) 1) punkta nosacījumus.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Skat. 8.10. punktu.
	8.34.	Mirgošanas efekts - Kā viens no Mirgošanas efekta kvantitatīvajiem rādītājiem ir minēta mirgošanas frekvence - IVN nav atrodama informācija par mirgošanas frekvenci VES. VN iekļaut un izvērtēt informāciju attiecībā uz VES mirgošanas frekvenci.	Ziņojuma 3.6. nodaļa papildināta ar informāciju par mirgošanas frekvenci.
	8.35.	Atbilstoši VES IVN vadlīniju 3.2. punktam: "Ietekme uz ainavu, jo īpaši tās vizuālajiem aspektiem, ir viens no svarīgākajiem jautājumiem, kurus vērtē vēja elektrostaciju plānošanas posmā. Vairāki vēja elektrostaciju un vēja parku parametri ietekmē ainavas vizuālo tēlu, tajā skaitā vēja elektrostaciju rotoru izmērs, augstums, stacijas augstuma un rotora izmēra attiecība, staciju skaits, krāsa un materiāli, piekļuves un sānu ceļi, ar staciju saistītās būves, savienojumi, tīkla pieslēgumi un pārvades līnijas. Vēja ģeneratori parasti veido vertikālas dominantes ainavā." o Nolūkā lai būtu iespējams izvērtēt ainavas izmaiņu ietekmi (VES IVN Vadlīnijās) ir ieteikts izstrādāt saskatāmības jeb redzamības zonu kartes. Šādas kartes sagatavotajā IVN nav pieejamas;	Ziņojumam pievienoti VES teorētiskās redzamības aprēķinu rezultāti.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>o Atbilstoši VES IVN Vadlīnijām līdz 2 km attālumam ainava vērtējama kā "Pilnīgi pārveidota" (rekreācijas vieta pie ezera ir 1,5 km atbilstoši IVN ziņojuma 177 lpp.), kurā dominē VES - tai pat laikā IVN izmaiņas ainavā vairākkārt uzsvērtas kā nebūtiskas.</p> <p>o Pretruna starp IVN 177. lapas 2. un 3. rindkopu - vienā izmaiņas ainavā nosauktas kā būtiskas otrā nebūtiskas;</p> <p>o Nekādi pasākumi saistībā ar ainavu nav paredzēti. IVN 7.2. tabula 227 lpp. Ainavas kvalitāte noteikta - Neliela nebūtiska ietekme - pasākumi tās mazināšanai nav nepieciešami.</p>	
	8.36.	Uzrādīt - iesniegumam pievienot veiktās aptaujas anketas. Iespēju robežās un cik tālu tas nav pretrunā ar normatīvajiem aktiem, lūgt atsaukties iedzīvotājus, kuri ir piedalījušies šajā anketēšanā.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Informācija par iedzīvotāju aptauju ir sniegta ziņojuma 4.3. nodaļā. Aptaujas veikšanai tika piesaistīts uzņēmums, kas nav saistīts ar paredzētās darbības ierosinātāju un ziņojuma izstrādātāju. Ņemot vērā, ka, veicot anketēšanu, respondentiem tika apliecināts, ka sniegtā informācija būs anonīma, ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam anketas netiks pievienotas, kā arī iedzīvotāji, kas piedalījās aptaujā, netiks identificēti.</p>
	8.37.	IVN ziņojumā minēts, ka paredzēto darbību ierosinātāji ir vienojušies ar 17 nekustamo īpašumu valdītājiem, gan juridiskām, gan fiziskām personām, par VES parku būvniecības plānošanu to valdījumā esošs zemes vienībās. Tomēr gūstams nav viennozīmīgs priekšstats par to, vai ir informēti visi zemju	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Zemes īpašnieki, kuru nekustamais īpašums atrodas plānoto VES parku izpētes teritorijā vai tieši robežojas ar izpētes teritoriju, tika informēti par</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>īpašnieki, uz kuru īpašumiem paredzēta un vērtēta darbība. Tāpat, nav sniegta informācija par piegulošo zemju īpašnieku (valdītāju) informēšanu par paredzēto darbību, sabiedriskajām apspriedēm, priekšlikumu izteikšanu. Nav viennozīmīgi izprotams, vai piegulošo un paredzēto darbību norises vietu īpašnieki informēti par ierobežojumiem turpmākai saimnieciskajai darbībai, kā arī, zemes vērtības krišanos. Kā minēts IVN ziņojuma 194. lapā "Tiešus ieguvumus no plānoto VES parku būvniecības iegūs tie nekustamo īpašumu valdītāji, kuru zemes vienības tiks izmantotas VES vai ar tām saistīto objektu būvniecībai".</p> <p>Publiskot pierādāmu informāciju, par piegulošo zemju īpašnieku informēšanu un plānoto darbību zemju īpašnieku piekrišanu un informētību par paredzamiem ierobežojumiem.</p>	<p>paredzēto darbību, nosūtot tiem individuālus paziņojumus, pirms ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros organizētās sākotnējās sabiedriskās apspriešanas.</p> <p>Zemes īpašnieki, kuru nekustamais īpašums atrodas plānoto VES parku izpētes teritorijā vai tieši robežojas ar izpētes teritoriju, tika informēti par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pieejamību, nosūtot tiem individuālus paziņojumus, IVN ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā.</p> <p>Informācija par veikto zemes īpašnieku informēšanu ir sniegta Vides pārraudzības valsts birojam. Ņemot vērā to, ka zemes īpašnieku personas datu publicēšana bez to piekrišanas, nav atļauta saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, informēto īpašnieku saraksts IVN ziņojumam netiks pievienots.</p> <p>Informācija par noslēgto nomas līgumu saturu un nosacījumiem ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā netiks iekļauta.</p>
	8.38.	2.1. nodaļā aprakstītie vēja ģeneratoru novietojumi, kā minēts, var tik izmainīti līdz 100 m. Tas nozīmē, ka praktiski var tikt pārkāpti vairāki aizsargjoslu ierobežojumi, piemēram, pret dzīvojamām mājām, pret īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>VES novietojuma izmaiņas ir iespējams, tikai ievērojot 2013. gada 30. aprīļa Ministru kabineta</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>Tāpat attiecībā uz aizsargjoslu noteikšanu atbilstoši MK noteikumiem Nr.240, aprēķinos ņemts vērā augstākā iespējamā ģenerators mastas augstums, nevis visa ģenerators augstums. IVN ziņojumā grafiski attēlotas tikai 166 m augstu mastas (bez rotora) ģenerators aizsargjoslas (1.23.attēls), korektāk būtu vērtēt maksimālo - 246 m. Tad būtu patiesāks priekšstats par teritorijas apjomu, kura izmantošanai turpmāk būs ierobežojumi, kā arī, provizorisks skaits-novietojums izmainītos IVN ziņojuma 43. lapā minēts, ka izpētes teritorijā neatrodas sabiedriskas ēkas, tomēr saskaņā spēkā esošiem normatīviem, būtu jāvērtē konkrēta ģenerators-iekārtas attālums līdz apdzīvotai vietai vai sabiedriskam objektam. Tādā gadījumā, noteiktie minimālie attālumi (ģenerators līdz ciema robežai, bibliotēkai), netiek ievērots.</p> <p>Grafiski - uzskatāmi attēlot attālumus no iekārtas-ģenerators, līdz objektam, pret kuru attiecās attāluma ierobežojumi, ņemot vērā iespējamo novietojuma izmaiņu 100 m. T.i. precizēt norises darbības vietu, saskaņā ar aizsargjoslām.</p>	<p>noteikumos Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" izvirzītās prasības. Novietojuma izmaiņu rezultātā VES netiks izbūvētas tuvāk dzīvojamās apbūves teritorijām, ciemiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām par normatīvajos aktos noteiktajiem minimālajiem attālumiem.</p> <p>Ziņojuma 1.23. attēlā ir attēlotas aizsargjoslas augstākajām plānotajām stacijām Vestas V150 uz 166 m augsta mastas, ņemot vērā gan mastas augstumu, gan rotora diametru. Attēla kreisajā apakšējā stūrī ir iekļauts mēroga lineāls, kas var tikt izmantots, lai pārlicinātos par minēto attālumu attēlošanas pareizību.</p>
	8.39.	<p>Nav vērtēta ietekme uz meža dzīvniekiem, to stresa noturību, izmaiņā m uzvedībā, ietekmi uz to populāciju, migrāciju, t.sk. nokļūšanu patvērumā - Natūra 2000 teritorijā, barošanu. Nav vērtēta ietekme uz zivju populāciju, tuvējās ūdenstilpnēs, to stresa noturību, izmaiņām uzvedībā, to spēju vairoties, baroties. Nav vērtēta ietekme uz tuvumā esošām putnkopības un lopkopības saimniecībām. Ietekme uz to dzīvnieku stresa noturību, izmaiņām uzvedībā, to spēju vairoties, baroties. Nav</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Izstrādājot ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu un iepazīstoties ar pētījumiem par vēja elektrostaciju parku ietekmi uz faunu, nav atrasti zinātniski pētījumi, kas liecinātu par VES būtisku negatīvu ietekmi uz meža dzīvniekiem (izņemot sikspārņu un</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>vērtēta ietekme uz tuvumā esošām bišu dravām. Ietekme uz kukaiņu stresa noturību, izmaiņām uzvedībā, to spēju vairoties, baroties, apputeksnēt, ievākt medu.</p> <p>Saņemt izvērtējumus un rekomendācijas no atbilstošiem ekspertiem vai praktizējošiem, pieredzējušiem, arī apkārtējās teritorijās darbojošiem - medniekiem, ihtiologiem, lauksaimniekiem, biškopjiem. Balstīt atsauces arī uz zinātniskiem pētījumiem un literatūru.</p>	putnu populācijas), zivīm, lauksaimniecības dzīvniekiem un bitēm.
	8.40.	<p>Nav aprakstīti visi paredzētie būvobjekti, infrastruktūras un aprīkojuma objekti. Piemēram, informācija par jaudas paaugstināšanas apakšstacijām sniegta virspusēja, lai arī, tās paredzams, ka abas aizņems 2 ha platību.</p> <p>Tāpat būtu jāvērtē elektromagnētiskā lauka, starojuma intensitāte un ietekme un cilvēkiem un vidi.</p> <p>Nav saņemtas rekomendācijas no apkārtnē esošajiem sakaru, TV, Radio operatoriem, tie nav informēti, ietekme (tās nebūtiskums) vērtēts balstoties uz pētījumiem, par kuriem nav sniegtas atsauces.</p> <p>Detalizētāk aprakstīt un attēlot infrastruktūru un tās ietekmes. Veikt teritorijas inženierģeoloģisko izpēti - noskaidrot, vai teritorijas uzbūve ir piemērota tik apjomīgam projektam.</p>	<p>Ziņojumā ir sniegta informācija par infrastruktūras objektiem, kas saistīti ar VES parkiem. Diemžēl šobrīd nav iespējams precīzi noteikt jaudas paaugstināšanas apakšstaciju, elektropārvade līniju novietojumu, jo šo objektu un tīklu novietojums ir atkarīgs no VES skaita un novietojuma. Ziņojumā ir izvirzīti nosacījumi šo apakšstaciju izvietošanai.</p> <p>Papildināta ziņojuma 3.7. nodaļa par VES elektromagnētisko starojumu.</p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautie secinājumi par paredzētās darbības ietekmi uz sakaru sistēmām ir balstīti uz Starptautiskā Telekomunikāciju Apvienības (ITU) izdotajām publikācijām un rekomendācijām, kas pieejami</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>apvienības mājaslapā - https://www.itu.int/en/Pages/default.aspx.</p> <p>Kā norādīts ziņojumā, inženierģeoloģiskās izpētes darbus ir plānots veikt būvprojektu izstrādes laikā.</p>
	8.41.	<p>Aprakstītajai informācijai un modelēšanā izmantotajiem datiem, nav iespēja piekļūt bez speciālas datorprogrammas. Ar to secināms, ka informācija nav sabiedrībai pieejama. Nav viennozīmīgi pateikts, aprakstīts, vai un kā vērā ņemta tuvējās apbūves parametri (augstumi, platumi, novietojums, materiāli).</p> <p>Sniegt aprēķinos un modelēšanas programmās izmantotos ievaddatus sabiedrībai pieejamā formātā, piemēram, Excel.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Trokšņa aprēķinu ievades datu aplūkošanai ir nepieciešama jebkura programmatūra, kas spēj atvērt *.pdf datnes, piemēram, Adobe Acrobat Reader (programmu bez maksas var lejupielādēt https://get.adobe.com/reader/).</p> <p>Arī ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums, tā pielikumi, ziņojuma kopsavilkums ir pieejami *.pdf datņu formātā.</p>
	8.42.	<p>Projekta norises darbības vieta ir arī NATO aviācijas aizsardzības teritorija. Par cik, militārās lidmašīnas, lidojot sasniedz zemāku augstumu nekā civilās, vērtējums no Militārajiem spēkiem ir ļoti rekomendējams. Tāpat, neviennozīmīga ietekme, kas nav pietiekami izvērtēta šajā IVN ziņojumā, ir uz militārajiem radariem, to spēju augstvērtīgi funkcionēt.</p>	<p>Papildināta ziņojuma 3.13. nodaļa ar informāciju par Baltijas gaisa telpas uzraudzībai izmantotajām radaru iekārtām un VES ietekmi uz to darbību.</p>
	8.43.	<p>Ziņojumā nav aprakstīts stacijas mūža ilgums, tā "ekoloģiskās pēdas nospiedums", dzīves cikla analīze, atkārtotas izmantošanas iespējas.</p>	<p>Ziņojuma 1.11. nodaļa papildināta ar informāciju par VES parku ekspluatācijas laiku un risinājumiem, kas izmantojami pēc parka ekspluatācijas perioda beigām.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		Pārtraucot vēja elektrostacijas vai vēja parka ekspluatāciju, jānodrošina objekta demontāža un teritorijas sakopšana. Nepieciešamības gadījumā jāveic pasākumi celtniecības, ekspluatācijas un likvidācijas laikā radīto ietekmju samazināšanai vai novēršanai. Likvidācijas rezultātā jānodrošina iespēja šo teritoriju izmantot atbilstoši agrākajam vai arī citam plānotam lietošanas veidam. Ietekmes uz vidi novērtējumā ir jāietver nepieciešamo pasākumu plāns un jāraksturo likvidācijas pasākumu iespējamā ietekme uz vidi.	Par demontāžas nosacījumiem skat. 1.3. punktu.
	8.44.	Lai praktiski uzsāktu vēja parka darbību, nepieciešams saņemt C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājumu. Iesniegumā apliecinājuma saņemšanai jānorada precīza paredzētās darbības vieta. Atbilstoši IVN ziņojumā paustajam, atrašanās vietas vēl nav precizētas (tās var mainīties) IVN ziņojumā, precizēt iekārtu atrašanās vietas, izmantojot Latvijas ģeodēzisko koordinātu sistēmu LKS-92.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Atbilstoši 2010. gada 30. novembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" II daļas 6. punktam operators iesniedz pārvaldē iesniegumu par C kategorijas piesārņojošu darbību vismaz 30 dienas pirms C kategorijas piesārņojošās darbības paredzētās uzsākšanas vai būtiskām izmaiņām C kategorijas piesārņojošā darbībā. Kā minēts ziņojuma 1.11. nodaļā VES parku ekspluatāciju ir paredzēts uzsākt 2021. – 2022. gadā. Kā norādīts ziņojuma 1.1. nodaļā VES novietojums būvprojektu izstrādes laikā var tikt precizēts, novietojot VES tuvāk zemes vienību robežām, ja tiks

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			noslēgta vienošanās ar pieguļošo zemju valdītājiem, tādēļ paredzams, ka precīzs VES novietojums Tukuma novadā būs zināms būvprojekta izstrādes laikā, bet Dobeles novadā – pēc detālplānojuma un/vai lokālplānojuma apstiprināšanas.
Ivars Cīrulis, Lelde Cīrule	9.1.	<p>Esam saimnieki pirmajam viesu namam Dobeles novadā ar nosaukumu "Reķi", kas pēc iepazīšanās ar IVN atradīsies aptuveni 2km attālumā no parka.</p> <p>Viesu nams šobrīd jau ir pārdzimis par vienu no lielākajām privātajām spēka sporta bāzēm Latvijā ar nosaukumu "Gold Barbell". Pie mums regulāri brauc trenēties un atpūsties profesionāli sportisti no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Krievijas. Esam kļuvuši par starptautiski atzītu un novērtētu spēka sporta apvienību. Pie mums regulāri trenējas Valsts svarcelšanas izlase. Drīzumā paredzēts noslēgt līgumu ar olimpisko komiteju sadarbības nostiprināšanai valstiskā līmenī, kas mums nodrošinās garantētu un regulāru sportistu uzņemšanu. Ņemot vērā Dobeles vēsturiskās iestrādes spēka sporta jomā, kļūsim par sava veida "Murjāņiem" spēka vīriem un citiem spēka sporta veidiem.</p> <p>Tomēr, ja tiks realizēts šis VES projekts, tad mūsu attīstības plāns tiks ievērojami iedragāts. Kurš segs mūsu zaudējumus? Jo neviens sevis cienīgs valsts un starptautiskais sportists nebrauks uz tādu sporta - atpūtas bāzi, kur nebūs iespējams pienācīgi</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Saskaņā ar aprēķinu rezultātiem esošais vidējais vides trokšņa līmenis viesu nama "Reķi" apkārtnē dienas periodā sasniedz 38 dB (A), vakara periodā 35 dB (A), bet nakts periodā 34 dB (A). Šie rādītāji ir ievērojami zemāki nekā normatīvajos aktos noteiktie vides trokšņa robežlielumi.</p> <p>Saskaņā ar aprēķinu rezultātiem augstākais VES radītais trokšņa līmenis viesu nama "Reķi" apkārtnē sagaidāms, ja tiks realizēta plānotā vēja elektrostaciju parka "Dobele" 2. alternatīva. Paredzams, ka vidējais VES radītais vides trokšņa līmenis dienas, vakara un nakts periodā viesu nama "Reķi" apkārtnē nepārsniegs 18 dB (A). Šie rādītāji ir ievērojami zemāki nekā normatīvajos aktos noteiktie vides trokšņa robežlielumi.</p> <p>Saskaņā ar aprēķinu rezultātiem maksimālais VES radītais trokšņa līmenis, stacijām darbojoties ar nominālo jaudu, viesu nama "Reķi" apkārtnē</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		izgulēties un atpūsties, kur būs nevēlami trokšņi un nepievilcīgs skats pa logu?	nepārsniegs 26 dB (A), kas ir zemāks par esošo fona trokšņa līmeni. Pamatojoties uz iepriekš minēto var secināt, ka nav pamata uzskatīt, ka VES parku radītais troksnis pasliktinās akustisko kvalitāti viesu nama "Reķi" apkārtnē, liedzot tā apmeklētājiem pilnvērtīgi izbaudīt naktsmieru.
	9.2.	Informējam, ka mūsu pārvaldītajā īpašumā ir vērojami sikspārņi, dzērves, baltais gārnis, kā arī pļavās un dīķī ik gadus pulcējas simtiem gājputnu - pīles, zosis un gulbji, lai atpūstos un dotos tālāk. Tas liecina to, ka mūsu īpašums atrodas tiešā putnu ceļā. [...] Lūdzu apsekot un nodrošināt gājputnu ceļa fiksāciju.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Paredzētās darbības teritorijā un tās apkārtnē ornitofaunas un sikspārņu novērojumus izveikuši Dabas aizsardzības pārvaldes sertificēti eksperti, kas sagatavojuši atzinumus par paredzētās darbības ietekmi uz ornitofaunu un sikspārņu populācijām. Ekspertu atzinumi ir pievienoti ziņojuma 4. un 5. pielikumā.
	9.3.	Iekļaut IVN mūsu teritoriju kā tādu, kurai ir īpaši būtisks atsevišķs ainavas novērtējums.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ainavu eksperts, sagatavojot atzinumu par paredzētās darbības ietekmi uz ainavu, ir ņēmis vērā Dobeles novada teritorijas plānojumā noteikto novada nozīmes ainavu un rekreācijas teritoriju (TIN5), kas noteikta ap Gaurata ezeru un Lāču dīķi, pie kura atrodas viesu nams "Reķi" (skat. eksperta atzinumu ziņojuma 7. pielikumā). Ziņojuma 11. pielikumā ir iekļauti fotoattēli, kuros redzama paredzētās darbības teritorijas apkārtnē pirms un

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			pēc plānoto VES parku izbūves. Viens no attēliem (12. punkts) uzņemts uz pašvaldības autoceļa apmēram 300 m attālumā no ceļa uz viesu namu "Reķi".
Pienavas iedzīvotāji (parakstījušās 62. personas)	10.1.	Vēstulē uzskaita Pienavas apkārtnē sastopamās dzīvnieku un augu sugas. Ietekmi uz vidi iespējams izvērtēt tikai nākamā gada sezonā, kad putni būs atgriezušies no migrācijas un daba sazaļojusi. Lūdz sniegt skaidrojumu, kādēļ tas netika konstatēts vēja parka "Dobele" un "Pienava" vides ziņojumā, un kas mums jādara, lai tas tiktu dokumentēts un ņemts vērā.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Iedzīvotāju vēstule ar uzskaitītajām dzīvnieku un augu sugām ir pievienota ziņojuma E.3. pielikumā. Jānorāda, ka ziņojuma izstrādē iesaistītie eksperti lauka pētījumus veica veģetācijas sezonā. Nav pamata uzskatīt, ka 2019. gada veģetācijas sezonā veiktie novērojumi būs būtiski atšķirīgi no iepriekšējos gados veiktajiem.
Anita Vazdiķe (parakstījušās 56 personas)	11.1	Veicot novērtējumu par ietekmi uz vidi, veidojot vēja elektrostaciju parku "Pienava", lūdz ņemt vērā to, ka teritorijā atrodas Budavu dīķis, kurš ir iecienīta peldvieta un atpūtas vieta Pienavas iedzīvotājiem, bērniem. Šī ir vienīgā peldvieta Pienavas apkārtnē. Pēc plānotā ģeneratoru izvietojuma, nākas secināt, ka šo peldvietu un atpūtas vietu nevarēs izmantot, jo ģeneratori, būs novietoti tiešā tās tuvumā. Parka izbūves laikā izmantošana nebūs iespējama arī drošības apsvērumu dēļ.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Nav paredzams, ka plānotā VES parka "Pienava" būvniecības un ekspluatācijas laikā tiks ierobežota pieeja Budavu dīķim vai tā izmantošanas iespējas rekreācijas mērķiem. Īslaicīgi ierobežojumi dīķim piekļūt ar autotransportu varētu tikt noteikti pašvaldības autoceļa "Liepājas šoseja – Pienavas upe" pārbūves laikā, tomēr arī minētā autoceļa pārbūves laikā ir iespējams nodrošināt piekļuvi dīķim ar autotransportu no pašvaldības autoceļa "Džūkste – Pienava". Ar piekļuvi

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			saistītos jautājumus ir iespējams atrisināt būvprojekta sagatavošanas laikā, kad, izstrādājot būvdarbu organizācijas plānu, ir iespējams ņemt vērā sabiedrības vēlmi par rekreācijas teritorijas izmantošanu.
	11.2.	Cilvēki Budavu dīķi izmanto arī makšķerēšanai. Vēlamies, lai tiek izvērtēta arī ietekme uz zivīm.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Paredzētās darbības ietvaros nav plānots pārbūvēt meliorācijas sistēmas, kas saistītas ar Budavu dīķi, kā arī izbūvēt jaunas sistēmas, kas varētu ietekmēt minētā dīķa ūdens līmeni vai tā kvalitāti. Ņemot vērā iepriekš minēto, nav paredzams, ka VES parka "Pienava" būvniecība varētu radīt negatīvu ietekmi uz Budavu dīķī mītošajām zivīm.
Latvju pirts un SPA asociācija	12.1.	Dzēst no IVN ziņojuma 102. lpp. šādu tekstu: "Kopumā plānotajā vēja parku teritorijā un tās tuvākajā apkārtnē vērojamas parastas, Latvijas iekšzemes līdzenumiem tipiskas, vienveidīgas agroainavas ar plašu mērogu. Šo ainavu vizuālā vērtība un estētiskā kvalitāte nav ļoti augsta, kā arī tās nav vērtējamās kā ainaviski izcilas vai augstvērtīgas ainavu teritorijas." Ir zināms, ka Zemgales ainaviskā vērtība ir tieši līdzenuma varenumā. Tā ir kopta vide un bagātas viensētas. Tas ir tas, ko Zemgalē novērtē ikviens vietējais iedzīvotājs un tūrists.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Minētais teikums citē ainavu eksperta atzinumu. Eksperts nav apšaubījis Zemgales līdzenumu ainavas varenību, bet vērtējis konkrētās vietas ainavas unikalitāti Latvijas mērogā, tās kultūrvēsturiskās vērtības, ainavu ekoloģiskos aspektus.
	12.2.	Dzēst patiesībai neatbilstošu 107.lpp. iekļauto apgalvojumu: "Tā kā lielākoties teritorijas apkārtnē dominē līdzenas un atklātas	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>lauksaimniecības zemju ainavas, tad VES ieņems dominējošu lomu ainavā, aptuveni 1 km rādiusā ap tām. Savukārt 1- 2 km rādiusā VES būs saskatāmas kā nozīmīgi ainavu elementi. Tālāk par 2 km attālumā VES no atsevišķām atklātām apkārtnes vietām veidos vizuāli uztveramus ainavu elementus tālo skatu fonā.", un aizstāt to ar citiem attālumiem un uzdevumiem.</p> <p>Saskaņā ar vispārēji pieejamiem attālumu aprēķiniem (piemēram: http://www.ringbell.co.uk/info/hdist.htm), tie sola 241m augstu VES redzamību 55,3 km attālumā. Tas nozīmē, ka IVN ziņojumā iekļautās vizualizācijas ir sagrozītas un maldinošas. Šāda izmēra VES dominējošo lomu visticamāk ieņems ne mazāk kā 5-15 km rādiusā, bet 15-30 km rādiusā būs saskatāmi kā nozīmīgi ainavu elementi, un tikai tālāk par 30 km veidos vizuāli uztveramus ainavu elementus tālo skatu fonā.</p> <p>Savukārt, tas nozīmē, ka ietekme uz ainavu un tās modelācija ir jāvērtē daudz plašākā diapozonā. Vizuālajā novērtējumā ir jāiekļauj Jaunbērze, Bērze, Līvberzē, Dobeles pilsdrupas, Lustes muižas pils, Jaunpils pils un citi nozīmīgi objekti, attiecībā uz VES redzamību.</p>	<p>Minētais teikums citē ainavu eksperta atzinumu.</p> <p>Aprēķins, kas tiek izmantots komentāra sniedzēja pievienotajā saitē, ņem vērā tikai zemes virsmas liekumu, bet neņem vērā redzamās gaismas refrakciju atmosfērā, meteoroloģiskos apstākļus, reljefu, būves un zemes apaugumu. Izmantojot informāciju tikai par zemes virsmas liekumu, protams, ka ir iespējams aprēķināt, ka 241 m augsts objekts būs redzams vairāk nekā 55 km attālumā.</p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam pievienoto vizualizāciju sagatavošanai ir izmantota WindPro programmatūra, kas ir viena no vadošajām programmām, kas tiek izmantota VES parku vizualizēšanai, ņemot vērā konkrētu staciju raksturlielumus.</p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 11. pielikumā iekļauto vizualizāciju sagatavošanai ir izmantoti arī fotoattēli no vietām, kas atrodas salīdzinoši tālu no plānotajām VES, piemēram, 1. punkts – autoceļš A9 apmēram 7 km attālumā no tuvākās VES, 8. punkts – pie Lestenes apmēram 3,9 km attālumā no tuvākās VES, 20. punkts – pie Jaunbērzes apmēram 5,5 km attālumā no tuvākās VES.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
	12.3.	Dzēst patiesībai neatbilstošu 107.lpp. ceturtajā aptkāpē iekļauto apgalvojumu: "Vēja parku teritorijā neatrodas valsts un vietējas nozīmes kultūras pieminekļi vai nozīmīgas kultūrainavas." Apmēram 1 km attālumā atrodas Lustes muižas pils, kas ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, un kura viena no pamata vērtībām ir atzīmēta ainaviskā.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Informācija par valsts nozīmes arhitektūras pieminekli Lustes muižas pils (aizs. Nr. 4889) ir sniegta ziņojuma 2.9. nodaļā. Pieminekļa novietojums ir attēlots 2.32. attēlā. Kā redzams attēlā, Lustes muižas pils atrodas ārpus vēja elektrostaciju parku izpētes teritorijas.
	12.4.	Uzdot papildināt ar vibrācijas ietekmes negatīviem skaidrojumiem 153.lpp. minēto tekstu: "Galvenie vibrācijas avoti VES ir ģenerators, pārnese un gultņu sistēmas. Minēto rotējošo daļu vibrācija var izraisīt arī gondolas un torņa vibrēšanu", lai sniegtu pilnīgu priekšstatu par vibrācijas ietekmi uz Lustes muižas pils ēku (valsts nozīmes kultūras piemineklis), VES pamatiem un citiem objektiem vismaz 15 km rādiusā. Attīstītājs norāda, ka vēja elektrostaciju izraisītās vibrācijas līmenis, kā arī tā ietekme uz tuvuma esošajām teritorijām Latvijā netiek ierobežota ar normatīvos aktos noteiktiem robežlielumiem, tomēr attīstītājam ir jākonstatē iedarbība un jāsaņem blakus esošo kaimiņu piekrišana vibrācijas paciešanai vai jāpārnes vēja parks uz citu vietu.	Papildināta ziņojuma 3.5.4. nodaļā sniegtā informācija par VES radīto vibrāciju, tajā skaitā pievienojot informāciju par vibrācijas mērījumiem citos VES parkos un salīdzinot mērītos vibrācijas līmeņus ar 2003. gada 25. jūnija Ministru kabineta noteikumos Nr. 341 "Noteikumi par pieļaujamiem vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās" vibrācijas robežlielumiem, kas bija spēkā līdz 2010. gada 30. jūnijam.
Fizisko un Juridisko personu viedoklis	13.1.	Par vēja elektrostaciju (turpmāk - VES) būvniecībai iecerētās vietas izvēles neatbilstību valsts ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentam	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> "Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam" neaizliedz VES parku būvniecību sauszemē, bet identificē, ka arī jūras teritorijām ir potenciāls

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
(parakstījušās 11.personas)		<p>2010. gada 10. jūnijā Saeima ir apstiprinājusi "Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam" (turpmāk - Stratēģija), kurā Attīstības plānošanas sistēmas likuma 5. panta otrajā daļā definētie principi tiek respektēti, kā vēja parku iespējamās stratēģiskās attīstības teritorijas norādot Latvijas Republikas teritoriālajā jūrā un kontinentālajā šelfā (sk. Stratēģijas 47.1pp., pieejama: http://polsis.mk.gov.lv/documents/3323).</p> <p>IVN ziņojumā 6.lpp. tiek skaidrots, ka VES parku būvniecības vietas izvēle un parku plānošanas process tika uzsākti 2013. gadā, kad, analizējot parku būvniecībai piemērotas teritorijas Latvijā, pamatā lauksaimnieciskai ražošanai izmantotie zemju masīvi, kas novietoti ap Pienavas ciemu, tika atzīti par piemērotiem VES parku attīstībai. Tādējādi konstatējams, ka, lai arī VES parku „Dobele” un „Pienava” plānošana uzsākta ievērojamu laiku pēc Stratēģijas apstiprināšanas Saeimā, uzsākot ieceres virzību par VES parka būvniecību Tukuma un Dobeles novadu teritorijās, galvenajā valsts ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentā definētās nostādnes nav ievērotas.</p>	AER ražošanā. Stratēģijā ir norādīts, ka priekšnosacījumi VES uzstādīšanai ir vēja jaudu optimālas izmantošanas un izdevīgākās piekļuves pārvades tīkliem nodrošinājums. Atbilstoši paredzētās darbības ierosinātāju vērtējumam, plānoto VES parku teritorijā ir pieejamas optimālas vēja jaudas efektīvai enerģijas ražošanai, kā arī paredzētās darbības vietas tuvumā ir izbūvēti un izmantojami lielas jaudas pārvades tīkli.
	13.2.	IVN ziņojuma 22. lpp. norādīts, ka Apbūves zemes, kas nepieciešamas vēja elektrostaciju parka "Dobele" būvniecībai, atrodas nacionālas un vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorijās. Aptuveni 8 ha no nepieciešamajām apbūves zemēm parkā "Dobele", kurās apbūve tiks saglabāta arī pēc būvniecības procesa pabeigšanas, atrodas nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijās, bet 8,9 ha vietējas nozīmes	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Lai veiktu plānotā VES parka "Dobele" būvniecību, būs nepieciešams izstrādāt ne tikai detālplānojumu (kā to nosaka pašvaldības TIAN, bet arī veikt teritorijas plānojuma grozījumus vai izstrādāt lokālplānojumu, jo šobrīd pašvaldības teritorijas izmantošanas un</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>lauksaimniecības teritorijās. Ja jaudas paaugstināšanas stacija, kuru paredzēts izbūvēt uz dienvidiem no autoceļa A9, atradīsies Dobeles novada teritorijā, tad visticamāk, ka tā tiks izbūvēta vietējas vai nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijās, jo gandrīz visas paredzētās darbības teritorijā ietilpstošās lauksaimniecības zemes Dobeles novadā ir noteiktas kā nacionālas vai vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorijas. Dobeles novada teritorijas plānojuma 2013.-2025. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu ar grozījumiem, kas pieņemti 2017. gadā (turpmāk - Dobeles teritorijas plānošanas un apbūves noteikumi), 140. punktā noteikts, ka "Vēja elektrostacijas ar maksimālo jaudu no 6 kW līdz 10 kW atļauts izvietot Lauksaimniecības teritorijā (L), Mežu teritorijā (M), Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R) un Tehniskās apbūves teritorijā (TA) ārpus Dobeles pilsētas un ciemu robežām, savukārt vēja elektrostacijas ar maksimālo jaudu lielāku par 10 kW atļauts izvietot šajās funkcionālās zonās tikai tad, ja tas akceptēts detālplānojumā."</p> <p>Dobeles teritorijas plānošanas un apbūves noteikumu 4.11. apakšnodaļa veltīta nodaļai "Lauksaimniecības teritorija (L), (L1)", savukārt 5.1. nodaļa nosaka "Teritorijas ar īpašiem noteikumiem", kur 5.1.3. apakšnodaļa ir "Nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorija (TIN12)". Saskaņā ar Dobeles teritorijas plānošanas un apbūves noteikumu 559. punktu, Nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir:</p>	<p>apbūves noteikumi (TIAN) ierobežo paredzētās darbības realizēšanas iespējas, ņemot vērā nosacījumus, kas attiecināmi uz VES novietojumu attiecībā pret ceļiem un blakus esošām zemes vienībām, neatkarīgi no to piederības. Teritorijas plānojuma grozīšana vai lokālplānojuma izstrāde, kas saskaņā ar "Teritorijas attīstības plānošanas likuma" 1. panta 9. punktu ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā republikas pilsētas daļai, novada pilsētai vai tās daļai, ciemam vai tā daļai vai lauku teritorijas daļai kāda plānošanas uzdevuma risināšanai vai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai, ir nepieciešama arī, lai nodrošinātu VES D-WT-108, D-WT-110, D-WT-111, D-WT-114, D-WT-119 izbūvi.</p> <p>Saskaņā ar 2013. gada 28. maija Ministru kabineta noteikumu Nr. 291 "Noteikumi par nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijām" 4. punktu vietējā pašvaldība kopīgi ar blakus esošajām pašvaldībām, izstrādājot vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, nosaka nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritoriju zemes nogabalus atbilstoši šo noteikumu 2.punktā minētajiem kritērijiem un saskaņā ar Valsts zemes dienesta rīcībā esošajiem augsnes kartēšanas un lauksaimniecībā</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>559.1. lauksaimnieciska izmantošana; 559.2. lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve; 559.3. viensētu apbūve. Savukārt kā teritorijas papildizmantošanas veidi noteikti: 560.1. inženiertehniskā infrastruktūra; 560.2. transporta lineārā infrastruktūra. Līdz ar to Dobeles teritorijas plānošanas un apbūves noteikumi pieļauj VES izvietojumu tikai lauksaimniecības teritorijās, ja tas akceptēts detālplānojumā, bet nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijās VES izvietojuma nav atļauta.</p> <p>Nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemes saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 7. panta pirmās daļas 11. punktu ir nacionālo interešu objekts. Uz šī punkta pamata ir izdoti Ministru kabineta 2013. gada 28.maija noteikumi Nr. 291 "Noteikumi par nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijām" (turpmāk - Noteikumi Nr.291), kuru 6. punktā noteikts, ka nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijās uz katras zemes vienības drīkst izvietot vienu viensētu, saimniecības ēkas, lauksaimnieciskai ražošanai nepieciešamās ēkas un ar to izmantošanu saistītas inženiertehniskās būves. No minētā secināms, ka IVN ziņojumā norādītais VES izvietojums ir pretējs Noteikumu Nr. 291 un Dobeles teritorijas plānošanas un apbūves noteikumu prasībām un VES izvietojuma plānotajās novadu teritorijās nav atļauta. Tādējādi VES būvniecība Dobeles un Tukuma novada teritorijās, kurās teritorijas atļautais izmantošanas veids ir noteikts Nacionālas nozīmes</p>	<p>izmantojamās zemes kvalitatīvās vērtēšanas materiāliem.</p> <p>Ja VES parka Dobele teritorijai netiks izstrādāts un apstiprināts lokālplānojums, tad VES parks netiks izbūvēts.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		lauksaimniecības teritorija, nav atļauta un ieceri realizēt tur nav iespējams.	
	13.3.	<p>Dobeles teritorijas plānošanas un apbūves noteikumu 203. punkts noteic, ka minimālais attālums no vēja elektrostacijas vai sakaru mastu līdz blakus zemes vienības robežām - ne mazāk par 1,5 reizes no attiecīgās būves augstuma metros.</p> <p>IVN ziņojumā nav atspoguļota ne VES parka "Pienava", ne VES parka "Dobele" iecerētā novietojuma atbilstības nodrošināšana iepriekš minētajam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 203. punktam. IVN ziņojuma 48. lpp. iekļauta tabula Nr. 2.1., kur norādīti attālumi līdz viensētu novietojumam jeb dzīvojamās apbūves teritorijai, taču IVN ziņojumā nav sniegti attālumi no vēja elektrostacijām (turpmāk - VES) līdz blakus zemes vienību robežām. Attiecīgi IVN ziņojumā nav ticis vērtēts, vai VES plānotais izvietojums atbilst Dobeles teritorijas plānošanas un apbūves noteikumu 203. punkta prasībām. Iesniedzējiem nav pieejama precīza informācija par attālumiem, taču, izvērtējot tiem pieejamo informāciju, iesniedzēji konstatē, ka pastāv augsta iespējamība, ka šis noteikums attālumu no vēja elektrostacijas līdz blakus zemes vienībai nav ievērots.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Lai veiktu plānotā VES parka "Dobele" būvniecību, būs nepieciešams izstrādāt ne tikai detālplānojumu (kā to nosaka pašvaldības TIAN, bet arī veikt teritorijas plānojuma grozījumus vai izstrādāt lokālplānojumu, jo šobrīd pašvaldības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (TIAN) ierobežo paredzētās darbības realizēšanas iespējas, ņemot vērā nosacījumus, kas attiecināmi uz VES novietojumu attiecībā pret ceļiem un blakus esošām zemes vienībām, neatkarīgi no to piederības. Teritorijas plānojuma grozīšana vai lokālplānojuma izstrāde, kas saskaņā ar "Teritorijas attīstības plānošanas likuma" 1. panta 9. punktu ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā republikas pilsētas daļai, novada pilsētai vai tās daļai, ciemam vai tā daļai vai lauku teritorijas daļai kāda plānošanas uzdevuma risināšanai vai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai, ir nepieciešama arī, lai nodrošinātu VES D-WT-108, D-WT-110, D-WT-111, D-WT-114, D-WT-119 izbūvi.</p>
	13.4.	Dobeles teritorijas plānošanas un apbūves noteikumu 204. punkts noteic: lai nodrošinātu ceļu, dzelzceļu vai arī citu	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>infrastruktūras objektu drošu ekspluatāciju, minimālajam attālumam no vēja elektrostacijas līdz ceļam, dzelzceļam vai citam nozīmīgam infrastruktūras objektam jābūt vismaz 1,5 reizes lielākam nekā vēja elektrostaciju maksimālais augstums, ja normatīvajos aktos nav noteiktas citas prasības.</p> <p>IVN ziņojuma 28. lpp. ir iekļauts 1.10. attēls, kurā iezīmēti autoceļi, kurus paredzēts izmantot piekļuvei VES parkiem un VES izbūves vietām. Taču IVN ziņojums nesatur nekādu izvērtējumu un aprēķinus tam, vai tiek nodrošināta iepriekšminētajam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 204. punktam, t.sk. nav sniegti attālumi līdz ceļiem, dzelzceļam un citiem nozīmīgiem infrastruktūras objektiem.</p> <p>IVN ziņojumā paredzēts, ka VES augstums var sasniegt 241 m, līdz ar to minimālajam attālumam līdz blakus zemes vienību robežām, kā arī ceļiem, dzelzceļam un citiem nozīmīgiem infrastruktūras objektam ir jābūt vismaz 361,5 m. Secīgi visi iepriekš minētie VES izvietojuma punkti ir neatbilstoši Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 204. punktam. Jāņem vērā, ka atbilstoši Likuma "Par autoceļiem" 3. panta pirmajai daļai "visi Latvijas autoceļi pēc to nozīmes iedalāmi: valsts autoceļos; pašvaldību ceļos; komersantu ceļos; māju ceļos." Tādējādi VES novietojumam jābūt ne tuvāk kā 361,5 m attālumā no visiem minēto autoceļu veidiem.</p>	<p>Lai veiktu plānotā VES parka "Dobele" būvniecību, būs nepieciešams izstrādāt ne tikai detālplānojumu (kā to nosaka pašvaldības TIAN, bet arī veikt teritorijas plānojuma grozījumus vai izstrādāt lokālplānojumu, jo šobrīd pašvaldības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (TIAN) ierobežo paredzētās darbības realizēšanas iespējas, ņemot vērā nosacījumus, kas attiecināmi uz VES novietojumu attiecībā pret ceļiem un blakus esošām zemes vienībām, neatkarīgi no to piederības. Teritorijas plānojuma grozīšana vai lokālplānojuma izstrāde, kas saskaņā ar "Teritorijas attīstības plānošanas likuma" 1. panta 9. punktu ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā republikas pilsētas daļai, novada pilsētai vai tās daļai, ciemam vai tā daļai vai lauku teritorijas daļai kāda plānošanas uzdevuma risināšanai vai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai, ir nepieciešama arī, lai nodrošinātu VES D-WT-108, D-WT-110, D-WT-111, D-WT-114, D-WT-119 izbūvi.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		Ņemot vērā, ka IVN ziņojuma autori kā atskaites punktu autoceļu attālumam no VES minējuši 220 m, visticamāk, ka vēl vairāku iecerēto VES atrašanās vieta atrodas tuvāk par 361,5 m no autoceļiem. Pat bez specifiskām zināšanām topogrāfijā un mērniecībā aplūkojot IVN ziņojuma 28. lpp. iekļauto attēlu ar ceļiem, secināms, ka atbilstoši attēla mērogam daudzas no VES ir izvietotas ceļiem tuvāk par 361,5 m. Tādējādi plānotais VES izvietojums neatbilst Dobeles teritorijas plānošanas un apbūves noteikumu 204. punkta prasībām.	
	13.5.	IVN ziņojuma 187. lpp. ievietota 3.14. tabula, kurā norādīts, ka ledus atlūzu krišanas attālums var būt pat 474 m - tātad gandrīz puskilometrs. Ņemot vērā šos aprēķinus un ledus atlūzu krišanas bīstamību un iespējamo apdraudējumu gan cilvēkiem, gan dzīvniekiem, gan putniem, gan augiem. Iesniedzēji secina, ka plānotais VES izvietojums dēļ ledus atlūzu krišanas radīs pārlietu augstu bīstamību un apdraudējumu apkārtnē esošajiem cilvēkiem, dzīvniekiem, putniem, augiem, rada draudus satiksmes drošībai un VES esamība plānotajā teritorijā atstās nelabvēlīgu ietekmi uz dabas daudzveidības saglabāšanu (putnu un sīkspārņu lidojumu celi, putnu ligzdu un barošanās mikroliegumi Natūra 2000 teritorijas, nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas). Tādējādi VES būvniecība plānotajā Dobeles un Tukuma novadu teritorijā nav pieļaujama.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ziņojuma 3.14. nodaļa ir noteikta ledus atlūzu apdraudējuma zona, kā arī novērtēts apdraudējuma riska līmenis, norādot ka riska līmenis ir zems. Šī informācija tiks ņemta vērā, izstrādājot civilās aizsardzības plānu VES parkiem.
	13.6.	Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk - Teritorijas noteikumi) 163.3. punktu no lauku teritorijā esošām dzīvojamām mājām vēja	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> VES parku izpētes teritorija nav uzskatāma par VES parku robežu.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>parku izvietot ne tuvāk par attālumu, kas ir piecas reizes lielāks nekā vēja elektrostacijas maksimālais augstums. Saskaņā ar šo noteikumu 163.8. punktu vēja parka robežu nosaka no malējās vēja elektrostacijas torņa projekcijas. Ņemot vērā, ka plānotais VES augstums var būt pat 241 m, minimālajam attālumam līdz dzīvojamām mājām jābūt 1205 m.</p> <p>IVN ziņojuma 48. un 49. lpp. 2.1. un 2.2. tabulas atspoguļo viensētu novietojumu VES parka "Pienava" un VES parka "Dobele" tuvumā, atsevišķi norādot attālumu līdz izpētes teritorijas robežai un līdz tuvākajai VES, taču tajās nav sadaļas par attālumu līdz VES parku robežām. Kā skaidrots IVN ziņojuma 6. lpp., uzsākot VES parku plānošanas procesu, tika definēta izpētes teritorija. (...) Izpētes teritorijā iekļauto zemes vienību platība ir lielāka, nekā nepieciešams abu VES parku izbūvei. No tā secināms, ka IVN ziņojumā nav mērīti attālumi no dzīvojamām mājām līdz VES parku robežai. Vienlaikus jāņem vērā, ka VES izvietojuma punkti ir skaidri zināmi un tie neatbilst Teritorijas noteikumu 163.3.punkta prasībām.</p> <p>Savukārt IVN ziņojuma 57. lpp. norādīts, ka "Ņemot vērā to, ka šobrīd nav zināms VES modelis, tajā skaitā stacijas kopējais augstums, kas tiks uzstādīts parkos "Pienava" un "Dobele", ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros nav iespējams precīzi izvērtēt plānoto VES izvietojuma atbilstību 2013. gada 30. aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi"</p>	<p>2013. gada 30. aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 163.8. punkts nosaka, ka vēja parka robežu nosaka no malējās vēja elektrostacijas torņa projekcijas. VES parka robeža nevar atrasties tuvāk dzīvojamajai ēkai par tuvākas VES torņa.</p> <p>Izstrādājot ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, ir identificētas stacijas, kuru novietojums varētu neatbilst 2013. gada 30. aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 163. punkta prasībām, kas attiecināmas uz VES novietojumu attiecībā pret ciemu teritorijām un dzīvojamām mājām, ja paredzētās darbības ierosinātāji vēlētos VES parkā izbūvēt stacijas ar maksimālo augstumu.</p> <p>2013. gada 30. aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" ir saistoši paredzētās darbības ierosinātājiem, tādēļ ir iespējami 3 risinājumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Paredzētās darbības ierosinātājs var atteikties no minēto staciju būvniecības; 2. Ņemot vērā to, ka minimālie attālumi līdz dzīvojamām mājām ir saistīti ar stacijas

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>noteiktajiem minimālajiem attālumiem no lauku teritorijā esošām dzīvojamām mājām."</p> <p>Tādējādi IVN ziņojuma norādītie dati neatbilst Teritorijas noteikumu prasībām attiecībā uz attālumu no dzīvojamām mājām un VES būvniecība nav pieļaujama</p>	<p>augstumu, paredzētās darbības ierosinātājs var veikt zemāku VES izbūvi, kas atbilst minēto noteikumu prasībām un ir vērtētas šī ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros.</p> <p>3. Gadījumos, kad stacijas būvniecības iespējas ietekmē atsevišķa dzīvojamā māja, paredzētās darbības ierosinātājs, vienojoties ar dzīvojamās mājas īpašnieku, var iegādāties attiecīgo dzīvojamo ēku un to likvidēt.</p> <p>Visu iepriekš minēto risinājumu izmantošanas iespējas tiks vērtētas turpmākā VES parku plānošanas procesa laikā, analizējot ekonomiskos ieguvumus un zaudējumus.</p>
	13.7.	<p>Teritorijas noteikumu 163.5. punktā noteikts, ka vēja elektrostacijas izvieta ne tuvāk par 2 km no NATURA 2000 teritorijām un mikroliegumiem, kas noteikti putnu sugu aizsardzībai, bet no pārējām NATURA 2000 teritorijām - ne tuvāk par 500 m.</p> <p>IVN ziņojuma pielikumā Nr. 4 ir pievienots ornitologa 2016. gada 12. decembra atzinums, kurā norādīts, ka "Plānotajiem Dobeles un Pienavas vēja parkiem tuvākā Natūra 2000 teritorija ir dabas liegums "Riesta-Džūkstenes purvs" - tuvākā vēja elektrostacija (VES) ir plānota 140 m uz A no tā robežas."</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>VES novietojums tika mainīts pēc 2016. gada 12. decembra, kad tika izsniegts ornitologa atzinums. Iepriekš minētā iemesla dēļ ornitologs ir precizējis 2016. gada atzinumu, ņemot vērā mainīto staciju novietojumu. Skat. ziņojuma 4. pielikumu.</p> <p>Karte, kurā attēlots VES novietojums un ierobežojumu zona ap Natura2000 teritorijām un mikroliegumiem, ir aplūkojama ziņojuma 2.8. attēlā.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		Tādējādi VES parku plānotais atrašanās izvietojums neatbilst Teritorijas noteikumu prasībām, jo VES atradīsies tuvāk par 500 m no Natura 2000 teritorijas	
	13.8.	Ornitologa 2016. gada 12. decembra atzinumā iekļauti putnu novērojumi par 2015., 2016. gadu vēl pirms VES konfigurāciju izmaiņām, savukārt no 2018. gadā papildinātajā atzinumā norādītā secināms, ka jauni putnu novērojumi nav veikti. Līdz ar to ornitologa atzinumi sniedz informāciju par novērotajiem putniem 2015.-2016. gadā, turklāt daļa novērojumu ir pat no 2013. gada, t.i., vairākus gadus pirms IVN ziņojuma sagatavošanas. Ņemot vērā, ka likuma "Par ietekmi uz vidi" 20. panta 11. daļā noteikts, ka atzinums par IVN ziņojumu ir spēkā trīs gadus, nav pieļaujams, ka IVN ziņojums ir balstīts uz veciem, neaktualizētiem datiem par īpaši aizsargājamiem putniem, to ligzdošanas vietām, barošanas vietām un lidošanas ceļiem. Nevar izslēgt iespēju, ka kopš 2015. - 2016. gada novērojumiem VES parku teritorijā vai to tuvumā ir uz dzīvi apmetušies jauni īpaši aizsargājamo putnu pāri, kuru aizsardzībai veidojami mikroliegumi.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20. panta 11. punktā ir norādīts, ka atzinums par ziņojumu ir spēkā trīs gadus. Ja šajā laikā netiek pieņemts šā likuma 21. pantā minētais paredzētās darbības akcepts, veicams jauns ietekmes novērtējums. Likums nosaka administratīvā akta derīguma termiņu, nevis nosaka to, kāda vecuma dati ir izmantojami ziņojuma sagatavošanai.
	13.9.	Būtiski, ka ornitologs nav norādījis, cik tieši mazā ērgļa ligzdu VES tuvumā ir un kur precīzi tās atrodas, savukārt IVN ziņojumā nav sniegts nekāds risinājums attiecībā uz mazo ērgļu ligzdu aizsardzību.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Dati par īpaši aizsargājām putnu sugām dibinātiem mikroliegumiem ir publiski pieejami Dabas aizsardzības pārvaldes uzturētajā dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols".

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
	13.10.	Ornitologa atzinumā norādīts, ka viena melnā stārķa ligzda, kas aizsargāta ar mikroliegumu, atrodas tikai 3,6 km attālumā no VES parka, līdz ar ko secināms, ka nav ievērotas Teritorijas noteikumu 163.5. punktā noteiktās prasības, ka mikroliegumu robežu attālumam no VES jābūt ne mazākam par 2 km. Proti, ja melnā stārķa ligzda atrodas 3,6 km attālumā no VES, tad, ņemot vērā mikrolieguma buferzonu 5 km, secināms, ka melnā stārķa ligzda atrodas tuvāk VES kā, to pieļauj Teritorijas noteikumu 163.5 punkts. Tāpat IVN ziņojumā nav izvērtēts, vai pie VES parka 6 km tuvumā esošā jūras ērgļa ligzda un tai nodibinātais mikroliegums, uz kuru esamību norādīts 2016. gada ornitologa atzinumā, atrodas pietiekošā attālumā no VES parku teritorijas atbilstoši Teritorijas noteikumiem	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> 2013. gada 30. aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 163. punkts nosaka, ka VES parkus var izbūvēt ne tuvāk, kā 2 km attālumā no mikroliegumiem, kas dibināti putnu sugu aizsardzībai. Visi mikroliegumi, kas atrodas paredzētās darbības teritorijas tuvumā, ir izvietoti lielākā attālumā par noteikumos norādīto minimālo attālumu.
	13.11.	Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu" (turpmāk - Mikroliegumu noteikumi) 2. pielikumā noteiktas īpaši aizsargājamās putnu sugas, kurām izveidojami mikroliegumi, un mikroliegumu platība. Minētajā pielikumā norādīts, ka mazā ērgļa ligzdošanas vietas aizsardzībai nosakāms mikroliegums 5-30 ha platībā, melnā stārķa ligzdai -10- 30 hektāru platībā. Mikroliegumu noteikumu 10. punktā noteikts, ka mikroliegumam, kas tiek noteikts atsevišķām īpaši aizsargājamām putnu sugām, var noteikt buferzonu. Buferzonu attiecīgajā platībā nosaka šādu sugu mikroliegumiem:	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Buferzonas mikroliegumiem tiek noteiktas to izveidošanas laikā. Dati par īpaši aizsargājām putnu sugām dibinātiem mikroliegumiem un to buferzonām ir publiski pieejami Dabas aizsardzības pārvaldes uzturētajā dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols".

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<ul style="list-style-type: none"> • līdz 300 hektāru platībā (ieskaitot mikrolieguma teritoriju) vidējā ērgļa, jūras ērgļa un klinšu ērgļa ligzdām; • līdz 100 hektāru platībā (ieskaitot mikrolieguma teritoriju) melnā stārķa ligzdām, zivju ērgļa, ūpja, lielā piekūna, mazā ērgļa, melnās klijas, sarkanās klijas, vistu vanaga, čūskērgļa, zaļās vārnas un meža baloža ligzdām. <p>Nemot vērā iepriekš norādīto - ornitologa konstatētās putnu sugas un nodibinātos mikroliegumus kopsakarā ar Mikroliegumu noteikumos noteikto, nepieciešams izvērtēt, vai un kādā platībā būtu jāizveido buferzonas, lai aizsargātu melno stārķi un plēsīgos putnus, jo sevišķi jūras ērgļus un mazos ērgļus, kuru ligzdām pagaidām nav izveidots mikroliegums.</p>	
	13.12.	Par K. Millera sagatavoto atzinumu	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Komentārs sagatavots pamatojoties uz R. Lebusa 2018. gada 10. decembrī sniegto viedokli.</p> <p>K. Millers savā atzinumā nosauc skaitļus ar lielākām putnu koncentrācijām, kas it kā ir reģistrētas plānotā vēja parka teritorijā, bet nemin nedz konkrēto novērojumu datumus, nedz precīzu lokalizāciju. Arī vienīgajam novērojumam ar datumu, kas minēts atzinumā, nav norādīta precīza lokalizācija nedz atzinumā, nedz datu avotā (11-Apr, 5 kopā ar ~4000 citām <i>Anser sp.</i> zosīm Pienavas laukos, Tukuma n. (K.Millers); avots: http://latvijasputni.lv/en/spring-</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>migrants/spring-migrants-2012.html). Lai novērtētu jebkuras darbības potenciālo ietekmi uz putnu populāciju, ir nepieciešama precīza informācija par novērojumu laiku un vietu.</p> <p>K. Millers atzinuma sagatavošanas nolūkā divos izbraucienos apsekojis teritoriju rudens migrāciju periodā (lai arī min, ka nepiemērots gadalaiks), kad varēja būt konstatēti migrējošie putni. K. Millers nav konstatējis neko atzīmējamu.</p> <p>Ja K. Millera minētās koncentrācijas patiešām ir reģistrētas plānotajos vējā parkos vai to tuvākajā perifērijā, tām ir gadījuma raksturs un tādas koncentrācijas periodiski un stihiski veidojas katru migrācijas sezonu viscaur Latvijā. Plānoto vēja parku teritoriju un tuvāko perifēriju nevar uzskatīt par pastāvīgu nozīmīgu zosu, gulbju un dzērviu koncentrāciju vietu.</p> <p>Apgalvojums "putni šķērso Zemgales līdzenumu" ir ļoti vispārīgs. Tikpat labi varētu teikt, ka putni šķērso Latvijas teritoriju vai Baltijas jūru.</p> <p>Atsauce uz Birdmap šajā gadījumā ir nekorekta. Pēc tā datiem, kas pieejami publiski, redzams, ka daži putni vairāku gadu ilgā periodā teritoriju, kurā</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>plānoti abi vēja parki ir tikai šķērsojuši. Publiski nav pieejama detalizēta informācija, t.sk., par pārlidojuma augstumu.</p> <p>Jāpiebilst, ka teritoriju noteikti šķērso migrējošie putni – tāpat kā blakus teritorijas un visu Latviju. Riskantas ir teritorijas, kur pārlidojuma trases ir ļoti intensīvas ar lielu putnu blīvumu, un tās ir pastāvīgi vai periodiski zemu novietotas. Tāda ir jūras piekraste, upes (īpaši lielākās), kā arī lokālas trases starp nakšņošanas un barošanās vietām. Abu vēja parku gadījumā nekas no iepriekš minētā nav novērojams. Nozīmīgākās tuvākās migrantu apstāju vietas reģionā ir Ķemeru Nacionālā parka apkaime un Svētes lejtece, iekaitot Lielupes palieni. Lielākā daļa migrantu, īpaši zosu gadījumā, lido lielākā līdz daudz lielākā augstumā kā plānotās VES.</p> <p>Jāņem vērā arī putnu izvairīšanās (avoidance) no vēja parkiem, kas ir plaši aprakstīta literatūrā. Latvijas gadījumā tas ir vērojams Platenes vēja parkā, kur pēc vēja parka uzbūvēšanas lokālā dzērvju pārlidojuma trase nobīdījās aptuveni par 1 km nostāk no sākotnējās.</p> <p>K. Millers atzinumā norāda, ka obligāti veicamas zosu pavasara (vēlams arī rudens) migrācijas uzskaites.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>Ligzdošanas sezonā jāpārbauda "lielās" ligzdas, lai pārliecinātos par mazā ērgļa iespējamo ligzdošanu plānotās darbības teritorijā. Neveicot minētās darbības un adekvāti neizvērtējot potenciālo apdraudējumu, VES parku būvniecības uzsākšana nav pieļaujama. Jānorāda, ka gan eksperta R. Lebusa atzinumos, gan ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir izvirzītas prasības turpināt putnu monitoringu. Lai precizētu, kādu ietekmi VES parki ekspluatācijas laikā rada uz ornitofaunu, kā arī, ja nepieciešams, koriģētu konkrētu VES darbību, 1 gadu pirms abu vēja parku būvniecības un ekspluatācijas uzsākšanas, parku būvniecības laikā un vismaz 5 gadus pēc to ekspluatācijas uzsākšanas ir nepieciešams veikt putnu monitoringu to ligzdošanas un migrāciju laikā.</p> <p>Ornitofaunas monitoringa veikšanai ir piesaistāms Dabas aizsardzības pārvaldes sertificēts eksperts, vai ornitofaunas monitoringa veikšanas jomā specializējies eksperts bez iepriekšminētās institūcijas izsniegta sertifikāta, ja tiek izmantoti citas valsts eksperta pakalpojumi. Monitoringa programmas apjoms var tikt precizēts, ņemot vērā izbūvētā VES parka apjomu un VES novietojumu, pirms monitoringa uzsākšanas programmu saskaņojot ar monitoringa veikšanai piesaistīto ekspertu, tomēr tās</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			apjoms nevarētu būt mazāks par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā norādīto.
	13.13.	<p>IVN ziņojuma 40.lpp. norādīts, ka VES parkos nav paredzēts uzstādīt aprīkojumu putnu atbaidīšanai. Vienlaikus nav sniegts nekāds paskaidrojums, kādēļ šāds aprīkojums netiks uzstādīts. Ņemot vērā, ka plānotā darbība - VES darbība - apdraud īpaši aizsargājamus putnus, kā arī to, ka Latvijas un citu valstu pieredze rāda, ka pie visām VES neizbēgami iet bojā putni, jo sevišķi plēsīgie putni, kuru populācija Latvijā ir apdraudēta, VES darbība plānotajā Dobeles novada un Tukuma novada teritorijā bez atbaidīšanas aprīkojuma uzstādīšanas nav pieļaujama.</p> <p>No pašreizējās IVN ziņojuma redakcijas rodas iespaids, ka izvēli neuzstādīt speciālo aprīkojumu diktē vienīgi ekonomiskas intereses, taču tas nevar būt attaisnojums putnu traucēšanai un putnu bojāejai VES ekspluatācijas laikā, ja ir iespējamās alternatīvas.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz putnu populācijām novērtēšanai piesaistītais eksperts nav norādījis, ka šādas iekārtas būtu nepieciešams lietot, tādēļ tās nav plānots izvietot VES parkos.</p> <p>Jānorāda, ka pamatā putnu atbaidīšanai tiek izmantotas iekārtas, kas rada specifiskas, putniem netīkamas skaņas. Šādu risinājumu izmantošana nav selektīva, un var atbaidīt ne tikai putnus, bet arī citas dzīvnieku sugas.</p>
	13.14.	Ņemot vērā norādīto tiesu praksi, uzskatām, ka IVN ziņojums neatbilst Bonnas konvencijas un Sugu un biotopu aizsardzības likuma prasībām, un izvērtējot IVN ziņojumu un plānoto VES darbību, ir jāņem vērā minētajā tiesas spriedumā nostiprinātas atziņas	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Sagatavojot atzinumus, eksperti ņem vērā normatīvo aktu prasības sugu un biotopu aizsardzības jomā.</p>
	13.15.	Par IVN ziņojuma neatbilstību lidojumu drošības un lidlauku aizsardzības prasībām (4. iebildums).	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Saskaņā ar aktuālo aeronavigācijas informācijas publikāciju neviens no iebildumā minētajiem</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>lidlaukiem nav sertificēts un lidojumi no tiem nenotiek. Ja lidlauku valdītāji vēlēties uzsākt lidojumus, tiem būs minētie lidlauki jāsertificē, atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Sertifikācijas procesa laikā tiks ņemts vērā uz to brīdi esošo objektu novietojums lidlauka tuvumā un noteiktas atbilstošas lidojumu procedūras.</p> <p>VA "Civilās aviācijas aģentūra" nevar balstīt atzinumu par paredzēto darbību uz pieņēmumiem, ka kāds, kaut kad vēlēties atsākt minēto lidlauku izmantošanu.</p>
	13.16.	Uzskata, ka IVN ziņojumā nav ietverta pietiekami plaša un vispusīga informācija par VES ietekmi uz cilvēku veselību, jo pieejamie pētījumi liecina, ka šāda plānotā VES parka ar tik daudzām un augstām (241m) VES kopējā ietekme uz veselību ir negatīva, kas attiecīgi norāda uz neiespējamību realizēt šo ieceri plānotajā teritorijā blakus apdzīvotām vietām.	Ziņojums papildināts ar informāciju par aktuālajiem pētījumiem saistībā ar VES radītā trokšņa un zemes frekvences trokšņa ietekmi.
	13.17.	Informācija par augstāko trokšņa līmeni vēja elektrostaciju parku "Pienava" un "Dobele" tuvumā novietotajās apbūves teritorijās apkopota IVN ziņojuma 9. pielikumā "Paredzētās darbības radītais trokšņa līmenis". Iesniedzēji vērš uzmanību, ka ne no IVN ziņojuma, ne no tam pievienotā pielikuma Nr. 9 nav secināms, kurš sertificēts eksperts ir veicis šos aprēķinus un atbild par to pareizību. Tāpat nav norādīts aprēķinu veikšanas datums. Tādējādi pielikumā Nr. 9 norādītos mērījumus nav iespējams ne novērtēt, ne pārbaudīt, kā arī par to patiesumu un	<p><u>Izmainas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Vides trokšņa aprēķinus ir veikusi SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" izmantojot ziņojumā norādīto programmatūru un aprēķinu metodes.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		pareizību neatbild neviens speciālists, kas pilnīgi pamatoti rada šaubas par no mērījumiem izrietošo secinājumu pamatotību	
	13.18.	Ja pielikumā Nr. 9 iekļautie mērījumi ir pamatoti un pareizi, konstatējams, ka trokšņu mērīšanas tabulās iekļautas 78 viensētas un paredzams, ka 14 no tām jeb 17,95% tiks pārsniegtas Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr.16 "Vides trokšņa robežlielumi un to novērtēšana" 2. pielikuma "Vides trokšņa robežlielumi" prasības. IVN ziņojumā ietvertais arguments, ka attiecīgajās viensētās jau šobrīd tiek pārsniegtas vides trokšņa līmeņa pieļaujamās prasības, nav arguments, lai trokšņaino vidi ietekmētu vēl vairāk.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Plānot VES parku ekspluatācija neradīs 2014. gada 7. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 2. pielikumā noteikto robežlielumu pārsniegumus.</p> <p>Paredzētās darbības ierosinātājs nevar atbildēt par citu personu valdījumā esošo trokšņa avotu ietekmes mazināšanu.</p>
	13.19.	IVN ziņojuma 12.lpp. ievietotajā tabulā Nr.1.4. ir ietverti pieejamie meteoroloģiskie dati par vēja ātrumu dažādos augstumos, no kuriem maksimālais augstums ir tikai 170 m. Savukārt IVN ziņojuma sadaļā par trokšņa aprēķiniem VES ekspluatācijas laikā nav norāžu par to, vai šādi vēja ātruma pārrēķini atbilstoši 241 m augstumam ir veikti, ja ir, tad pēc kādām metodēm un kas šos pārrēķinus veicis. Attiecīgi iesniedzēji secina, ka aprēķini VES plānotajā 241 m augstumā nemaz nav veikti, kas nozīmē, ka IVN ziņojums nesatur objektīvu informāciju un izvērtējumu par trokšņa līmeni VES darbības rezultātā, kas ir būtisks pārkāpums. Iesniedzēji vērš uzmanību, ka arī tad, ja trokšņu līmenis netiks pārsniegts, bet būs tikai tuvs maksimālajam atļautajam, VES darbība lauku apvidū trokšņa līmeni palielinās.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Informācija par paredzētās darbības radītā trokšņa līmeņa aprēķiniem, izmantotajām metodēm un programmatūru ir sniegta ziņojumā. Tāpat ziņojumam ir pievienoti aprēķiniem izmantotie ievades dati, kas apliecina to, ka trokšņa novērtēšanai ir ņemta vērā informācija par vēja ātrumu.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
	13.20.	<p>Iesniedzēji konstatē, ka IVN ziņojuma 10. pielikums ir sagatavots neatbilstoši Programmas 10. punktam un likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 17. panta 1.¹ daļai, jo nav norādīts ne speciālists, kurš sagatavoja aprēķinus, ne speciālista izglītība, ne aprēķinu veikšanas datums, kas tādējādi rada pamatu apšaubīt mirgošanas efekta ietekmes aprēķinu pamatotību.</p> <p>Turklāt IVN ziņojumā nav vispār norādīti priekšlikumi mirgošanas efekta ietekmes novēršanai ne būvniecības, ne ekspluatācijas laikā. Tādējādi IVN ziņojums nav uzskatāms par pabeigtu, un paredzētā darbība nav akceptējama.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Mirgošanas efekta laika aprēķinus ir veikusi SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" izmantojot ziņojumā norādīto programmatūru.</p> <p>Priekšlikumi mirgošanas efekta ietekmes laika mazināšanai ir sniegti ziņojuma 6. nodaļā.</p>
	13.21.	IVN ziņojuma sabiedriskās apspriedes ietvaros, kas notika Dobelē 2018. gada 7. septembrī, ziņojuma sagatavotāja SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" pārstāvis Oskars Beikulis sanāksmes dalībniekiem atzina, ka IVN ziņojuma sagatavotāja rīcībā nav pietiekošas informācijas par esošām zinātniskām publikācijām vai pētījumiem, kā arī atzina, ka nav pētīta vibrācijas ietekme uz cilvēku veselību, dzīvojamām apbūves teritorijām. Tādējādi nevar piekrist IVN ziņojumā norādītajam apgalvojumam, ka neesot pamata uzskatīt, ka VES darbība parkos "Pienava" un "Dobele" radīs vibrācijas dzīvojamās apbūves teritorijās.	Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 3.5.4. nodaļa ir papildināta.
	13.22.	Par IVN ziņojuma neatbilstību, atspoguļojot elektromagnētiskā starojuma un VES darbības kopuma ietekmi uz radio, TV un speciālām sakaru iekārtām. IVN ziņojumā nav pareizi izvērtēta VES darbības ietekme uz TV, radio un mobilo sakaru iekārtām.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautie secinājumi par paredzētās darbības ietekmi uz sakaru sistēmām ir balstīti uz Starptautiskā</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			Telekomunikāciju Apvienības (ITU) izdotajām publikācijām un rekomendācijām, kas pieejami apvienības mājaslapā - https://www.itu.int/en/Pages/default.aspx .
	13.23.	IVN ziņojumā nav analizēts VES izvietojums kopsakarā ar esošo meliorācijas sistēmu novietojuma izklājumu, tādējādi nav vispār analizēti kritiskie punkti. Ievērojot Meliorācijas likuma 5. panta noteikto, ka "Būvju un inženiertīklu būvniecība, pārbūve vai atjaunošana meliorētās zemes robežās vai ārpus tām, vai ekspluatācijas aizsargjoslās ap meliorācijas būvēm un ierīcēm nedrīkst pasliktināt zemes ūdens režīmu un meliorācijas sistēmas darbību", secināms, ka IVN ziņojums šobrīd nesniedz informāciju par to, vai VES parku būvniecība nepasliktinās zemes ūdens režīmu un meliorācijas sistēmas darbību.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Kā norādīts ziņojumā, detalizēts meliorācijas sistēmas pārkārtošanas risinājums tiks izstrādāts VES parku būvprojektu izstrādes laikā. Šie risinājumi būs jāaskaņo vietējās pašvaldības būvvaldē, kas, pieņemot lēmumu par būvdarbu uzsākšanas atļaušanu, izvērtē projektētāju piedāvātā risinājuma atbilstību pašvaldības un nacionāla līmeņa normatīvo aktu prasībām.
	13.24.	IVN ziņojums nesatur informāciju par to, kā plānots veikt un sadalīt meliorācijas sistēmas kopšanas un saglabāšanas darbus. IVN ziņojumā bija jānorāda konkrēti risinājumi par to, kas būs atbildīgā persona par meliorācijas sistēmu elementu uzturēšanu un kopšanu VES darbībai iznomātajos zemes gabalos – VES īpašnieks/apsaimniekotājs vai iznomātās zemes īpašnieks.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums neatceļ normatīvo aktu prasības par to, ka zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir veikt meliorācijas sistēmu uzturēšanu tā valdījumā esošajā īpašumā. Par ar VES saistīto meliorācijas sistēmu, kā arī pievedceļu uzturēšanas procedūrām, veicamajiem darbiem un izmaksu segšanu paredzētās darbības ierosinātāji vienosies ar zemes īpašniekiem, tajā skaitā paredzot atbildības sadalījumu.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
	13.25.	Programmas 1.4. punktā Kompetentā institūcija norādījusi, ka IVN ziņojumam jāsaturs "Darbību nodrošinošo pamatiekārtu un palīgiekārtu apraksts, to tehniskie rādītāji un izvietojums konkrētajās teritorijās, uzskatāmi iezīmējot tām tuvākās dzīvojamās mājas, apdzīvotās teritorijas, meliorācijas sistēmas, esošos inženiertīklus (ūdensvads, kanalizācijas, elektroniskie sakaru tīkli, elektrotīkli u.c.)". Šīs prasības IVN ziņojumā nav izpildītas attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem. Tāpat arī IVN ziņojumā nav norādīta pilnīga informācija par inženiertīkliem, t.sk. vispār nav norādīta informācija par esošās ūdensvada un kanalizācijas sistēmas atspoguļojumu un to potenciālo ietekmi VES parku būvniecības un ekspluatācijas rezultātā. Gadījumā, ja VES parka izbūve negatīvi ietekmētu kādu no šīm sistēmām, novada iedzīvotāju dzīves kvalitāte tiktu tieši un būtiski negatīvi ietekmēta.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>VES parku "Pienava" un "Dobele" teritorijā neatrodas esoši ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli, tādēļ nav paredzams, ka plānotā VES parku izbūve jebkādā veidā varētu ietekmēt tīklus, kas izvietoti ārpus VES parka.</p> <p>Kā norādīts ziņojumā, ar VES parkiem saistītie elektroniskie sakaru tīkli, tiks izbūvēti paralēli jaunbūvējamiem elektropārvades tīkliem un tie atradīsies autoceļu nodalījuma joslās.</p>
	13.26.	IVN ziņojumā norādīts, ka, saskaņā ar ierosinātāju sniegto informāciju tiks veikta radīto atkritumu savākšana. Visus radītos atkritumus turpmākai apsaimniekošanai ir paredzēts nodot uzņēmumiem, kas saņēmuši atļaujas attiecīgā atkritumu veida apsaimniekošanai. Ņemot vērā norādīto, IVN ziņojums ir jāpapildina ar detalizētu informāciju un pasākumu plānu par metāllūžņu pārstrādāšanu un teritoriju rekultivāciju pēc vēja ģeneratoru ekspluatācijas beigām.	<p>Ziņojuma 1.11. nodaļa papildināta ar informāciju par VES parku ekspluatācijas laiku un risinājumiem, kas izmantojami pēc parka ekspluatācijas perioda beigām.</p> <p>Par demontāžas nosacījumiem skat. 1.3. punktu.</p>
	13.27.	VES komplektējošo daļu transportēšana tiks veikta arī nakts laikā, taču IVN ziņojuma sadaļā par vērtēto troksni būvniecības laikā nav analizēts trokšņa piesārņojums, veicot lielpārba	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		kravu pārvadājumus naktīs un izkraujot tos paredzētajās būvniecības vietās. Ņemot vērā autoceļu stāvokli, šādi pārvadājumi un kravu izkraušana radīs ievērojamu trokšņa piesārņojumu naktīs, kad teritorija ir klusa un autosatiksmē notiek tikai retos gadījumos. IVN ziņojumā nav sniegta informācija par to, kāda būs nakts braucienu intensitāte, kuri ceļi tiks izmantoti un vai tiks izmantoti autoceļi, kas ved gar dzīvojamām mājām. Ņemot vērā, ka nakts laikā apvidus ir kluss, katra lielgabarīta autotransporta pārvietošanās ir dzirdama un ietekmē iedzīvotāju naktsmieru.	Ziņojumā norādīts, ka, lai mazinātu apgrūtinājumus pārējiem satiksmes dalībniekiem, kas izmanto publisko ceļu infrastruktūru, VES komplektējošo daļu transportēšana varētu tikt veikta arī nakts laikā. Precīzs transportēšanas risinājums tiks izstrādāts būvprojekta sagatavošanas laikā un iekļauts būvprojekta sadaļā par būvdarbu organizācijas plānu, kuru izvērtē vietējās pašvaldības būvvalde, ja nepieciešams, izvirzot ierobežojošas prasības darbu veikšanai.
	13.28.	IVN ziņojuma 125. lpp. norādīts: "Lai neradītu traucējumu iedzīvotājiem nakts laikā, būvniecības darbi tiks veikti dienas un vakara laikā". Taču IVN ziņojums nesniedz precīzu informāciju ar pulksteņa laikiem par to, no cikiem un līdz cikiem notiks būvniecības darbi. No minētā secināms, ka VES parka būvniecība jūtami ietekmēs apkārtējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti, atpūtu un naktsmieru, jo nakts laikā notiks lielgabarīta pārvadājumi, savukārt visas dienas un vakara garumā tiks veikti būvdarbi, kuri nevar tikt uzskatīti par klusiem, ņemot vērā, ka IVN ziņojumā ir apsvērta arī pāļu dzišana, kas rada stipri traucējošu troksni. Ņemot vērā minēto, secināms, ka ne tikai VES darbība, bet arī VES būvniecība negatīvi ietekmēs apkārt dzīvojošo un esošo cilvēku dzīves kvalitāti.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Par dienas un vakara periodu trokšņa piesārņojuma kontekstā ir uzskatāms laika periods no 7:00 – 23:00 (atbilstoši 2014. gada 7. janvāra MK noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" nosacījumiem). Jānorāda, ka MK noteikumos noteiktais dienas un vakara perioda kopējais laiks nenozīmē to, ka būvdarbi tiks veikti no 7:00 – 23:00. Par transportēšanas risinājumiem skat 13.27. punktu.
	13.29.	Par IVN ziņojuma neatbilstībām, izvērtējot VES parka ietekmi uz ainavu.	Ne ainavu eksperts Dr. P. Lakovskis, kurš doktora grādu ir ieguvis, izstrādājot promocijas darbu ainavu aizsardzības jomā, un savu kompetenci ainavu

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>aizsardzības jomā ir apliecinājis izstrādājot virkni atzinumu un rekomendāciju par ainavu aizsardzību un dažādu objektu ietekmi uz ainavām dabas aizsardzības plāniem, tajā skaitā īpaši aizsargājamās ainavu apvidos, ietekmes uz vidi novērtējumiem, teritorijas plānojumam, kā arī piedaloties ainavu ekoloģisko plānu izstrādē Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātam un Rāznas Nacionālajam parkam, ne ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma autori nenoliedz, ka plānoto VES parku izbūve ietekmēs ainavas paredzētās darbības teritorijas apkārtnē.</p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam ir pievienotas vizualizācijas, kurās ir aplūkojamas ainavas izmaiņas pēc plānoto VES parku izbūves. Vizualizācijas raksturo ainavas izmaiņas gan tiešā VES parku tuvumā, gan no skatupunktiem, kas novietoti vairāku kilometru attālumā no parka.</p> <p>Plānoto VES parku nozīmi ainavā nevar vērtēt tikai teorētiskā redzamības attāluma kontekstā, ir jāņem vērā teritorijas reljefa, apauguma aspekti, atmosfēras radītā redzamās gaismas refrakcija, kā arī cilvēka spēja noteiktā attālumā redzēt noteikta izmēra objektus un skaidri tos izšķirt. Ja ņemtu vērā tikai teorētisko redzamības attālumu, tad, piemēram, no jebkuras vietas Dobelē vajadzētu</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>skaidri redzēt Rīgā esošo televīzijas torni, kurš ir 368 m augsts un tā teorētiskais redzamības attālums ir 68,5 km.</p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums ir papildināts ar karti, kurā attēlotas teorētiskās VES redzamības teritorijas 10 km attālumā ap parkiem.</p>
Inga Kalnete	14.1.	Sapulcē es nedzirdēju nevienu vārdu par ģeneratoru ietekmi uz cilvēku veselību. Vai ar mums nav jāērēķinās?	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Sabiedriskās apspriešanas sanāsmēs tika sniegta informācija par paredzētās darbības potenciālo ietekmi uz sabiedrības veselību. Šāds novērtējums ir pieejams ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā.</p>
	14.2.	Nekustamā īpašuma vērtība kritīsies par 10-20%, kas maksās īpašuma zaudējuma vērtību.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ziņojumā aplūkoti citās valstīs veiktie pētījumi par VES parku ietekmi uz nekustamā īpašuma tirgus vērtību neliecina, ka paredzams nekustamā īpašuma vērtības samazinājums par 10-20%. Komentārs par tirgus vērtības samazinājumu un zaudējumu kompensēšanu sniegts 6.1. punktā.</p>
Biedrība "Cidonija"	15.1.	Kādēļ diviem atsevišķiem VES parkiem tiek veikts viens ietekmes uz vidi novērtējums un kurš likums un likuma pants to atļauj?	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Vienota ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra plānotajiem VES parkiem tiek veikta, ņemot vērā to, ka paredzētās darbības ietekmē vienu teritoriju un to</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			darbības rezultātā radītā ietekme var būt kumulatīva. Vienotas procedūras veikšana ir atļauta saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 14. ¹ panta 7. punktam.
	15.2.	Kā var Veikt IVN procedūru, ja nav uzrādīts konkrēts VES modelis, no kura atkarīga konkrētās teritorijas ietekmes apjomi.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros analizēti vairāki iespējami VES modeļi, katra ietekmes veida kontekstā novērtējot sliktāko iespējamo scenāriju.
	15.3.	Kādēļ Tukuma n. Teritorijā, Džūkstes pag., VES "Pienava" nav jāizstrādā detālplānojums?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Detālplānojuma izstrādes nepieciešamība tiek noteikta pašvaldības teritorijas plānojumā. Tukuma novada teritorijas plānojums nenosaka, ka VES parkiem būtu jāizstrādā detālplānojums.
	15.4.	Ar kādu likumu vai MK noteikumu Zemgales augstvērtīgā lauksaimniecībā izmantojamā zeme tiek pārvērsta par tehniskās apbūves teritoriju?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> 2013. gada 30. aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" pieļauj VES būvniecību lauksaimniecības zemēs.
	15.5.	Kas notiks ar iedzīvotāju akām, kur tiek ņemts dzeramais ūdens? Kādi ir pētījumi?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Kā norādīts ziņojumā, paredzētās darbības teritorijā neatrodas šobrīd izmantotas dzeramā ūdens ieguves

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			vietas. Nav paredzams, ka VES būvniecība varētu ietekmēt gruntsūdens plūsmas virzienus.
	15.6.	Lūdzu sniegt pamatotu pētījumu par VES dB līmeņa izmaiņām, mainoties vēja ātrumam? Cik reizes var palielināties dB līmenis uzstādāmajām VES iekārtām>	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Informācija par VES radīto trokšņa līmeni ir sniegta ziņojuma 1.10. tabulā.
	15.7.	Cik ir pieļaujamais dB līmenis apdzīvotās vietās? Lūdzu sniegt šādu pētījumu!	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Vides trokšņa robežlielumi ir noteikti 2014. gada 7. janvāra MK noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 2. pielikumā. Robežlielums ir atkarīgs nevis no teritorijas statusa, bet gan no teritorijas lietošanas funkcijas, kas tiek noteikts saskaņā ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu.
	15.8.	Elektromagnētiskais starojums traucēs ikvienu satelītuztvērēju, kas pasliktinās iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Lūdzu sniegt ekspertu atzinumu šai jautājumā.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautie secinājumi par paredzētās darbības ietekmi uz sakaru sistēmām ir balstīti uz Starptautiskā Telekomunikāciju Apvienības (ITU) izdotajām publikācijām un rekomendācijām, kas pieejami apvienības mājaslapā - https://www.itu.int/en/Pages/default.aspx . Pētījumos par VES ietekmi uz TV signāla kvalitāti lielākoties tiek identificētas problēmas, kas saistītas ar

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			analogo apraidi, kas Latvijā vairs netiek izmantota. Starptautiskā Telekomunikāciju Apvienība (ITU), kas veikusi virkni pētījumu par VES ietekmi uz TV apraides kvalitāti, tajā skaitā digitālo virszemes televīziju, ir konstatējusi, ka VES parku tuvumā var būt novērojami apraides traucējumi, tomēr tie ir nenozīmīgi. Lielākoties problēmas tiek novērotas teritorijās, kur ir zema apraides signāla kvalitāte.
	15.9.	Pieejamos dokumentos neatradu norādi, ar kādu programmu ir izstrādātās pievienotās VES parku kartes? Kāpēc nekur nav pievienoti attālumi no VES objekta līdz katrai apdzīvotai vietai (tuvākajai)?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ziņojumā iekļautās kartes ir sagatavotas ar ESRI ArcGIS.10.x programmatūru. Informācija par attālumu no VES līdz tuvākām dzīvojamām mājām ir sniegta ziņojuma 2.1. nodaļā. Visas kartes ir attēlotas ar noteiktu mērogu un metrisko koordinātu tīklu, tādēļ attālumu līdz viensētām vai ciemiem, par kuriem ziņojuma 2.1. nodaļā nav sniegta informācija, bet, kas ir attēloti kartē, ir iespējams izmērīt.
Linda Kalvāne	16.1.	Vai ir iespējams un vai kāds atjaunos betonēšanas rezultātā zaudēto zemi?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Skat. 1.3. punktu.
Aija Strautmane	17.1.	Nemot vērā ornitologa slēdzienu par putnu monitoringu, tomēr ieteiktu veikt 1 gadu pirms abu vēja parku būvniecības un ekspluatācijas uzsākšanas, un vismaz 5 gadus pēc to	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>ekspluatācijas uzsākšanas putnu monitoringu putnu ligzdošanas un migrāciju laikā. Jo ornitologu eksperts pat ir norādījis monitoringa laikus - 10. marts - 30. aprīlis, 20. jūlijs - 1. augusts un 1. septembris - 31. oktobris. Šobrīd nesaprašanu rada fakts, ka nav saprotams būvniecības uzsākšanas termiņš, jo presē parādās informācija, ka uzsākt būvniecību jau nākamgad. Tātad, saprotu, ka monitorings būtu jāveic 2018. gadā. Vai šāds monitorings šobrīd tiek veikts? Vai tā ir tikai attīstītāja "brīvā griba"? Satraukumu rada tas, ka dzīvojot šajā lauku viensētā, ik gadu novēroju ļoti lielu skaitu gājputnu, kas migrē tieši pa šo lauku joslu. Un bieži arī barojas tajās pašās pļavās.</p>	<p>Ornitologu izvirzītie nosacījumi monitoringa veikšanai ir iekļauti arī ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā. Skat. nodaļas par pasākumiem ietekmes uz vidi mazināšanai un veicamo vides monitoringu.</p> <p>Lai precizētu veicamā monitoringa apjomu un metodiku, ir nepieciešams saprast cik daudz VES, salīdzinot ar sākotnēji plānoto tiks būvētas. Ja kāda no pašvaldībām neakceptē paredzēto darbību vai noteiktu VES būvniecība tiek aizliegta, tad nav lietderīgi veikt monitoringu teritorijās, kur VES netiks būvētas.</p>
	17.2.	<p>Priekšlikums - nepieļaut mirguļošanu uz apdzīvotām vietām, viensētām, ceļiem ne uz vienu mirkli. Jo, manuprāt tomēr lauku viensētas arī ir apdzīvotas vietas, kas diemžēl, nav iekļautas nevienā Ministru kabineta noteikumā. Diezgan intensīva kustība notiek uz šosejas Liepāja-Rīga. Arī pa ceļu Pienava - Džūkste. Skolēnu autobuss kursē un vietējie, lai nokļūtu uz šoseju. Sabiedriskajā apspriešanā 27. septembrī Attīstītājs norādīja, ka mirgošanas efekts pie šāda masta augstuma var sasniegt pat 2,5 km attālumu. Jautājums arī par pilnmēness laiku, vai tad arī ir kādi ierobežojumi? Bažas rada fakts, ka Attīstītājs saka - ja jums traucēs izvērtēsīm un mēģināsim novērst. Bet, vai reāli tas dzīvē tā notiks? Vai būs kāda iespēja, kā mēs varēsīm par šo lietu ziņot un arī reāli panākt kaut ko?</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Vērtējot citu valstu pieredzi, redzams, ka VES mirgošana tiek ierobežota dzīvojamajās teritorijās. Kā jau minēts ziņojumā, Latvijā nav normatīvā regulējuma, kas noteiktu mirgošanas efekta ietekmes laika robežlielumus, tādēļ ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir rekomendēts mazināt mirgošanas efekta ietekmes laiku, ņemot vērā citās valstīs lietotās robežvērtības. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums nav normatīvais akts, kas nosaka mirgošanas efekta robežlielumus, tomēr, akceptējot paredzēto darbību, pašvaldība var ņemt vērā ziņojumā sniegtās rekomendācijas un savā</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			lēmumā norādīt pasākumus, kas jāveic paredzētās darbības ierosinātājam.
	17.3.	<p>Izvērtēt prognozējamo draudu ietekmi uz sabiedrības veselību. Uz jebkuru jautājumu par ietekmi uz veselību saņemam atbildi, ka nav oficiāli tādu datu! Bet, vai mēs nekļūsim par "eksperimenta trusīšiem"? Novērtējumā minēts, ka "Kopumā būvniecības procesa radītās ietekmes nav vērtējamas kā būtiskas un uzskatāmas par īslaicīgiem traucējumiem noteiktu darbību veikšanai un nenozīmīgu kaitējumu vides kvalitātei un sabiedrības veselībai (111lpp.)". Neviens nespēj mums izskaidrot, ko nozīmē - nenozīmīgas? Meklējot patstāvīgi informāciju internetā, domas dalās. Bet nevarēju atrast nevienu apstiprinājumu, ka nav konstatēta nekāda ietekme uz veselību. Vairāk pieejami dažādi pētījumi par ietekmi, lai arī šie pētījumi nav oficiāli apstiprināti. Piemēram, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3653647/, kā visbiežāk sastaptie simptomi cilvēkiem, kas dzīvo vēja ģeneratoru tuvumā ir miega traucējumi, nogurums, galvassāpes, stress, migrēnas, dzirdes problēmas, sirdsklauves, nemiers un depresija. Vienā no pētījumiem minēts, ka garīgās veselības problēmas novērotas cilvēkiem, kas dzīvo 1,4km attālumā no ģeneratoriem. Gala slēdziens ir tāds, ka ģeneratori negatīvi ietekmē cilvēku veselību, ja atrodas pārāk tuvu cilvēku dzīvesvietām. Protams, ka mani uztrauc ikviena cilvēka veselības stāvoklis, kuriem nāksies dzīvot vēja ģeneratoru tuvumā. Īpaši uztrauc meitas veselības stāvoklis, jo nevaru atrast apstiprinājumu tam, ka vēja ģeneratoru tuvums neietekmē</p>	<p>Vēja ģenerators, kā objekts, ietekmi uz sabiedrības veselību nerada. Potenciālā ietekme uz sabiedrības veselību ir saistīta ar VES radītajām fizikālajām ietekmēm – troksni, zemas frekvences troksni, mirgošanu. Fizikālās ietekmes apmērs ne vienmēr ir atkarīgs no stacijas jaudas, augstuma vai staciju skaita. Tehnoloģijām attīstoties, arī VES iekārtu ražotāji, iespēju robežās, cenšas rast risinājumus fizikālo ietekmju mazināšanai.</p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir novērtētas šo ietekmju kvantitatīvās vērtības, analizējot visu VES radīto summāro ietekmi. Jomās, kur valstī ir noteikts normatīvais regulējums, kvantitatīvās vērtības tika salīdzinātas ar robežlielumiem, kas noteikti cilvēka veselības aizsardzībai.</p> <p>Izstrādājot ziņojumu, ir analizēti pētījumi par VES ietekmi uz sabiedrības veselību, par nozīmīgākajiem pētījumiem ir sniegta informācija arī ziņojumā. Pēc sabiedriskās apspriešanas ir papildinātas ziņojuma nodaļas par ietekmi uz sabiedrības veselību, trokšņa, infraskaņas un vibrācijas piesārņojumu.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		valodas raustīšanu un stresu. Ir ļoti daudz pieejami dažādi pētījumi, bet vai izvērtējot Pienava-Dobele WIND vēja ģeneratoru ietekmi ir veikti un analizēti kādi pētījumi par jau reāli dabā jau esošu līdzvērtīgu lieluma un kvantuma ziņā vēja parku?	
	17.4.	Par trokšņu līmeni. Ir veikti aprēķini, kurus, ja pareizi saprotu, veic elektroniski. Tiek salīdzināti ar dažādiem trokšņu ierosinātājiem, bet, vai troksnis būs impulsveida un visu laiku, nevis kā braucoša automašīna, kas garām aizbrauc. Un, vai kāds reaģēs un novērsīs, ja sētā šis troksnis pārsniegs robežas? Bažas rada tas, ka Latvijā esošie vēja ģeneratori vairākkārt mazāki kā plānotie Pienavā. Novērtējumā tiek pieminēti dažādi vēja ģeneratoru modeļi, tomēr neviena tehniskā specifikācija vai pase netika pievienota pielikumā.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Vides trokšņa aprēķinu veikšanai tika izmantota speciāla datorprogramma - IMMI.</p> <p>VES radītais troksnis ir pastāvīgs, bet tā skaļums ir atkarīgs no rotora griešanās ātruma jeb vēja ātruma. Palielinoties vēja ātrumam, VES radītais troksnis pieaug, kas ņemts vērā, veicot trokšņa aprēķinus.</p> <p>Kā norādīts 17.3. punktā, fizikālās ietekmes, tajā skaitā trokšņa emisijas līmenis nav atkarīgs no VES jaudas (lieluma), bet gan no izmantotās tehnoloģijas. Piemēram, pie Ventspils izbūvēto VES SIEMENS SWT 2.3-101 radītais maksimālais trokšņa emisijas līmenis ir tikai par 2 dB (A) zemāks nekā skaļākās VES kādas varētu tikt izbūvētas VES parkos "Pienava" un "Dobele", lai gan minēto staciju jauda ir gandrīz divas reizes zemāka.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā vērtēto VES tehniskās specifikācijas ir brīvi pieejamas ražotāju mājaslapās.
	17.5.	Izvērtēt vēja parka nozīmīgumu sabiedrībai, Latvijai un īpaši Džūkstes pagastam. Jo uzskatu, ka parka izveide mūs ietekmēs visvairāk. Attīstītājs ir minējis, ka būs jaunas darba vietas. Bet, sarunā, neko konkrēti nespēj paskaidrot. Arī uz jautājumu, vai elektrība paliks lētāka, vai nepretendēs uz zaļo sertifikātu, nav skaidras atbildes. Vienīgais ko uzsver, tas ir komerciāls noslēpums. Bet, jādzīvo šeit ir mums. Vai man kā Latvijas un Džūkstes pagasta iedzīvotājam būs kāds sabiedriskais labums no tā, ka saražoto enerģiju tirgos ārpus Latvijas? Arī apspriešanā, nesaņēmu atbildes uz šo jautājumu.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Informācija par sociāli ekonomiskajiem aspektiem, tajā skaitā par ieguvumiem no VES būvniecības, ir sniegta ziņojuma 4.1. nodaļā.
	17.6.	Attīstītājs vēl 27. septembra apspriešanā nevar nosaukt nevienu no variantiem, kādi ir plānotie vēja ģeneratori. Skatīšoties, kādus tobrīd ražos.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Pēdējo gadu laikā vēja elektrostaciju ražošanas jomā ir novērojama strauja izaugsme, kā arī tirgū piedāvāto staciju modeļu mainība. Piemēram, Enercon E82 (1,8 MW) vai Vestas V90 (1,8 MW) vēja elektrostacijas, kas pirms 5 gadiem tika uzskatītas par šīs jomas etaloniem un to uzstādīšana tika plānota arī Latvijas teritorijā, šobrīd vairs netiek piedāvātas tirgū. Ņemot vērā tendences, kas novērojamas vēja elektrostaciju ražošanas jomā, un ir saistītas ar šīs jomas straujo attīstību, ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros netika izvēlēts viens noteikts vēja elektrostaciju modelis, kuru ir paredzēts uzstādīt vēja

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			elektrostaciju parkos "Pienava" un "Dobele", bet analizēti vairāku VES modeļu raksturlielumi ietekmes uz vidi kontekstā, salīdzinot tos kā tehnoloģiskās alternatīvas. Izbūvējot vēja elektrostaciju parkus, paredzētās darbības ierosinātāji vēlas tajos uzstādīt jaunākās paaudzes enerģijas ražošanas iekārtas, bet vēja elektrostacijas modeļa izvēle šajā projekta attīstības stadijā varētu ierobežot šī mērķa realizēšanu.
Edīte Zelča	18.1.	Norāda zīdītāju, t.sk, sikspārņu, putnu, abinieku un augu sugas, kas sastopamas dzīvesvietas tuvumā. Lūdz vērtēt VES ietekmi uz šīm sugām.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam ir pievienoti ornitologa, sikspārņu eksperta, biotopu un augu sugu ekspertu sagatavotie atzinumi par paredzētās darbības ietekmi. Izvērtējot pieejamos pētījumus, nav identificēts, ka tie liecinātu par VES negatīvu ietekmi uz zīdītāju (izņemot sikspārņus) un abinieku populācijām.
Kristaps Zaļeskis	19.1.	Ierosina sagaidīt jaunu ligzdošanas sezonu un veikt jaunus, neatkarīgus putnu novērojumus, jo apšaubu eksperta Rolanda Lebusa ziņojumu.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ornitofaunas monitoringa tiks veikts gan pirms VES parku būvniecības uzsākšanas, gan būvniecības procesa laikā, gan pēc parku ekspluatācijas uzsākšanas. Ornitologu izvirzītie nosacījumi monitoringa veikšanai ir iekļauti arī ietekmes uz vidi novērtējuma

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			<p>ziņojumā. Skat. nodaļas par pasākumiem ietekmes uz vidi mazināšanai un veicamo vides monitoringu.</p> <p>Lai precizētu veicamā monitoringa apjomu un metodiku, ir nepieciešams saprast cik daudz VES, salīdzinot ar sākotnēji plānoto tiks būvētas.</p>
	19.2.	Nepieļaut mirguļošanu uz apdzīvotām vietām, viensētām, ceļiem ne uz vienu mirkli. Aprīkot apkārtni ar sensoriem, lai pilnībā izslēgtu mirguļošanu.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ar sensoriem tiek aprīkotas VES, kas identificē saules spīdēšanas laiku, nevis apkārtni, kurā varētu būt novērojama mirgošana.</p> <p>Par mirgošanas ietekmes mazināšanu skat. 17.2. punktu.</p>
	19.3.	Izvērtēt projekta nozīmīgumu sabiedrībai	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Informācija par sociāli ekonomiskajiem aspektiem, tajā skaitā par ieguvumiem no VES būvniecības, ir sniegta ziņojuma 4.1. nodaļā.</p>
	19.4.	Izvērtēt draudus sabiedrības veselībai	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Informācija par VES ietekmi uz sabiedrības veselību ir sniegta ziņojuma 3.7. nodaļā, bet vērtēto aspektu kvantitatīvais izvērtējums nodaļās par attiecīgā veida ietekmēm.</p>
	19.5.	Naktīs pilnībā apturēt parka darbību	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			Nav sniegts pamatojums, kādēļ parka darbība nakts laikā aizliedzama.
Vilnis Melnārs, Sendija Melnāre	20.1.	Kādēļ diviem atsevišķiem vēja elektrostaciju (VES) parkiem tiek veikts viens ietekmes uz vidi novērtējums (IVN) un kurš likums un likuma pants to atļauj?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Skat. 15.1. punktu.
	20.2.	Kādi dokumenti un mērījumi apstiprina, ka konkrētā vietā ir pietiekoši vēja resursi? Vai projekta realizētāji ar stacionārām iekārtām ir mērījuši vēja stiprumu VES parka būvniecības vietā?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Paredzētās darbības ierosinātāji veic vēja mērījumus ar SODAR staciju, kas izvietota VES parka "Pienava" teritorijā. Vairāk informācijas skatīt ziņojuma 1.3. nodaļā.
	20.3.	Vai ir panākta vienošanās ar zemes īpašniekiem, kuru īpašumā atradīsies VES aizsargjosla?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Daļēji. Vietās, kur līdz šim nav panākta vienošanās ar pieguļošo nekustamo īpašumu valdītājiem, VES novietotas tādā attālumā no zemes vienību robežas, kas nodrošina iespēju tās izbūvēt atbilstoši spēkā esošajam būvniecības regulējumam. Ņemot vērā iepriekš minēto un to, ka sarunas par VES izvietojuma vietām ar pieguļošo nekustamo īpašumu valdītājiem vēl tiek turpinātas, VES novietojums būvprojektu izstrādes laikā var tikt precizēts, novietojot VES tuvāk zemes vienību robežām, ja tiks noslēgta vienošanās ar pieguļošo zemju valdītājiem.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			Paredzams, ka novietojuma izmaiņas nebūs lielākas par 100 m
	20.4.	Kā ir iespējams veikt IVN procedūru, ja nav uzrādīts konkrēts VES modelis, no kura atkarīgi konkrētās teritorijas ietekmes apjomi (troksnis, mirgošanas efekts utt.)?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Skat. 15.2. punktu.
	20.5.	„Visām ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros vērtētajām stacijām ir iespējams ieregulēt speciālus darbības režīmus trokšņa emisijas samazināšanai, mirguļošanas ietekmes samazināšanai un ietekmes uz sīkspārņiem samazināšanai (bat mode). Visi VES ražotāji savām stacijām piedāvā uzstādīt aprīkojumu apledošanas veidošanās gadījumu identificēšanai un mazināšanai.” Jautājums: vai Latvijā pastāvošie likumi regulē iepriekš norādīto?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Risinājumi trokšņa, mirgošanas efekta un ietekmes uz sīkspārņiem populācijām mazināšanai ir saistīti ar VES programmnodrošinājumu. Risinājumi apledošanas identificēšanai un mazināšanai ir saistīti ar tehnoloģiskām iekārtām. Latvijā nav spēkā specifiski normatīvie akti, kas regulētu minēto risinājumu izmantošanu.
	20.6.	Kādēļ Tukuma teritorijā VES parkam nav jāizstrādā detālpilnojums?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Skat. 15.3. punktu.
	20.7.	Kādēļ šim dokumentam nav pievienoti ekspertu atzinumi?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Sugu un biotopu ekspertu atzinumi netiek pievienoti ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma kopsavilkumam. Tie ir pievienoti ziņojumam.
	20.8.	Kādā veidā var konstatēt, ka augstākais vidējais trokšņa emisijas līmenis sagaidāms no Nordex N149 stacijas uz 164 m augsta masta- 103,1 dB (A)?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Kā norādīts ziņojumā, saskaņā ar ražotāju sniegtajiem tehniskajiem datiem, stacijas Nordex

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			N149 maksimālais skaņas emisijas līmenis ir 108,1 dB (A). Vidējais augstākais emisijas līmenis noteikts, ņemot vērā stacijas radīto trokšņa emisijas līmeni un tās darbības laiku pie noteikta vēja ātruma. Jo augstāka ir stacija, jo lielāks ir vēja ātrums, kā rezultātā stacijas darbības laiks pie augsta trokšņa emisijas līmeņa palielinās.
	20.9.	Vai VES radītā trokšņa aprēķini ir veikti ar profesionālu un licenzētu datorprogrammu (piemēram WIND pro)?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Kā norādīts ziņojumā, aprēķini veikti ar datorprogrammu IMMI. WindPro datorprogramma nav izmantota, jo tā neņem vērā zemes apauguma ietekmi uz skaņas izkliedi, kā to nosaka aprēķiniem izmantojamais standarts. WindPro programmatūra nav izmantojama arī fona trokšņa novērtēšanai.
	20.10.	Kādi ir pierādījumi, ka 45 dB ir tā skaņas robeža, kura neietekmē cilvēka veselību? Vides aizsardzības ministrijas 2011. gadā izstrādātajā dokumentos "Vadlīniju izstrāde VES ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai Latvijas apstākļos" un "Vadlīnijas VES ietekmes uz vidi novērtējumam un rekomendācijas prasībām VES būvniecībai" (Vadlīnijas). Vadlīnijās norādīts, ka Vācijā būvnormatīvos noteiktie ierobežojumi nosaka, ka VES radītais troksnis dzīvojamajās teritorijās nedrīkst pārsniegt 35 dB (A) un jauktajās teritorijās 40 dB (A).	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> 45 dB (A) robežu ir rekomendējusi Pasaules Veselības organizācija. Skat. Environmental Noise Guidelines for the European Region (2018).

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
	20.11.	<p>"5. attēls. Aprēķinātais vēja elektrostaciju radītais trokšņa līmenis, vēja elektrostacijām darbojoties ar maksimālo skaņas jaudas līmeni (2. alternatīva)".</p> <p>Kādēļ kartē nav norādīts ar kādu programmu, karte ir izstrādāta? Kādēļ nav pievienoti katru apdzīvoto vietu attālumi līdz VES atrašanās vietai?</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Kā norādīts ziņojumā, aprēķini veikti ar datorprogrammu IMMI.</p> <p>Informācija par dzīvojamās apbūves teritoriju novietojumu attiecībā pret VES ir sniegta ziņojuma 2.1. nodaļā.</p>
	20.12.	Kāda ir VES tehniskā specifikācijā dokumentācijā un kādēļ tā nav pievienota IVN izstrādes pielikumiem?	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Pilnu VES tehnisko specifikāciju pārpublicēšanu neļauj veikt VES ražotāji, tādēļ IVN ziņojumā izmantoti no specifikācijām atvasinātie dati. Pilnu VES tehnisko specifikāciju ir iespējams saņemt, nosūtot pieprasījumu attiecīgā modeļa ražotājam.</p>
	20.13.	Kā ar VES ražotāju sniegto informāciju par VES trokšņa emisijas līmeni, tika konstatēti un aprēķināti iepriekš norādītie decibeli?	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>VES ražotāji sniedz informāciju par VES emisijas līmeni oktāvu joslās vai 1/3 oktāvu joslās pie noteikta vēja ātruma un VES masta augstuma. Šie dati izmantoti ziņojumā norādīto vērtību aprēķināšanai.</p>
	20.14.	"Salīdzinoši plašus pētījumus par VES radīto zemas frekvences skaņu un tās būtiskumu 2013.- 2015. gadā veica Bādene-Virtembergas Vides, mērījumu un dabas aizsardzības ministrija (Ministerium für Umwelt, Klima und Energie wirtschaft Baden-Württemberg) īstenojot projektu "Zemas frekvences skaņa,	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ziņojumā ir norādīta atsauce uz minēto pētījumu, kura ziņojums ir publiski pieejams institūcijas mājaslapā.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		ietverot infraskaņu, no vēja elektrostacijām un citiem avotiem"" Jautājums: kur tāds pētījums ir pieejams?	
	20.15.	"Pamatojoties uz šajā ziņojuma nodaļā minēto, lielā mērā var secināt, ka VES radītās zemās frekvences skaņas un tonālas skaņas negatīvā ietekme uz sabiedrības veselību ir mīta, kas nav pamatots ar atzītu pētījumu rezultātiem." Jautājums: vai šāds IVN izstrādājumu secinājums nenonāk pretrunā pašu izstrādātajām Vadlīnijām, kur norādīts, ka vairākos pētījumos norādīts, ka pat zemāks skaņas spiediena līmenis, ko rada VES, cilvēkiem traucē vairāk nekā augstāks skaņas spiediena līmenis, ko rada autosatiksmē? Kā galvenais iemesls šādai saasinātai trokšņa uztverei minēts VES radītās skaņas impulsvēda raksturs. Skaņas spiediena līmenis frekvenču diapazonā zem 10 Hz var pārsniegt 60 dB (A) pat 750 m attālumā no VES.	Ziņojuma 3.5.3. nodaļa precizēta.
	20.16.	Vai var atsaukties uz kaut kādu nenorādītu pētījumu, kurš ir veikts varbūt pie citas jaudas un augstuma VES modeļa, tādējādi secinot, ka no 245 m augstām VES nebūs vibrācijas ietekme?	Ziņojumā ir norādīti pētījumi, uz kuriem tiek veiktas atsauces. VES fizikālo ietekmju līmenis nav tiešas saistības ar VES jaudu vai masta augstumu. Ziņojuma 3.5.4. nodaļa ir papildināta.
	20.17.	Ar kādu datorprogrammu ir aprēķināta VES radītā apēnojuma zonas, laiks un konkrētas vietas? Kādēļ nav nosauktas konkrētas apdzīvotas vietas un cik ilgi iedzīvotājiem būs jāatrodas apēnojuma zonās?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ziņojumā ir norādīts, ka mirgošanas efekta novērtēšanai ir izmantota WindPro programmatūra.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			Informācija par mirgošanas efekta ietekmes laiku ir sniegta ziņojuma 3.6. nodaļā un 10. pielikumā.
	20.18.	Vai nesniedzot pietiekoši skaidru un detalizētu informāciju par VES radītā trokšņa aprēķinu, ieinteresētai sabiedrībai vajadzētu ticēt IVN izstrādāju secinājumam, ka plānoto VES parku darbība neapdraudēs VES tuvumā dzīvojošo iedzīvotāju veselību?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ziņojumā ir sniegta informācija par VES radītā trokšņa aprēķiniem – izmantoto programmatūru, metodēm un izmantoto informāciju. Ziņojumam ir pievienoti aprēķinu ievades dati.
	20.19.	Kā tiks samazināts mirgošanas efekts, ja Latvijas likumdošana to it kā neregulē? Kāds ir Eiropas un citās pasaules valstīs noteiktais līmenis, lai VES parka radītais apēnojums būtu pieļaujams?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Informācija par citās valstīs izmantotajām vai rekomendētajām mirgošanai efekta laika robežvērtībām ir sniegta IVN ziņojumā. Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros ir rekomendēts samazināt mirgošanas efekta ietekmes laiku, neraugoties uz to, ka Latvijā šī joma netiek regulēta ar normatīvajiem aktiem.
	20.20.	Par elektromagnētisko starojumu. Vai var izdarīt secinājumus, ka VES parka neietekmēs cilvēka veselību, ja šim IVN dokumentam nav pat pievienota adrese, kur ar norādīto dokumentu var iepazīties?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> IVN ziņojumā ir norādīt atsauces uz izmantotajiem pētījumiem.
Lilita Zelča	21.1.	Punkts 2.9.3 (86, 87 lapa), novērojums: lai arī plānotais vēja parks neatrodas mikroliegumā, iespējamā vēja parka laukums ar to robežojas. Projekta laukums robežojas ar mikroliegumu, Džūkstes-Riesta purvu, natura 2000 teritoriju. Džūkstes-Riesta purvā mīt vairākas īpaši aizsargājamas putnu sugas, tajā skaitā	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Sagatavojot atzinumus par paredzētās darbības ietekmi uz dabas vērtībām, pieaicinātie eksperti ir

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		zivju ērglis, kura esamību es personīgi esmu novērojis Džūkstes-Riesta purva tuvumā (iesniegumam esmu pievienojis pašas uzņemtus jūras ērgļa attēlus šajā teritorijā). Lai nodrošinātu mikroliegumā, un tā teritorijā esošo īpaši aizsargājamo floras un faunas saglabāšanu, ir nepieciešams atsevišķs pētījums par vēja parka ietekmi uz Džūkstes-Riesta mikroliegumu.	Ņēmuši vērā dabas lieguma tuvumu, tajā sastopamās sugas un aizsardzības mērķus.
	21.2.	Novērojums: Ziņojumā ir minēts, ka būvdarbu un iespējamā VES parka uzturēšanas laikā ir iespējama gruntsūdeņu piesārņošana (82 lapa, ziņojumā). Tā kā Džūkstes Riesta purvs atrodas ieplakā, gruntsūdeņu piesārņošanas gadījumā, piesārņojuma ieplūšana mikroliegumā ir neizbēgama. Ieteikums: Ziņojumā nav objektīvi izvērtēta iespējamā piesārņojuma ietekme uz Džūkstes-Riesta purva mikroliegumu, ka arī nav izstrādāts rīcības scenārijs mikroliegumā attīrīšanai piesārņošanas gadījumā. Lūdzu ņemt vērā un motivēt: -Potenciālo piesārņojuma ietekmi uz Džūkstes-Riesta Purva mikroliegumu -Piesārņojuma novēršanas plānu, gadījumā, ja piesārņojums ir novērojams -Nepieciešamību izstrādāt piesārņojuma kontroles mehānismu.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Paredzētā darbība nevar radīt gruntsūdeņu piesārņojumu dabas liegumā, jo paredzētās darbības teritoriju no dabas lieguma atdala Pienavas upe, kas ir dabiska gruntsūdeņu atslodzes vieta. Nav pamata domāt, ka piesārņojuma no parka, ja tāds rastos, varētu nonākt dabas liegumā.
	21.3.	Izvērtēt augstās intensitātes aizsarggaismu ietekmi uz apkārtējo vidi, apkārtējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti un cilvēku labsajūtu. Cik lielā attālumā šīs gaismas būs redzamas un radīs gaismas piesārņojumu?	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Aviācijas drošības apgaismojuma izvietojumu uz VES nosaka ārēji normatīvie akti. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir sniegti risinājumi traucējošas ietekmes mazināšanai. Teorētiski,

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			Ņemot vērā zemes virsmas liekuma rādiusu un atmosfēras izraisīto redzamās gaismas refrakciju, aizsarggaismas varētu būt redzamas pat aptuveni 50 km attālumā. Faktisko redzamības attālumus ietekmē zemes virsmas apaugums, reljefs un meteoroloģiskie apstākļi.
	21.4.	Punkts 3.10.1 un 3.10.2, novērojums: Ņemot vērā, ka VES parka ietekme uz blakus esošajiem liegumiem un mikroliegumiem nav pētīta, ziņojumā veiktais secinājums "būvniecības procesa ietekme uz omifofaunu ir vērtējama kā maznozīmīga" nav zinātniski pamatots un ir nederīgs. Ieteikums: Veikt VES parka ietekmes izvērtējumu uz blakus esošajiem mikroliegumiem, un balstīt ziņojumā veiktos secinājumus uz zinātniskiem pētījumiem, kas ir veikti nesenā pagātnē.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Sagatavojot atzinumus par paredzētās darbības ietekmi uz dabas vērtībām ornitologs ir ņēmis vērā dabas lieguma tuvumu, tajā sastopamās sugas un aizsardzības mērķus.
	21.5.	Punkts 3.5.3 (149 lapa), novērojums: ziņojumā minēts, ka "Latvijā nav normatīvā regulējuma, kas noteiktu specifiskus trokšņa robežlielumus to avotu radītajam troksnim, kas emitē zemas vai augstas frekvences skaņas." Ieteikums: tā kā Latvijā šobrīd nav normatīvā regulējuma ieteiktu izstrādāt pētījumu balstoties uz Eiropas Savienības, vai internacionālām pamatnostādņēm. Ja ES vai citas pamatnostādnes tika izmantotas ziņojumā, to lietojumu ir jāmotivē un tekstā jāievieto atsauce.	Ziņojuma 3.5.3. nodaļa precizēta. Zemas frekvences trokšņa aprēķinu rezultāti salīdzināti ar Dānijā noteiktajiem robežlielumiem, kura šobrīd ir vienīgā valsts, kurā noteikti specifiski robežlielumu VES radītajam zemas frekvences troksnim.
	21.6.	Punkts 3.12. (179 lapa): ziņojumā nav iekļautas atsauces uz tajā minēto pētījumu kopumu, kas (iespējams) tika analizēti	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		secinājumu veikšanai. Atsauču trūkuma dēļ, nav iespējams apsekot punktā veikto secinājumu zinātnisko pamatotību. Ieteikums: Pārstrādāt punktu 3.12 tajā ievietojot atsauces, pamatot atsauču lietojumu, un veikt secinājumus balstoties uz zinātniskām metodēm.	Nav iespējams dot atsauces uz zinātniskiem pētījumiem, kas līdz šim nav veikti.
		Punkts 3.13. (179 lapa): ziņojumā nav izvērtēta VES parku ietekme uz Tukuma lidostu un tās ilgtspējīgu attīstību, kā arī secinājumi, ka VES neietekmēs Rīgas lidostas radaru darbību ir veikti balstoties uz publiski pieejamu informāciju internētā. Ieteikums: Izvērtēt VES ietekmi uz Tukuma lidostas ilgtspējīgu attīstību Ieteikums: Izvērtēt VES ietekmi uz Rīgas lidostas radariem un citu sakaru tehnoloģijām, kas ir balstītas uz ekspertu viedokļa un ir Rīgas lidostas apstiprināta.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Kā norādīts ziņojumā Eiropas Aviācijas drošības organizācija (<i>EUROCONTROL</i>), ņemot vērā Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (<i>ICAO</i>) izstrādātās vadlīnijas par būvniecības regulējumu ierobežojumu zonās ap gaisa satiksmes navigācijas iekārtām, ir izstrādājusi vadlīnijas gaisa satiksmes navigācijas pakalpojumu sniedzējiem par VES radītās ietekmes uz navigācijas iekārtām novērtēšanas nepieciešamību un kārtību. Šīs vadlīnijas ņemtas vērā, novērtējot plānoto VES parku potenciālo ietekmi uz gaisa satiksmes uzraudzības iekārtām. Izstrādājot ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu ir saņemts arī VA "Civilās aviācijas aģentūras" viedoklis.
	21.7.	Punkts 4.1. (194 lapa): "Par potenciālu ieguvumu sabiedrībai var uzskatīt arī Latvijā ražotās enerģijas apjoma palielināšanos, kas var ietekmēt elektroenerģijas cenu patērētājiem" un, "Jānorāda gan, ka VES parku "Pienava" un "Dobele" izbūve strauji nesamazinās elektroenerģijas cenu patērētājiem" ir konfliktējoši, potenciāli maldinoši un nav balstīti uz pētījumiem	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Paredzams, ka VES saražotā enerģija tiks realizēta vienotajā Baltijas un Ziemeļvalstu elektroenerģijas tirgū. Ņemot vērā, ka minēto parku saražotās enerģijas apjoms potenciāli varētu sasniegt pat 10% no Latvijas gada vidējā elektroenerģijas patēriņa,

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		un salīdzinājumiem, kas apskatītu tiešu VES "Pienava" un "Dobele" saistību ar elektroenerģijas cenas maiņu. Ieteikums: labot 4.1 punkta secinājumus tā, lai tie būtu balstīti uz VES "Pienava" un "Dobele" potenciālo ietekmi, un lai tie būtu zinātniski pamatoti.	Šāda apjoma ģenerācijas jaudu uzstādīšana palielinās pieejamās enerģijas apjomu, kas potenciāli, nepieaugot pieprasījumam, varētu samazināt enerģijas cenu vai kavēt tās pieaugumu, ja pieprasījums pēc elektroenerģijas reģionā pieaug.
	21.8.	Punkts 4.1 (197 lapa): ziņojumā, šajā punktā tiek lietotas sešas atsaucis, lai pamatotu secinājumu, ka VES parku izveide būtiski neietekmē nekustama īpašuma cenu VES parka teritorijā un tā tuvumā. Tomēr ziņojumā izmantotās atsaucis zinātniski nepamato secinājumus, jo: - citētie pētījumi ir vairāk kā desmit gadus veci - citēto pētījumi ir vērtējuši VES, kuru kopgarums nepārsniedz 80 metrus, kas ir gandrīz četras reizes īsākas nekā ziņojumā vērtētās stacijas - citētie pētījumi ir veikti samērā kalnainos apvidos, kur ainaviskais kaitējums ir ievērojami mazāks Ieteikums: Objektīvi un zinātniski pamatot secinājumus punkta 4.1.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Izstrādājot ziņojumu, aplūkoti visi nozīmīgākie pētījumi, kuros vērtēta VES parku ietekme uz nekustamo īpašumu vērtību. Iebilde par vairāk nekā 10 gadus vecu pētījumu izmantošanu nav patiesa (skat. pētījumu publicēšanas laiku). Iebilde par to, ka izmantotie pētījumi veikti par VES, kuru kopgarums nepārsniedz 80 metrus, kas ir gandrīz četras reizes īsākas nekā ziņojumā vērtētās stacijas, nav patiesa. Iebilde par to, ka citētie pētījumi ir veikti samērā kalnainos apvidos, kur ainaviskais kaitējums ir ievērojami mazāks, nav patiesa.
	21.9.	Punkts 4.3 (198 lapa): Neizpratni un šaubas par zinātnisko pamatotību rada SIA "AC Konsultācijas" 2018. gada martā un aprīlī veiktā sabiedrības aptauja. Spriežot pēc ziņojumā rakstītā tika aptaujātas 227 mājsaimniecības. Aptaujas ietvaros tika	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Aptaujas ietvaros nebija plānots aptaujāt visus Tukuma un Dobeles novada iedzīvotājus. Aptaujas

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>aptaujāti tikai 0.4 procenti rajonu iedzīvotāji, kas pēc tam tika vispārināti uz aptaujas ģenerālkopu. Ņemot vērā zemo aptaujāto iedzīvotāju skaitu, aptaujas rezultātu vispārinājums nav loģisks, un nešķiet zinātniski pamatots.</p> <p>Ieteikums: Atkārtot sabiedrisko aptauju, izmantojot zinātnisku aptaujas metodoloģiju. Spriežot pēc Valsts Centrālās Statistikas datiem, Tukuma un Dobeles novados dzīvo vairāk nekā 50 000 iedzīvotāju.</p>	mērķa grupa bija Dobeles novada un Tukuma novada iedzīvotāji, kuri ir sasnieguši pilngadību un kuru dzīvesvietas atrodas sekojošos ciemos, kas atrodas plānoto vēja elektrostaciju parku "Pienava" un "Dobele" tuvumā: Džūkste, Pienava, Lestene, Gardene, Lejasstrazdi un Aizstrautnieki.
Anita Bergmane	22.1.	<p>Vides novērtējumā (Pielikums Nr.9) ir rakstīts, ka troksnis praktiski nepārsniegs MK Noteikumi Nr. 16 (07.01.2014) noteikto trokšņa līmeni nakts laikā dzīvojamās telpās un guļam telpās nevar pārsniegt 30dB, bet dienas laikā - 35dB.</p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma kopsavilkumā 20.lpp 5.attēlā skaidri redzams, ka tuvākajās viensētās trokšņa līmenis sasniegs 35-39dB. Tātad, tiks pārsniegts pieļaujamais trokšņa līmenis, ko nosaka MK noteikumi Nr.16(07.01.2014.).</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Vides trokšņa robežlielumi ir noteikti 2014. gada 7. janvāra MK noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 2. pielikumā. Nav paredzams, ka VES radītais troksnis būs augstāks par minētajiem robežlielumiem.</p>
Alda Holsta	23.1.	<p>Tuvākajos gados ir plānots uzcelt sev piederošajā zemes nogabalā dzīvojamo māju un neviens no SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" nav kontaktējies blakus esošo nogabalu īpašniekus, t.sk., mani. Aptaujā, ko veica kompānija, es un mani tuvākie kaimiņi, kuriem zeme robežojas ar vēja parku, netikām iekļauti.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Aptaujas veikšanas mērķis nebija aptaujāt visus tuvumā dzīvojošos iedzīvotājus vai personas, kurām pieder nekustamie īpašumi paredzētās darbības teritorijas apkārtnē, bet gan reprezentatīvu paraugkopu.</p>
	23.2.	<p>Manā zemes nogabalā ir reģistrēta bioloģiskā saimniecība, ko apsaimnieko SIA "Valteri I.R." Tātad vēja elektrostaciju parka "Dobele" izpētes teritorijas blakus esošajā nogabalā (apmēram</p>	Precizēta ziņojuma 2.1. nodaļa

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		800m no tuvākajam VES) atrodas bioloģiskās lauksaimniecības uzņēmums. Vides novērtējumā (44.lpp) ir teikts: "Tuvākais reģistrētais bioloģiskās lauksaimniecības uzņēmums atrodas aptuveni 3,2 km uz dienvidiem no parka "Dobele" izpētes teritorijas".	
	23.3.	Apgalvojums par infraskaņas nebūtisko ietekmi ir maldinošs, jo ir daudz pētījumu, kuri norāda uz infraskaņas nelabvēlīgo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību. Ieskatu par pētījumiem, kuri pierāda infraskaņas, zemo frekvenču skaņas un vibrācijas ietekmi uz veselību, lūdzu, lasiet pievienotajā prezentācijā "VES ietekme uz veselību". Diemžēl ne visi esošie pētījumi ir skaidroti/aprakstīti pievienotajā dokumentā, jo to ir daudz.	Precizēta ziņojuma 3.5.3. nodaļa
	23.4.	VES radītā vibrācijas ietekme uz vidi un cilvēkiem un publisko un dzīvojamo ēku fasādēm, kas atradīsies VES parka teritorijā un tam pieguļošās teritorijās, nav izvērtēta minētajā dokumentā, pamatojoties uz to, ka nav normatīvo aktu. Informācija par to, ka normatīvie akti Latvijā nav, ir maldinoša. Vibrāciju mēra un novērtē saskaņā ar Latvijas valsts standartiem LVS ISO 2631-1:2003 "Vibrācijas ekspozīcijas uz cilvēka ķermeni novērtēšana — 1.daļa: Vispārējās prasības" un LVS ISO 2631-2:2003 "Vibrācijas ekspozīcijas uz cilvēka ķermeni novērtēšana — 2.daļa: Ilgstošā un triecienu izsauktā vibrācija ēkās (1 līdz 80 Hz)".	2003. gada 25. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 341 "Noteikumi par pieļaujamiem vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās" bija spēkā līdz 2010. gada 30. jūnijam. Ministru kabinets vai Saeima nav izdevusi jaunu normatīvo aktu, kas noteiktu pieļaujamās vibrācijas lielumus dzīvojamo un publisko ēku telpās, tādēļ ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir norādīts, ka <i>vēja elektrostaciju izraisītās vibrācijas līmenis, kā arī tā ietekme uz tuvumā esošajām teritorijām Latvijā netiek ierobežota ar normatīvos aktos noteiktiem robežlielumiem.</i>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>Turklāt MK noteikumi Nr.341 (Rīgā 2003. gada 25. jūnijā (prot. Nr.37, 2.§)) "Noteikumi par pieļaujamiem vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās", kas izdoti saskaņā ar Ministru kabineta iekārtas likuma 14. panta pirmās daļas 3.punktu, nosaka pieļaujamās vibrācijas lielumus dzīvojamo un publisko ēku telpās, lai nodrošinātu iedzīvotāju veselības aizsardzību pret vibrācijas nelabvēlīgo ietekmi.</p> <p>Vides novērtējuma eksperti savu apgalvojumu par to, ka " vēja elektrostaciju darbības radītās vibrācijas bija minimālas jau mazāk nekā 300 m attālumā no vēja elektrostacijām. Tādējādi nav pamata uzskatīt, ka vēja elektrostaciju darbība parkos " Pienava" un " Dobele" radīs vibrācijas dzīvojamās apbūves teritorijās, kas ir novietotas vismaz 650 m attālumā, no tuvākajām vēja elektrostacijām." ir balstīts tikai uz vienu no veiktajiem pētījumiem (2013.- 2015. gadā Bādene-Virtembergas Vides, mērījumu un dabas aizsardzības ministrijas īstenotajā pētījumā (precīzu atsauci neatrodu)), bet nevis uz reāliem mērījumiem, kas būtu veikti uzstādīt paredzētajām VES.</p> <p>Citi pētījumi rāda, ka seismiskās vibrācijas izplatās apmēram līdz 18 km diametrā (Schofield R., (2001) Seismic measurements at the Stateline Wind Project, LIGO T020104-00-Z).</p> <p>Atļaušos piebilst, ka VES seismiskās vibrācijas tika pētītas Skotijā, lai novērtētu, cik lielā attālumā no Eskdalemuir, Skotijā drīkst celt vēja ģeneratoru parkus, lai seismiskās svārstības neietekmētu šos starptautiskās kodolizmēģinājumu noteikšanas</p>	<p>Vēstulē minētie standarti tiek izmantoti vibrācijas novērtēšanai, tomēr tie raksturo novērtēšanas metodiku, nevis nosaka pieļaujamās robežvērtības.</p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 3.5.4. nodaļa papildināta.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>stacijas darbību. Pētījums noteica 50 km robežu, bet Aizsardzības ministrija (https://www.keele.ac.uk/geophysics/appliedseismology/wind/) 80 km robežlīniju, aiz kuras varētu tikt celtas vēja turbīnas. Tātad seismiskā vibrācija izplatās lielā attālumā, atkarībā no turbīnu daudzuma un to jaudas.</p> <p>Nemot to vērā, ir nepieciešams novērtēt vibrāciju, ko radīs jaudīgais, ar milzīgām VES (51) apbūvētais parks, un tās ietekmi uz cilvēkiem, dzīvniekiem, ēkām un reģiona seismisko aktivitāti (skat. novērtējuma 81.lpp).</p>	
	23.5.	VES radītais atstarošanās efekts novērtējumā vispār nav pieminēts un novērtēts.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Skat. 8.32. punktu</p>
		Iztrūkst saskatāmības vai redzamību zonu kartes.	Ziņojumam pievienoti VES teorētiskās redzamības aprēķinu rezultāti.
	23.6.	Nav novērtēts papildu troksnis telpās, ko varētu radīt dzīvojamo ēku fasāžu vibrācija. Ir pierādīts, ka šis troksnis būtiski varētu ietekmēt cilvēkus.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Fasāžu vibrācija varētu būt aktuāla, ja VES tuvumā būtu izvietotas ēkas ar stiklotām fasādēm, kur vienlaidus stiklotās daļas laukums ir lielāks par 10 m².</p>
Anda Tivča	24.1.	Potenciāli jaunu darba vietu rašanās- "pretenzija: kā šāds aspekts var tikt attiecināms un ietekmi uz vidi?	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Jaunu darba vietu radīšana ir viens no sociāli ekonomiskajiem aspektiem, kas ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā tika vērtēts, ievērojot Vides</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			pārraudzības valsts biroja izdotās programmas prasības.
	24.2.	<p>"izmaiņas ainavu kvalitātē" – teksts no IVN "kopumā plānotā vēja paku teritorijā un tās tuvākajā apkārtnē vērojamas parastas, Latvijas iekšzemes līdzenumiem tipiskas, viendabīgas agroainavas ar plašu mērogu. Šo ainavu vizuālā vērtība un estētiskā kvalitāte nav ļoti augsta, kā arī tās nav vērtējamai vai ainaviski izcilas vai augstvērtīgas ainavu teritorijas"</p> <p>pretenzija: Šādu spriedumu uzskatām par tendenciozu un subjektīvu. Šeit nevar būt runa un spriešana par pļavām un agrolaukiem - plānoto VĢ augstumi ir virs 200 m - tātad, ietekme uz ainavu ir jāvērtē no visiem rakursiem, kur vien šie VĢ būs redzami – pieņemot, ka 200 m augstu torni var redzēt 50 km rādiusā, 240 m augstu torni- 55 km rādiusā.</p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Vēja parka ietekme uz ainavas estētisko nozīmīgumu ir sarežģīti vērtējama, jo šis ietekmju nozīmīgums galvenokārt saistāms ar iedzīvotāju attieksmi pret to. Savukārt attieksmi veido katra indivīda subjektīvās uztveres īpatnības un zināšanas par ainavu vai tās elementiem, tāpēc ietekmju nozīmīgumu šādā aspektā grūti novērtēt pēc vienotas metodes.</p> <p>Pretenzijā minētie attālumi ir tuvi VES teorētiskam redzamības attālumam. Ainavu vērtējumā ir analizēts nevis teorētiskais redzamības attālums, bet gan VES kā jaunu ainavas elementu ietekme uz to.</p>
SIA Agrofirma Zelta Druva	25.1.	VES torņu izvietojums parka daļā "Dobele", torņi Nr. 109 un 301 vadoties pēc Jūsu ekspertu veiktajiem pētījumiem, var radīt būtisku ietekmi blakus esošajām viensētām (uzskatām, ka tie atrodas pārāk tuvu. Kur radītais trokšņa līmenis darbojoties ar maksimālo jaudu pārsniedz MK noteiktos pieļaujamo trokšņa līmeni, kas ir 30 decibeli un Jūsu ziņojumā neatradām nekādus pētījumus par infraskaņas ietekmi uz apkārtējo vidi).	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir izvērtēts VES radītais trokšņa līmenis pie katras parku tuvumā novietotās dzīvojamās ēkas (tajā skaitā būvniecības stadijā esošās viensētas "Rožkalni"). Skat. ziņojuma 3.5. nodaļu un 9. pielikumu.</p> <p>Informācija par zemas frekvences trokšņa ietekmi ir sniegta ziņojuma 3.5.3. nodaļā.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
	25.2.	Lūgums rast iespēju pārcelt torņus Nr. 109 un 301, kas atrodas SIA "Agrofirma Zelta Druva" īpašumā "Lakstīgalas" ar kadastra Nr. 46600040040 u Nr. 46600040041 vai īpašumā "Edgari" kadastra Nr. 46600040033 uz SIA "Agrofirma Zelta Druva" piederošiem īpašumiem, kas arī iekļaujas Vēja elektrostaciju parku "Dobele" un "Pienava" būvniecības teritorijā. Īpašumā "Lībieši" kadastra Nr. 46600020001 mazliet pārbīdot torni Nr. 118 un mazliet pārbīdot īpašumā "Ausekļi" kadastra Nr. 46600020052 esošo torni Nr. 117, var rast vietu vēl vienam tornim, kurš atradīsies blakus jaunbūvētam autoceļam un ne uz lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kas būtu izdevīgi Jums un mums (skatīt pielikumu). Otru torni, lūgums rast iespēju pārcelt uz īpašumu "Straumēm" kadastra Nr. 46600020004, kas atrodas blakus esošam autoceļam, vai uz īpašumu "Ūzes" kadastra Nr. 46600010093, kur blakus plānojas jaunbūvējams autoceļš (skatīt pielikumu).	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Minēto VES izvietojums varētu neatbilst 2013. gada 30. aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" izvirzītajām prasībām, tādēļ DA-WT-301, D-WT-109 ir iespējama, ja tiek samazināts plānoto staciju augstums, vai atpirktas un nojauktas dzīvojamās mājas, kas ierobežo šo staciju būvniecības iespējas.</p> <p>Šobrīd lēmums par to, kurš no risinājumiem tiks virzīts turpmākam plānošanas procesam – atteikšanās no 2 minēto staciju būvniecības, samazināta augstuma staciju būvniecība, vai sarunas ar nekustamo īpašumu valdītājiem par dzīvojamo ēku atpirkšanu, nav pieņemts, tādēļ nav racionāli veikt parka pārplānošanu, turklāt rekomendētajās vietās būtiski pieaugtu staciju blīvums, kas visticamāk, ka samazinātu to ražošanas efektivitāti.</p>
Dobeles novada pašvaldība	26.1.	IVN ziņojums ir papildināms ar VES staciju konkrētu izvietojuma plānu topogrāfiskajā kartē kopā ar esošo meliorācijas sistēmu novietojuma izklājumu (skat. https://www.melioracija.lv/), analizējot kritiskos punktus un nepieciešamības gadījumā, koriģējot VES pamatņu izvietojumu. Ievērojot Meliorācijas likuma 5. panta noteikto par to, ka . . . <i>būvju un inženiertīklu būvniecība . . . meliorētās zemes robežās vai ārpus tām, vai</i>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Šobrīd, kad vēl nav zināms izbūvējamo VES skaits un novietojums, kurš Dobeles novadā var tikt precizēts, izstrādājot detālplānojumu, nav veikta teritorijas inženierģeoloģiskā izpēte un zināms precīzs VES</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p><i>eksploatācijas aizsargjoslās ap meliorācijas būvēm un ierīcēm nedrīkst pasliktināt zemes ūdens režīmu un meliorācijas sistēmas darbību, bez šādas analīzes IVN ziņojums nav uzskatāms par pabeigtu</i></p>	<p>pamatu risinājums, plānot meliorācijas sistēmas pārbūves darbus nav racionāli.</p> <p>IVN ziņojumā ir norādīts, ka paredzētās darbības ietvaros būs nepieciešams veikt meliorācijas sistēmas pārbūves darbus.</p> <p>Kā norādīts ziņojumā, detalizēts meliorācijas sistēmas pārkārtošanas risinājums tiks izstrādāts VES parku būvprojektu izstrādes laikā. Šie risinājumi būs jāaskaņo vietējās pašvaldības būvvaldē, kas, pieņemot lēmumu par būvdarbu uzsākšanas atļaušanu, izvērtē projektētāju piedāvātā risinājuma atbilstību pašvaldības un nacionāla līmeņa normatīvo aktu prasībām.</p> <p>Veicot meliorācijas sistēmas pārbūves un jaunu elementu izbūves darbus, tie izpildāmi atbilstoši saskaņotam būvprojektam, ievērojot Meliorācijas likuma (spēkā no 25.01.2010.) un 2014. gada 16. septembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 550. "Hidro tehnisko un meliorācijas būvju būvnoteikumi" prasības.</p>
	26.2.	<p>IVN ziņojumā iztrūkst apraksta par meliorācijas sistēmu kopšanu. Meliorācijas likuma 25. pants nosaka, <i>ka ...viena īpašuma meliorācijas sistēmu ekspluatē un uztur attiecīgās zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs. Ņemot vērā gan drošības joslā noteiktos saimnieciskās darbības ierobežojumus, gan</i></p>	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums neatceļ normatīvo aktu prasības par to, ka zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir veikt meliorācijas</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>izmaksas meliorācijas sistēmu kopšanai un uzturēšanai IVN ziņojumā jāsniedz konkrēti risinājumi, kas būs atbildīgā persona par meliorācijas sistēmu elementu uzturēšanu un kopšanu VES darbībai iznomātajos zemes gabalos-VES īpašnieks/apsaimniekotājs vai iznomātās zemes īpašnieks.</p> <p>Pašvaldības ieskatā šīs teritorijas meliorācijas sistēma ir nozīmīgs inženiertīklu kopums, kas atstāj ietekmi uz daudz plašāku teritoriju, ne tikai konkrētu zemes vienības daļu, kurā tiktu uzstādīta VES, kā arī uz blakus īpašumu trešajām personām. Savlaicīgi neparedzot un zemes nomas līgumos ignorējot norādītos būtiskos jautājumus, akceptējot IVN ziņojumu esošajā redakcijā, netiek izslēgti ilgtermiņa riski gan VES parka ekspluatācijas drošībai, gan koplietošanas meliorācijas sistēmas darbību saglabāšanai, degradējot nacionālās un vietējās nozīmes lauksaimniecības zemju vērtību.</p>	<p>sistēmu uzturēšanu tā valdījumā esošajā īpašumā. Par ar VES saistīto meliorācijas sistēmu, kā arī pievedceļu uzturēšanas procedūrām, veicamajiem darbiem un izmaksu segšanu paredzētās darbības ierosinātāji vienosies ar zemes īpašniekiem, tajā skaitā paredzot atbildības sadalījumu.</p> <p>Kā norādīts ziņojumā, detalizēts meliorācijas sistēmas pārkārtošanas risinājums tiks izstrādāts VES parku būvprojektu izstrādes laikā. Šie risinājumi būs jāaskaņo vietējās pašvaldības būvvaldē, kas, pieņemot lēmumu par būvdarbu uzsākšanas atļaušanu, izvērtē projektētāju piedāvātā risinājuma atbilstību pašvaldības un nacionāla līmeņa normatīvo aktu prasībām.</p>
	26.3.	Pašvaldība norāda, ka ievērojot Programmas prasības, IVN ziņojumā ir iekļaujamas un izvērtējamas visas alternatīvas, analizējot to radītās ietekmes un potenciālos riskus	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros ir salīdzināti dažādi vēja elektrostaciju modeļi, dažādi VES augstumi, vērtējot tos kā tehnoloģiskās alternatīvas. Katram ietekmes veidam tiek vērtēts potenciāli nelabvēlīgākais scenārijs, proti tehnoloģiskā alternatīva, kuras izvēles gadījumā ir sagaidāma vislielākā ietekme uz vidi.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			Izvēloties jebkuru alternatīvu, kuras radītās ietekmes ir mazākās par šajā IVN ziņojumā vērtētajām (piemēram, stacijas ar zemāku trokšņa emisijas līmeni), VES parku kopējā ietekme samazināsies.
	26.4.	VES parka zonā esošajiem Pašvaldības administratīvās teritorijas lauku uzņēmējiem tiks liegta iespēja attīstīt, paplašināt vai dažādot savu uzņēmējdarbību, kas ir būtisks cilvēktiesību ierobežojums.	<p><u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Faktiski visa VES parka "Dobele" teritorija šobrīd tiek izmantota lauksaimniecības kultūru audzēšanai. Paredzētā darbība nekādā veidā neierobežo teritorijas turpmāku izmantošanu šī mērķa realizēšanai. Aizsargjoslu likums nosaka ierobežojums veikt noteiktu būvju būvniecību VES aizsargjoslā, kā arī rīkot publiskus pasākumus, kas ir racionāls ierobežojums šādu objektu apdraudējuma mazināšanai.</p> <p>Latvijas administratīvo tiesu praksē ir atzīts, ka neviena persona, kuras īpašumam blakus atrodas brīvi, neapbūvēti zemesgabali, nevar paļauties, ka blakus esošie brīvie zemesgabali paliks neapbūvēti. Personai ir jārēķinās, ka arī blakus esošā īpašuma īpašniekam ir tādas pašas tiesības izmantot savu īpašumu, arī apbūvēt⁸.</p>
	26.5.	Par vietas izvēles neatbilstību valsts ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentam.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u>

⁸ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010. gada 11. jūnija rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA431/2010

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
			Skat. 13.1. punktu
	26.6.	IVN ziņojumā (18.1pp., 1.10.tabula) tiek norādīts, ka VES radītais trokšņu līmenis jau pie vēja ātruma 5 m/s cilvēkam dzirdamajā diapazonā sasnies 100 dB, vēja ātrumam pieaugot un atkarībā no spārnu tipa sasniedzot 108 dB, kas ievērojami pārsniedz Ministru kabineta 07.01.2014. noteikumu Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 2.pielikuma 1.1.punktā noteiktos vides trokšņa robežlielumus viensētās (dienā 55 dB, vakarā 50 dB un naktī 45 dB), savukārt cilvēkam nedzirdamajā infraskaņas diapazonā (līdz 20Hz) sasniedzot 65 dB,. Būtiski ir arī tas, ka infraskaņai ir liels viļņa garums, tādēļ apkārtējā vidē tā izplatās bez būtiskas pavājināšanās. Tuvākās apdzīvotās vietas Dobeles novada teritorijā ir Aizstrautnieku, Lejasstrazdu, Gardenes un Jaunbērzes ciemati, kā arī 4 km attālumā Dobeles pilsēta. Divas no viensētām atradīsies pat tuvāk, kā 1 km no VES ("Bitenieki" 878 m, "Granti" 867).	108 dB ir VES radītais trokšņa emisijas līmenis. 2014. gada 7. janvāra MK noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 2. pielikumā norādītie vides trokšņa robežlielumi ir maksimālās trokšņa emisijas robežvērtības dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas. Saskaņā ar veikto aprēķinu rezultātiem, paredzētās darbības uzsākšanas gadījumā trokšņa robežlielumi netiks pārsniegti. Ziņojuma 3.5.3. nodaļa par zemas frekvences skaņas ietekmi ir papildināta.
	26.7.	IVN ziņojumā (151 lpp.) minēta atsauce uz Bādenes - Virtembergas Vides, mērījumu un dabas aizsardzības ministrijas (Ministerium für Umwelt, Klima und Energiewirtschaft Baden - Württemberg) īstenoto projektu "Zemas frekvences skaņa, ietverot infraskaņu, no vēja elektrostacijām un citiem avotiem", uz tā pamata izdarot secinājumu, ka infraskaņas ietekme uz sabiedrības veselību ir mīta, kas nav pamatots ar atzītu pētījumu rezultātiem. Pašvaldība vērs uzmanību uz pretrunām apgalvojumā par pētījumu neesamību, jo konstatē virkni starptautisku zinātnisku publikāciju (skat. pielikumos), kuros	Ziņojuma 3.5.3. nodaļa par zemas frekvences skaņas ietekmi ir papildināta. Diemžēl, iepazīstoties ar pašvaldības pievienotajiem pētījumiem, var secināt, ka zemas frekvences skaņai potenciāli ir negatīva ietekme uz sabiedrības veselību, tomēr pievienotajos pētījumos trūkst kvantitatīvu rādītāju. Tie nav sniegti pat rekomendāciju līmenī. Cik skaļš zemas frekvences troksnis rada problēmas? Diemžēl uz šo jautājumu pētījumu autori nav atbildējuši.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>pausti atzinumi un pierādījumi par infraskaņas negatīvo ietekmi uz cilvēku un mājlopu veselību.</p> <p>Zinātniskās publikācijas liecina, ka zemfrekvences skaņas ietekme uz cilvēku un dzīvniekiem tiek pētīta jau no 1980. gada, tajā skaitā pētot vēja turbīnu troksni, īpaši pievēršot uzmanību infraskaņai, ko ģenerē rotoru lāpstiņas, pierādot, ka zemfrekvences skaņas ietekme uz cilvēku un dzīvniekiem, izraisa vibroakustiskās slimības (VAD) attīstību, kas diagnosticēta, izmantojot ehokardiogrāfiju un bronhoskopiju. Galēji maksimālais kritiskais attālums no vēja turbīnas līdz mājdzīvniekiem šobrīd nav zinātniski noteikts, taču esoši pētījumi un mērījumi vibroakustisko ietekmi konstatē pat 12 km attālumā.</p> <p>Pašvaldība 10.11.2017. savā Vides pārraudzības valsts birojam adresētajā iesniegumā Nr.2.6./2901 "Par paredzētās darbības ietekmes izvērtēšanu" jau norādīja, ka Lusofonas universitātes (Portugāle) fizikas, biomedicīnas inženierzinātņu un vides zinātņu doktore Mariana Alves Pereira veic zinātniskas publikācijas šajā jomā kopš 1998.gada (zinātnieces CV un publikācijas internētā ir publiski pieejamas) un dažādos starptautiskos semināros pauž viedokli, ka vēja ģeneratoru radītās ilgstošas infraskaņas un zemfrekvences trokšņa klātbūtnē ķermenī veidojas sabiezējumi, veidojot kolagēnus asinsvados un sirdī, palielinot sirds un asinsvadu saslimšanu, kā</p>	<p>Veicot ietekmes uz sabiedrības veselību novērtējumus ir nepieciešami epidemioloģiski pētījumi, kuru rezultāti identificē likumsakarības starp ietekmējošā stresora līmeni un sabiedrības reakciju.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		<p>arī rada reproduktīvo funkciju problēmas attālumos no VES, kas pārsniedz 3 km.</p> <p>Lai arī informācija par pētījumiem no Pašvaldības puses tika iesniegta, IVN ziņojuma sabiedriskās apspriedes ietvaros Dobelē 07.09.2018. ziņojuma sagatavotāja SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" pārstāvis Oskars Beikulis sanāksmes dalībniekiem publiski paziņoja, ka nav pietiekošas informācijas par esošām zinātniskām publikācijām un rosināja iedzīvotājus, sanāksmes dalībniekus sniegt informāciju, ja šāda informācija ir konstatēta.</p> <p>Atsaucoties uz O.Beikuļa aicinājumu, Pašvaldība ar zinātnieci M.A.Pereiru ir sazinājusies pati ar lūgumu sniegt informāciju par iespējamo infraskaņas ietekmi uz veselību. No M.A.Pereiras saņemtā informācija un atsauksmes uz zinātniskām publikācijām apliecina, ka negatīva ietekme ir identificēta un zinātniski pierādīta skat. pielikumos.</p>	
Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde	27.1.	Pārvalde konstatē, ka veiktajā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā nav veikta vizuālās ietekmes analīze attiecībā uz minētajiem kultūrvēsturiskajiem objektiem un to apkārtējo vidi – īpaši ņemot vērā Zemgales ainaviskās īpatnības, reljefu.	<p><u>Izmainas ziņojumā nav veiktas.</u></p> <p>Vizuālās ietekmes analīze ir veikta, sagatavojot plānoto VES parku fotomontāžas, ar kurām atzinumu sagatavošanai ir iepazīstināti pieaicinātie eksperti. Fotomontāžas ir aplūkojamas ziņojuma 11. pielikumā. Vizualizācijas sagatavotas arī no skatu punktiem, kas izvietoti tiešā pārvaldes minēto kultūras pieminekļu tuvumā.</p>

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
Veselības inspekcija	28.1.	Pēc Vēja parka palaišanas ekspluatācijā Veikt trokšņa līmeņa mērījumus virknē tuvāko viensētu pie attiecīgās vēja stacijas maksimālās noslodzes.	Papildināta ziņojuma 9. nodaļa.
	28.2.	Veikt mirgošanas efekta atkārtotu novērtēšanu Vēja staciju darbības režīmā un katrai no šīm stacijām izstrādāt pasākumu plānu mirgošanas efekta novēršanai, ja tas nepieciešams.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Nosacījums mirgošanas aprēķinu veikšanai pēc galīgā VES modeļa izvēles jau ir iekļauts ziņojumā.
Dabas aizsardzības pārvalde	29.1.	Atbalsta sikspārņu eksperta izvirzītos nosacījumus, lai mazinātu paredzēto vēja parku potenciālo ietekmi uz sikspārņu populācijām	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Nosacījumi jau iekļauti ziņojumā.
	29.2.	Atbalsta ornitologa un sikspārņu eksperta ieteikumus monitoringa veikšanai	Papildināta ziņojuma 9. nodaļa.
Ventspils reģionālā vides pārvalde	30.1.	Rekomendē aktualizēt ziņojuma redakciju, atsakoties no VES būvniecības vietās, kur to izbūve jau sākotnēji nonāk pretrunā Ministru kabineta 30.04.2013 noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 163. punktā noteiktajiem nosacījumiem VES būvniecībai.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa laikā ir analizēta paredzētās darbības ierosinātāju vīzija par VES parku izbūvi, identificējot vairākas VES, kuru izbūve nav iespējama vai iespējama izpildot priekšnosacījums, kas attiecināmi uz VES augstumu vai dzīvojamo ēku atpirkšanu. IVN mērķis nav pasniegt sabiedrībai ideālu projektu, bet gan pilnvērtīgi izvērtēt ierosinātāju paredzēto darbību, identificējot ierobežojumus un nosacījumus projekta realizēšanai.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
Tukuma novada pašvaldība	31.1.	Rekomendējam ziņojumu papildināt ar informāciju par līdzīgu vēja parku ietekmes uz vidi novērtējumu ziņojumiem un saites uz tiem, lai iedzīvotājiem būtu pieejama pēc iespējas plašāka profesionāla un objektīva informācija par vēja parkiem un to ietekmi uz vidi.	Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums papildināts ar atsaucēm uz virkni pētījumu par dažāda veida VES radītām ietekmēm.
	31.2.	Pašvaldība aicina pēc vēja parka izbūves veikt monitoringu par trokšņu līmeņiem dzīvojamās apbūves tuvumā, lai pārliecinātos, ka tie atbilst IVN noteiktajiem, un paredzēt pasākumus to samazināšanai, ja mērījumu rādītāji pārsniedz atļautos.	Papildināta ziņojuma 9. nodaļa.
Fizisko un Juridisko personu viedoklis (parakstījušās 4.personas)	32.1.	Vēršam uzmanību, ka 2018. gada 16. oktobrī pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 637 "Elektromagnētiskā lauka iedarbības uz iedzīvotājiem novērtēšanas un ierobežošanas noteikumi" (turpmāk - Noteikumi Nr. 637), kuri saskaņā ar šo noteikumu 1.1. un 1.2. punktu noteic elektromagnētiskā lauka starojuma robežlielumus un mērķlielumus, to piemērošanas kārtību un novērtēšanas metodes; prasības elektromagnētiskā lauka radītā riska novēršanai vai samazināšanai". Noteikumi Nr. 637 stājušies spēkā 2018. gada 1. novembrī, līdz ar to Birojam nepieciešams izvērtēt iesniegto IVN ziņojumu atbilstību Ministru kabineta noteikumiem Nr. 637 prasībām.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ziņojumā ir sniegta informācija par VES radīto elektromagnētisko lauku, kas sasniedz zemes dabisko elektromagnētiskā lauka līmeni vien dažādu metru attālumā no VES.
	32.2.	Uzskatām, ka IVN ziņojumā nepilnīgi vērtēta infraskaņas ietekme un zemas frekvences skaņas ietekme uz novados dzīvojošo cilvēku veselību, nesniedzot patiesu priekšstatu par VES parka radīto infraskaņas un zemas frekvences skaņas troksni un tā sekām, lai gan tieši infraskaņa un zemas frekvences skaņa	Ziņojuma 3.5.3. sadaļa ir papildināta

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		būs viena no kaitīgākajām un traucējošākajām VES parku ietekmēm uz veselību.	
	32.3.	IVN ziņojuma 151.lpp. norādīts, ka "dati par infraskaņas emisijas līmeni (zem 20 Hz) ir pieejami tikai Vestas V136 4,2 MW un Vestas V150 4,2 MW stacijām. "Tādējādi var secināt, ka IVN ziņojumā nav ne mērījumu, ne arī pilnīgu ražotāja datu par VES radīto infraskaņu, kas ir svarīgs IVN ziņojuma trūkums.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> IVN ziņojumā ir norādīts, šo datu iztrūkums visticamāk, ka ir saistīts ar to, ka šie ir jauni modeļi tirgū. Salīdzinot dažādu VES radīto trokšņa līmeni, nav paredzams, ka citu ražotāju vai modeļu VES radītais infraskaņas līmenis būs ievērojami augstāks.
	32.4.	VN ziņojuma 153. lpp. norādīts, ka "lielā mērā var secināt, ka VES radītās zemās frekvences skaņas un tonālas skaņas negatīvā ietekme uz sabiedrības veselību ir mīta, kas nav pamatots ar atzītu pētījumu rezultātiem. " šos secinājumus pamato vienīgi ar 2013.- 2015. gadā veikto pētījumu, kuru izstrādāja Vācijas Bādenes-Virtembergas Vides, mērījumu un dabas aizsardzības ministrija, kurā norādīts, ka "nav pierādīta infraskaņas ietekme zem cilvēkam sajūtamās uztveramības robežas", tātad netiek apgalvots, ka nav pierādīta ietekme uz veselību zemes frekvences skaņai vai cilvēkam uztveramai infraskaņai. Bez tam, tai pašā Vācijas pētījumā ir norādīts, ka, pētot VES, kurām ir ievērojami mazāka jauda (1,8-3,2MW) par VES parkos "Pienava" un "Dobele", troksnis no infraskaņas gan ieslēgtas, gan izslēgtas turbīnas gadījumā 650-700 m attālumā ir 50-75 dBG	Ziņojuma 3.5.3. sadaļa ir papildināta VES fizikālās ietekme nav saistīta ar VES jaudu. Vācijā veiktā pētījuma rezultāti liecina, ka 650-700 m attālumā VES ietekme nav identificējama. Ja stacija ir izslēgta, tad tā nerada infraskaņu. Infraskaņu vidē emitē ne tikai vēja ģeneratori, bet gandrīz katrs antropogēns un pat dabisks skaņas avots.
	32.5.	Neiztur kritiku IVN ziņojuma 151. lpp. norādītais, ka "Izvērtējot informāciju par trokšņa emisijas līmeni zemo frekvenču diapazonā (līdz 150 Hz), var secināt, ka infraskaņas emisijas	Ziņojuma 3.5.3. sadaļa ir papildināta

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		stacijām Vestas neietekmē kopējo zemas frekvences trokšņa emisijas līmeni. Ņemot vērā tikai ģeometriskās diverģences radīto trokšņa līmeņa samazinājumu, paredzams, ka VES parkiem " Pienava" un " Dobele" tuvākajā dzīvojamās apbūves teritorijā - viensēta " Lūši", kas novietota 651 m attālumā no tuvākās stacijas. VES radītais maksimālais zemas frekvences trokšņa līmenis nepārsniegs 31 dB (A), ja parkos tiks uzstādītas Vestas V136 3,45 MW stacijas." Kā redzams IVN ziņojumā, šo secinājumu nepamato saprotami aprēķini, un ir pamats aizdomām, ka tie ir tikai un vienīgi vārdiski apgalvojumi.	
	32.6.	Vēršam uzmanību, ka IVN ziņojumā nav pietiekoši skaidrota, vērtēta un analizēta ap VES ierīkojamo aizsargjoslu aprobežojumu ietekme uz zemes īpašnieku tiesībām, t.sk. no IVN ziņojuma nav iespējams gūt izpratni, uz kuriem zemesgabaliem atradīsies aizsargjoslas un kā notiks aizsargjoslu objektu ekspluatācija lauksaimniecības zemēs.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Informācija par aprobežojumiem ir sniegta ziņojuma 1.7. un 4.2 nodaļā. Skatīt arī pārskata 3.4. punktu.
	32.7.	IVN ziņojumā ir ievietota karte ar VES un ap tā ierīkojamām aizsargjoslām, taču šajā kartē nav iezīmētas zemes gabalu robežas, līdz ar to IVN ziņojums nesniedz nekādu informāciju par to, vai aizsargjoslas attieksies tikai uz tiem zemes gabaliem, kuri tiks nomāti VES celtniecībai vai arī uz tiem zemes gabaliem, kas atrodas blakus nomātajām teritorijām.	Precizēts ziņojuma 1.23. attēls.
	32.8.	No IVN ziņojuma nevar gūt priekšstatu par to, vai VES parku būvniecības ieceres rezultātā nomātajās platībās tiks turpināta lauksaimniecība vai Latvijas auglīgākās zemes turpmākos 20-30	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Nav paredzams, ka pēc VES izbūves tiktu ierobežota zemes turpmākā izmantošana lauksaimnieciskai

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		gadus netiks apstrādātas un kalpos vienīgi VES parku uzturēšanai.	ražošanai, tādēļ zemes izmantošana šim mērķim ir atkarīga tikai no īpašnieku vēlmes šo mērķi realizēt.
	32.9.	IVN ziņojums vispār nesniedz informāciju par to, kādā veidā tiks savienoti būvniecības un ekspluatācijas darbi ar lauksaimniecības kultūru saglabāšanu.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ziņojumā ir norādīts, ka VES būvdarbu organizācijas plāns tiks saskaņots ar nekustamo īpašumu valdītājiem, kuru valdījumā esošajās zemes vienībās ir paredzēts veikt būvdarbus.
	32.10.	No TV3 izmeklējošās žurnālistikas raidījumā "Nekā personīga" 2. decembra raidījuma, kuram internētā pieejams raidījuma teksta un sarunu atreferējums uzzinājām, ka nesen 80 hektārus, uz kuriem Dobeles novadā paredzēts novietot veselas četras vēja turbīnas, iegādājusies SIA "Īves grupa". Intervijā "Nekā personīga" žurnālistiem SIA "Īves grupa" valdes locekle Inese Kuniga norādījusi, ka zeme iegādāta lauksaimnieciskai ražošanai. Tādējādi no minētā var secināt, ka VES parka teritorijā tiks turpināta lauksaimnieciskā ražošana, taču IVN ziņojums nesniedz priekšstatu par to, kā būvniecības darbi un VES parka ekspluatācija tiks savienota ar lauksaimniecības darbiem aizsargjoslu teritorijās.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Skat. 32.8. un 32.9 punktu.
	32.11.	Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 35. panta ceturto daļu," pēc darbu veikšanas objekta īpašnieks vai valdītājs sakārto zemes platības, lai tās būtu derīgas izmantošanai paredzētajām vajadzībām, kā arī atlīdzina zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam darbu izpildes gaitā nodarītos zaudējumus.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Aizsargjoslu likums nosaka, ka zaudējumu apmēru nosaka un zaudējumus atlīdzina likumos noteiktajā kārtībā vai pēc savstarpējas vienošanās. Šī prasība ir saistoša paredzētās darbības ierosinātājiem.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		Zaudējumu apmēru nosaka un zaudējumus atlīdzina likumos noteiktajā kārtībā vai pēc savstarpējas vienošanās." IVN ziņojumā nav sniegta nekāda informācija par to, vai un kādā kārtībā atbilstoši šim pantam notiks zaudējumu atlīdzināšana zemju īpašniekiem.	
	32.12.	IVN ziņojums nesniedz informāciju par to, kuru zemes gabalu īpašniekus šie aprobežojumi ietekmēs, it sevišķi attiecībā uz jaunu dzīvojamo ēku būvniecību. Vienīgais vērtējums teritorijai saistībā ar aizsargjoslām ir sniegts IVN ziņojuma 38. lpp.: " Analizējot teritoriju, kurā varētu tikt noteiktas VES aizsargjoslas, tika konstatēts, ka šobrīd šajās teritorijās neatrodas dzīvojamās ēkas, izglītības iestādes, spēļu laukumi, atpūtas zonas, degvielas uzpildes stacijas, naftas produktu vai citu bīstamu ķīmisko vielu glabātavas un ēkas vai būves, kas varētu traucēt VES darbību." Uzskatām, ka uzskaitījums ar to, kas neatrodas uz zemes nav pietiekams, lai atspoguļotu ieceres ietekmi uz iespējamo nākotnes apbūvi VES parku tuvumā, kā arī uz tirgus vērtības samazinājumu VES parkam pieguļošajiem zemes gabaliem.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā nav iespējams izvērtēt nezināmas nākotnes apbūves ieceres. Informācija par paredzētās darbības potenciālo ietekmi uz tirgus vērtību ir sniegta ziņojuma 4.1. nodaļā.
	32.13.	IVN ziņojums nesatur vispār nekādas norādes par to, kas notiks ar uzceltajām būvēm pēc ekspluatācijas beigām. Internetā pieejamā informācija no VES ražotāja "Vestas" liecina, ka "Vestas" turbīnas ražotas ar mērķi nodrošināt to ekspluatāciju līdz 20 gadiem, kas nav nemaz ilgs laiks. Uzskatām, ka nav iespējams vispusīgi izvērtēt ieceres ietekmi uz vidi, ja IVN ziņojums nesniedz pat nekādu priekšstatu par to, kas notiks pēc VES darba mūža beigām 20 gadiem ar 51 000m ³ betona un ap 6 000 tonnām aprūsējušā tērauda, kas tiks izmantots VES parka	Papildināta ziņojuma 1.11. nodaļa.

Iebilduma, komentāra sniedzējs	Nr.	Iebildums komentārs	Norāde par veiktajiem labojumiem, ziņojuma izstrādātāja viedoklis
		būvniecībā, un pats galvenais - ar daudzajām tonnām spārnu kompozītā materiāla, kas nav pārstrādājamas, kā arī ar pārējām būvēm, kas nepieciešamas VES parka darbības nodrošināšanai un betonētajiem laukumiem, kas atradīsies uz lauksaimniecības un nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemēm.	
	32.14.	VES parka izvietojums ir acīmredzamā pretrunā ar 2013. gada. 30. aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" prasībām, jo, lai uzstādītu VES 651 m attālumā no VES parka, VES parka stacija maksimālais augstums atbilstoši MK noteikumu 163.3. punktam nedrīkst pārsniegt 130,2 m, taču neviens no iecerētajiem VES modeļiem nav zemāks par 230 m.	<u>Izmaiņas ziņojumā nav veiktas.</u> Ziņojumā ir sniegts izvērtējums par paredzētās darbības atbilstību minētajiem noteikumiem, kā arī izvirzīti nosacījumi darbības realizēšanas nodrošināšanai.